

АДАТА КРИСТИ

НЕВЕРОЯТНАТА
КРАЖБА
И ДРУГИ РАЗКАЗИ

**АГАТА КРИСТИ
НЕВЕРОЯТНАТА КРАЖБА И
ДРУГИ РАЗКАЗИ**

Превод: Венелин Мечков

chitanka.info

След официална вечеря в имението на известен политик изчезват секретни документи. Сред гостите има агент на чужда държава. Подозрението пада върху него. Но Поаро не мисли така... С присъщата си проникателност Поаро разкрива извършителя на кражбата и разрешава още три заплетени случая.

Агата Кристи е известна в целия свят като кралицата на криминалния роман. Продадени са повече от един милиард екземпляра от книгите ѝ на английски език и още един милиард в превод на 44 езика. Тя е един от най-издаваните и четени автори и само Библията и произведенията на Шекспир са продадени в по-големи количества от нейните романи. Авторка е на 78 криминални романа, 19 пиеси и 6 романа, написани под името Мери Уестмакот.

Агата Кристи е родена в Торки. Първият ѝ роман — „Загадката в Стайлз“ е написан към края на Първата световна война, в която тя участва като медицинска сестра. В него тя създава Поаро, малкия детектив-белгиец с яйцевидна глава, страстен привърженик на реда, както и на „сивите клетки“, който става един от най-популярните детективи след Шерлок Холмс. Романът е публикуван през 1920 година.

След като е писала средно по една книга на година, през 1926 Агата Кристи създава своя шедьовър „Убийството на Роджър Акройд“. Това е първото ѝ произведение, публикувано от Колинс, и поставя началото на едно сътрудничество между автор и издател, което продължава 50 години и дава живот на 70 книги. „Убийството на Роджър Акройд“ е и първият роман на писателката, който е поставен в театъра със заглавието „Алиби“ и се играе с голям успех в Уест Енд.

През 1971 г. Агата Кристи получава благородническа титла. Последните ѝ два издадени романа са „Завесата: Последния случай на Поаро“ — през 1975 г., и „Стаена смърт“ — през 1976 г., в който отново се срещаме с мис Марпъл, мила стара дама от Сейнт Мери Мийд. И двата романа имат невероятен успех. Агата Кристи пише и популярна литература, включително и една автобиография и прекрасната книга „Ела и ми кажи как живееш“, в която разказва за експедициите, на които е била със своя съпруг, археолога сър Макс Малоун.

УБИЙСТВО В ЗАДНАТА УЛИЧКА

ГЛАВА ПЪРВА

— Ще дадете ли едно пени за паметта на именника^[1], сър?

На немитото личице на момченцето бе изписана умолителна усмивка.

— Няма да ти дам, разбира се — отвърна троснато старши инспектор Джап. — И ето що, господинчо.

Последва кратко конско евангелие. Недоумяващото хлапе побърза да се измъкне, като в движение предупреди другарчетата си.

— Момчета, ако не е ченге, главата си режа!

Малката дружинка си плю на петите, без да прекъсва песента си.

*Помнете, помнете
пети ноември!
Защото няма причина
да бъде забравен
барутният заговор
в деня на предателя.*

Спътникът на старши инспектора — дребен възрастен човек с яйцевидна глава и големи мустаци, подхождащи по-скоро на военен, леко се усмихна.

— *Tres bien*^[2], Джап. Вашата проповед бе безупречна — отбеляза той. — Поздравявам ви!

— Така си е то, дори и деня на Гай Фокс използват като повод за просия! — отвърна Джап.

— Любопитна традиция — рече сякаш на себе си Еркюл Поаро. — Фойерверките продължават да пукат, а личността, на която са посветени, и деянието отдавна са потънали в забрава.

Човекът от Скотланд Ярд се съгласи с думите му.

— Обзалагам се, че повечето от хлапетата нямат представа кой е бил Гай Фокс.

— И скоро без съмнение ще настъпи пълно объркване. Всичките тези *feu d'artifice*^[3] как според вас би трябвало да се приемат? Като почит или като поредно охулване на негодника? Въобще как би следвало да се оцени опита за вдигането на британския парламент във въздуха — като греховно или като благородно дело?

Джам се подсмихна.

— Някои хора са по-склонни да приемат второто.

Двамата мъже се отбиха от булеварда и навлязоха в квартал със сравнително тихи улички. Току-що бяха вечеряли заедно и сега поеха по най-прекия път към апартамента на Еркюл Поаро.

Трясъкът на фойерверките продължаваше да нарушава тишината и от време на време небето засияваше от рояци искри.

— Много подходяща нощ за извършване на убийства — отбеляза професионално Джап. — Сред цялата тази пукотевица никой не би обърнал внимание на един изстрел.

— Винаги ми е изглеждало странно, че повечето престъпници не се възползват от това — вметна Еркюл Поаро.

— Знаете ли, Поаро, понякога почти ми се иска именно вие да извършите убийство.

— Боже мой!

— Да, да. Просто би ми било много любопитно как ще го организирате.

— Драги ми Джап, ако аз извърша убийство, вие не бихте имали и най-малката възможност да разберете как съм го организирал. Нека бъда още по-точен — по всяка вероятност въобще няма да разберете, че е било извършено убийство.

Джап отвърна на тези думи с добродушен дружески смях.

— Голям хитрец сте! — отбеляза снизходително той.

На следващия ден в единадесет и половина сутринта телефонът на Еркюл Поаро иззвъня.

— Да?

— Вие ли сте, Поаро?

— *Oui, c'est moi*^[4].

— Джап е на телефона. Нали си спомняте, че снощи се прибрахме през „Бардсли Гардънс Мюз“?

— Да, разбира се.

— Нали не сте забравили също така, че споделихме колко лесно би било да се застреля човек сред цялата тази пукотевица?

— Не съм.

— Е, точно в уличката, по която минахме, е имало самоубийство. В дома на номер 14. Жертвата е една млада вдовица, мисис Алън. Сега тръгвам за там. Искате ли да дойдете?

— Моля да ме извините, скъпи приятелю, но нима е прието човек с вашата висока длъжност лично да разследва самоубийства?

— Съобразителен сте, не ще и дума. Прав сте, не е прието. Работата е там, че според нашия доктор има нещо странно в тази история. Така или иначе, ще дойдете ли? Имам усещането, че вашето присъствие би било уместно.

— Разбира се, че ще дойда. Номер 14, нали?

— Точно така.

Поаро пристигна на „Бардсли Гардънс Мюз“ почти едновременно с автомобил, от който излязоха Джап и още трима мъже.

Домът на номер 14 очевидно се бе превърнал в център на вниманието. Множество люде — шофьори, съпругите им, момчета за поръчки, добре облечени минувачи и огромно количество деца — бяха втренчили поглед в дома със зинали уста и любопитни очи.

Застанал пред входа униформен полицай се опитваше да сдържи тълпата. Джап бързо бе обграден от любознателни млади мъже с фотоапарати.

— Засега нямам нищо за вас — рече Джап, давайки им знак с ръка да се отместят. — Вече сте тук, както виждам — обърна се той към Поаро. — Най-добре е да влезем.

Бързо затвориха вратата зад себе си и се оказаха на долната площадка на стръмно стълбище.

На горната площадка се появи мъж, който разпозна Джап.

— Насам, сър.

Джап и Поаро се изкачиха по стълбището.

Мъжът отвори врата от лявата страна и се озоваха в малка спалня.

— Смятам, че бихте желал да ви докладвам основните резултати, сър.

— Правилно, Джеймсън. Какво можеш да ми кажеш?

Районният инспектор Джеймсън започна доклада си.

— Покойницата е мисис Алън, сър. Живяла е тук заедно с една своя приятелка, мис Плендърлит. Тя била в провинцията и се завърнала тази сутрин. Отключила със собствения си ключ и се изненадала, че не видяла никого. В девет сутринта обикновено идвала една жена, за да почиства. Изкачила се по стълбището и отишла първо в собствената си спалня — стаята, в която се намираме. Сетне прекосила площадката и отишла в стаята на приятелката си. Вратата ѝ била заключена отвътре. Опитала се да отвори, чукала настойчиво, извикала я по име, но никой не отговорил. Тогава се разтревожила и се обадила по телефона в полицейския участък. Това стана в десет и четиридесет и пет. Ние пристигнахме веднага и насилихме вратата. Мисис Алън лежеше на пода, застреляна в главата. В ръката си държеше автоматичен пистолет „Уебли“ калибър 25. Решихме, че съвсем определено става дума за самоубийство.

— Къде е сега мис Плендърлит?

— В хола на долния етаж, сър. Бих казал, че изглежда е хладнокръвна и делова млада дама. Запазила е самообладание.

— После ще поговоря с нея. Първо искам да чуя Брет.

Заедно с Поаро прекосиха площадката и влязоха в отсрещната стая. Висок възрастен мъж вдигна очи към тях.

— Ето те и теб, Джап. Радвам се, че си тук. Работата ми се вижда странна.

Джап пристъпи напред, а през това време Еркюл Поаро бързо огледа спалнята.

Стаята бе много по-голяма от тази, в която бяха преди малко. Имаше огромен висок прозорец. Докато първата стая бе просто спалня, тази бе съвсем определено спалня, превърната в дневна.

Стените бяха боядисани в сребрист цвят, а таванът бе изумруденозелен. Завесите имаха модернистичен сребристорозелен десен. Диванът бе тапициран с лъскава изумруденозелена коприна и покрит с възглавнички в златисти и сребристи цветове. Имаше и високо старинно орехово бюро, орехово шкафче и няколко блестящи

модерни хромирани столове. Върху ниска стъклена маса стоеше огромен пепелник, пълен с угарки.

Еркюл Поаро внимателно подуши въздуха. След това се присъедини към Джап, който бе започнал да оглежда тялото.

На пода лежеше, сякаш паднало от някой хромиран стол, тялото на млада жена на около двадесет и седем години. Тя беше със светла коса и нежни черти на лицето. Бе съвсем леко гримирана. Лицето ѝ бе хубаво, със замечтано и може би леко глуповато изражение. На лявата страна на главата личеше съсирена кръв. Пръстите на дясната ръка бяха стиснали малък пистолет. Жената бе облечена в тъмнозелена рокля със семпла кройка.

— Е, Брет, какъв е проблемът?

Джап продължи да гледа неподвижното тяло.

— В позата няма нищо странно — отвърна докторът. — Ако се е застреляла сама и се е свлякла от стола, би трябвало да е точно в такава поза. Вратата бе заключена, а и прозорецът бе залостен отвътре.

— Значи в това отношение всичко е наред, казваш. Какво тогава те смущава?

— Погледни пистолета. Не съм го докосвал, чакам нашите хора да вземат отпечатъци. Погледни го и ще разбереш какво ме смущава.

Поаро и Джап коленичиха и огледаха пистолета отблизо.

— Разбирам какво искаш да кажеш — Джап се изправи.

— Имаш предвид извивката на ръката. На пръв поглед изглежда, че го е стиснала, но всъщност не го държи. Нещо друго?

— Да. Пистолетът е в *дясната* ѝ ръка. Виж сега раната. Пистолетът е бил държан плътно до главата ѝ тъкмо над лявото ухо. Повтарям, над *лявото* ухо.

— Да... — рече Джап. — Нещата май са ясни. Значи според теб не би могла да държи с дясната си ръка пистолет в такава позиция и да стреля?

— Бих казал, че е абсолютно невъзможно. Човек би могъл и да си извие така ръката, но се съмнявам да може да стреля от това положение.

— В такъв случай всичко изглежда просто. Някой я е застрелял и се е опитал да инсценира самоубийство. Какво ще кажеш за заключената врата и залостения прозорец?

На този въпрос побърза да отговори Джеймсън.

— Прозорецът бе затворен и залостен, сър. *Не можяхме обаче да открием ключа от вратата*, макар и да беше заключена.

Джап кимна с разбиране.

— Да, това очевидно не е било изпитано. Който и да е извършителят, заключил е вратата, преди да си тръгне, надявайки се, че липсата на ключа няма да бъде забелязана.

— *C'est bete*^[5], — промърмори Поаро.

— Моля ви, Поаро, не съдете за хората по собствения си блестящ интелект. Именно такава една малка подробност е най-лесно да бъде недогледана. Вратата е заключена и хората я разбиват. Намират вътре мъртва жена с пистолет в ръка и решават, че очевидно се е самоубила, като за целта преди това се е заключила. Не си правят труда да търсят ключове. Ако щете, Поаро, имаме късмет, че мис Плендърлит е съобразила да се обади в полицията. Могло е да ѝ хрумне да извика един или двама шофьори да разбият вратата и в такъв случай никой нямаше въобще да се сети за ключа.

— Предполагам, че сте прав — съгласи се Еркюл Поаро. — Такава би била естествената реакция на повечето хора. Полицията всъщност е последната инстанция, до която се прибягва, нали?

Продължаваше обаче да наблюдава тялото.

— Нещо прави ли ви впечатление? — попита Джап.

Зададе въпроса си с привидна небрежност, но погледът му издаваше, че е нащрек.

Еркюл Поаро бавно поклати глава.

— Разглеждах часовника ѝ.

Наведе се и го докосна с върха на пръста си. Бе красив часовник, инкрустиран със скъпоценни камъни и с черна копринена каишка. Бе на ръката, която държеше пистолета.

— Наистина си го бива — отбеляза Джап. — Сигурно струва доста пари. — След това погледна въпросително Поаро. — Мислите ли, че има значение?

— Напълно е възможно.

Поаро отиде до бюрото. Бе от писалищата с падащ сгъваем плот, подходящ по цвят на мебелировката. В центъра му имаше доста масивна сребърна мастилница, а до нея — красива зелена лакирана преса за попивателна хартия. Отляво до пресата стоеше изумруденозелена стъклена поставка с писалка със сребърна дръжка,

къс зелен восък за подпечатване, молив и две пощенски марки. Отдясно се намираше подвижен календар, показващ деня на седмицата, датата и месеца. От малък стъклен съд, пълен със сачми, стърчеше красиво зелено паче перо. То привлече вниманието на Поаро. Взе го и го огледа, но по него нямаше и следа от мастило. Очевидно бе само декоративно украшение. Единствено писалката със сребърната дръжка бе употребявана, което личеше по зацапания ѝ с мастило писец. След това Поаро погледна календара.

— Вторник, пети ноември — каза Джап. — Вчерашният ден. Съвсем правилно.

Обърна се към Брет.

— Откога е мъртва?

— Била е убита снощи в единадесет и тридесет и три — веднага отговори Брет.

Забеляза учуденото изражение на лицето на Джап и се усмихна.

— Извинявай, приятелю. Реших да се пошегувам. Най-вероятното време, според мен, е единадесет часа плюс-минус един час.

— Аз пък първоначално допуснах, че часовникът ѝ е спрял или нещо от този род...

— Часовникът ѝ наистина е спрял, но на четири и петнадесет.

— Предполагам, че не е възможно да е била убита в четири и петнадесет?

— В никакъв случай.

Поаро бе повдигнал пресата с попивателната хартия.

— Добра идея — одобри Джап, — но май нямаме късмет.

Попивателната хартия върху пресата бе съвсем чиста. Поаро огледа всичките ѝ листове, но и те бяха нови.

След това насочи вниманието си към кошчето за отпадъци.

В него имаше две или три скъсани писма и рекламни обявления. Лесно ги възстанови, тъй като бяха скъсани само веднъж. Молба за парична помощ от някакво дружество за подпомагане на пенсионирани военнослужещи, покана за коктейл на трети ноември и напомняне за час при шивачката. Рекламите бяха от магазин за кожени дрехи и каталог на универсален магазин.

— Нищо особено — отбеляза Джап.

— Странно е...

— Имате предвид това, че самоубийците обикновено оставят писма?

— Точно това.

— Значи, имаме още едно доказателство, че *не* става дума за самоубийство.

Старши инспекторът отстъпи назад.

— Ще кажа на хората си да се заловят за работа. А сега може би ще е най-добре да слезем и да поговорим с тази мис Плендърлит. Ще дойдете ли, Поаро?

Поаро все, още не откъсваше поглед от бюрото и писалищните принадлежности.

Последва Джап, но на излизане от стаята погледът му се спря още веднъж върху красивото зелено паче перо.

[1] Става дума за традиционното отбелязване на годишнината от разкриване на „барутния заговор“, устроен на 5.11.1605 г. от католиците начело с Гай Фокс с цел убийството на крал Джеймс I. Заговорниците поставили буре с барут под сградата на парламента, където кралят трябвало да присъства на заседание. — Бел.ред. ↑

[2] Много добре (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Илюминация с фойерверки (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Да, аз съм (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Странна работа (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ВТОРА

Една врата на тясната площадка на долния етаж водеше към голяма дневна стая, всъщност някогашна конюшня. На стените, шпакловани с гипс, бяха окачени офорти и дърворезби. В стаята имаше две жени.

Едната от тях, седнала на стол до камината и протегнала ръка към огъня, бе мургава млада жена на около двадесет и седем или двадесет и осем години с делови вид. Другата, едра възрастна жена с пазарска чанта, запъхтяно говореше нещо, когато двамата мъже влязоха в стаята.

— ... та насмалко щях да припадна, когато научих това, госпожице. И как можа точно тази сутрин...

— Добре, добре, мисис Пиърс — прекъсна я младата жена. — Предполагам, че тези двама господи са от полицията.

— Мис Плендърлит? — попита Джап.

Момичето кимна утвърдително.

— Аз съм. А това е мисис Пиърс, която идва всеки ден да чисти.

Неукротимата мисис Пиърс отново се обади.

— Та тъкмо обяснявах на мис Плендърлит, че точно тази сутрин сестра ми Луиза Мод получи удар и нали ми е рода, а кръвта вода не става, реших, че мисис Алън няма да има нещо против, ако малко...

Джап умело я прекъсна:

— Напълно ви разбирам, мисис Пиърс. А сега, бихте ли имали добрината да отидете с инспектор Джеймсън в кухнята и да дадете показания?

Като се отърва по този начин от красноречивата мисис Пиърс, която се запъти към кухнята в компанията на Джеймсън, без да престава да говори, Джап се обърна към момичето.

— Аз съм старши инспектор Джап. Мис Плендърлит, бих искал да ми кажете всичко, което знаете по въпроса.

— Разбира се. Откъде да започна?

Самообладанието ѝ бе забележително. По нищо не личеше да е шокирана или потънала в скръб, ако се изключеше известна скованост.

— В колко часа пристигнахте тази сутрин?

— Струва ми се, че някъде около десет и половина. Старата лъжкиня мисис Пиърс още не беше дошла...

— Това често ли се случва?

Джейн Плендърлит сви рамене.

— Поне два пъти седмично идва чак в дванадесет или въобще не идва. Уговорено е да идва в девет. Два пъти седмично обаче се оказва, че или „нещо не ѝ е добре“, или някой неин близък роднина е тежко болен. Всички тези приходящи прислужници са еднакви. Тази не е по-лоша от другите.

— Отдавна ли работи мри вас?

— От месец. Предишната крадеше.

— Продължавайте, мис Плендърлит.

— Платих на шофьора на таксито, взех си куфара, поогледах се за мисис Пиърс, не я открих и се качих горе в спалнята си. Поразтребих малко и след това реших да се отбия при Барбара, имам предвид мисис Алън — и видях, че вратата ѝ е заключена. Опитах се няколко пъти да отворя, като натиснах дръжката, след това почуках, но никой не ми отговори. Тогава слязох долу и се обадох по телефона в полицията.

— *Pardon!* — Поаро вметна чевръсто въпроса си. — Не ви ли дойде първо на ум мисълта да се опитате да разбиете вратата? С помощта на някой от шофьорите от квартала например?

Тя го погледна хладно със сиво-зелените си очи, сякаш го оценяваше.

— Не, не ми дойде на ум такова нещо. Реших, че щом нещо не е наред, трябва да се вика полицията.

— *Pardon, mademoiselle*, това означава ли, че сте решила, че нещо не е наред?

— Естествено.

— Защо? Защото никой не е отговорил на почукванията ви? Но нима не е било възможно вашата приятелка да е взела някакво лекарство за сън или нещо от този...

— Тя не използваше сънотворни — последва нетърпелив отговор, в който се чувстваше известна острота.

— А не е ли било възможно просто да е била излязла и преди това да е заключила вратата?

— Защо трябва да я заключва? Освен това, в такъв случай щеше да ми остави бележка.

— Тя не е оставила, така ли? Сигурна ли сте?

— Разбира се, че съм сигурна. Щях веднага да я видя.

Остротата в гласа ѝ се бе засилила.

— Не опитахте ли да надникнете през ключалката, мис Плендърлит? — попита Джап.

— Не, не опитах — отвърна замислено Джейн Плендърлит. — Не ми дойде на ум. Но и да бях опитала, щях ли да видя нещо? Та нали ключът щеше да е вътре?

Невинният поглед на широко отворените ѝ очи се сблъска с погледа на Джап. Поаро едва забележимо се усмихна.

— Постъпили сте съвсем правилно, мис Плендърлит — каза Джап. — Предполагам, не сте имали основания да допускате, че приятелката ви е склонна към самоубийство?

— О, не.

— Да сте оставала с впечатление, че е разтревожена или смутена от нещо?

Настъпи продължителна пауза, преди момичето да отговори:

— Не.

— Знаехте ли, че тя притежава пистолет?

Джейн Плендърлит кимна утвърдително.

— Да, имаше го от Индия. Държеше го в едно чекмедже в стаята си.

— Да... Имаше ли разрешително?

— Предполагам. Не знам с положителност.

— А сега, мис Плендърлит, бихте ли ми казали всичко, което знаете за мисис Алън? Откога я познавате, кои са другите ѝ близки и познати, въобще всичко.

Джейн Плендърлит кимна утвърдително.

— Познавах Барбара от пет години. Запознах се с нея по време на едно пътуване в чужбина, по-точно в Египет, когато тя се връщаше от Индия. Аз пък бях работила известно време в британското училище в Атина и бях решила да посетя за няколко седмици Египет, преди да се прибера. Заедно пътувахме по река Нил. Запознахме се, сблизихме

се и решихме, че сме си симпатични. Аз тъкмо тогава търсех съквартирантка, с която да си разделим разходите за наемането на апартамент или малка къщичка. Барбара беше сама и решихме, че ще можем да съжителстваме.

— И наистина ли успяхте?

— Напълно. Всяка една от нас си имаше собствени приятели. Барбара имаше вкус към светските прояви, а моята среда беше — как да ви кажа — по-артистична. Така всъщност отношенията ни се развиха по-добре.

Поаро кимна.

— А какво ви е известно за семейството на мисис Алън и въобще за живота ѝ, преди да се запознаете?

Джейн Плендърлит сви рамене.

— Всъщност не знам много. Ако не се лъжа, моминското ѝ име е било Армитидж.

— А за съпруга ѝ какво знаете?

— Струва ми се, че не е бил от хората, за които е могла да пише на близките си с гордост. Останах с чувството, че много е пиел. Умрял година или две след сватбата. Имала е и дете, дъщеричка, която починала на тригодишна възраст. Барбара не обичаше да говори за съпруга си. Ако си спомням добре, омъжила се за него в Индия, когато била на седемнадесет години. Сетне отпътували за остров Борнео, в една от тези местности, прокълнати от Бога. Тъй като темата ѝ бе неприятна, никога не съм ѝ задавала въпроси.

— Известно ли ви е мисис Алън да е имала някакви финансови затруднения?

— Не. Сигурна съм, че не.

— Някакви дългове или нещо от този род?

— О, не! Напълно съм уверена, че не е имала подобни проблеми.

— Сега ще ви задам още един въпрос, мис Плендърлит, и се надявам, че ще ме разберете правилно. Мисис Алън имаше ли си приятел или приятели?

— Беше сгодена и предстоеше повторно да се омъжи. Надявам се, че този отговор ви удовлетворява — отвърна хладно Джейн Плендърлит.

— Как се казва мъжът, за когото е била сгодена?

— Чарлз Лейвъртън Уест. Депутат е от някакъв район в Хемпшир.

— Тя отдавна ли го познаваше?

— Малко повече от година.

— А от колко време е била сгодена с него?

— От два... не, от три месеца.

— Известно ли ви е да са се карали?

Мис Плендърлит поклати глава.

— Не. Щях да бъда много изненадана, ако се беше случило такова нещо. Барбара не беше от хората с нагласа за кавги.

— Кога видяхте, мисис Алън за последен път?

— Миналият петък, преди да замина в провинцията за уикенда.

— А тя в града ли възнамеряваше да остане?

— Да. Смяташе да излезе с годеника си на разходка в неделя, ако съм запомнила добре.

— А самата вие къде прекарахте уикенда?

— В Лейдълс Хол.

— Как се казват хората, на които гостувахте?

— Мистър и мисис Бентинк.

— И се разделихте с тях тази сутрин?

— Да.

— В такъв случай, тръгнала сте си много рано, така ли?

— Да. Мистър Бентинк ме взе с колата. И той стана рано, защото трябваше да бъде в града преди десет часа.

— Да, разбирам — кимна Джап. Всички отговори на мис Плендърлит бяха ясни и убедителни.

Поаро също зададе въпрос.

— Какво е мнението ви за мистър Лейвъртън Уест?

Момичето сви рамене.

— Това има ли значение?

— Може би няма, но бих искал да науча какво мислите за него.

— Не съм мислила много за него. Млад е, на не повече от тридесет и една или тридесет и две години. Амбициозен. Добър оратор. Човек, желаещ да пробие.

— Това са силните му страни. А недостатъците?

— Как да ви кажа — замисли се за малко мис Плендърлит. — Според мен е твърде обикновен. Идеите му не са дотам оригинални.

Отгоре на всичко е и малко надут.

— Това не са особено големи недостатъци, *mademoiselle* — отвърна с усмивка Поаро.

— Така ли мислите? — в гласа ѝ имаше лека ирония.

— Възможно е вие да ги приемате за недостатъци — отвърна ѝ Поаро и я погледна. Стори му се, че тя реагира с известно недоумение. — Мисис Алън обаче вероятно е разсъдила иначе.

— Напълно сте прав. Барбара го намираще за чудесен и го приемаше за такъв, за какъвто той се мислеше.

— Обичахте ли приятелката си? — попита любезно Поаро.

Забеляза как тя стисна коляното си с ръката, положена върху него, и как лицето ѝ се стегна. При все това отговорът ѝ не издаде никакви чувства.

— Познахте. Обичах я.

— Още един въпрос, мис Плендърлит — намеси се Джап. — Не сте ли се карали с нея? Между вас двете не са ли съществували недоразумения?

— Никакви.

— Дори и във връзка с годежа ѝ?

— Не, разбира се. Радвах се на нейното щастие.

— Известно ли ви е мисис Алън да е имала някакви врагове? — попита след кратка пауза Джап.

Този път Джейн Плендърлит не побърза да отговори. Когато го направи, гласът ѝ се бе изменил съвсем леко.

— Какво имате предвид под „врагове“?

— Например хора, които биха се облагодетелствали от смъртта ѝ.

— О, не. Това е смехотворно. Пък и доходите ѝ бяха твърде малки.

— Кой би могъл да ги наследи?

В гласа на Джейн Плендърлит се появи лека изненада.

— Знаете ли, наистина нямам представа. Не знам и дали въобще е правила завещание.

— А да е имала врагове в някакъв друг смисъл? — бързо продължи Джап. — Да е имало хора, които я мразят?

— Не вярвам някой да е могъл да я мрази. Тя бе едно много нежно и добро същество, винаги готово да помогне на другите. Бе

наистина чаровна и обичлива.

Хладнокръвният ѝ дотогава глас за пръв път се промени. Поаро кимна с разбиране.

— Да обобщим — каза Джап. — Мисис Алън в последно време е била в добро настроение и не е изпитвала финансови затруднения. Била е сгодена и щяла скоро да сключи щастлив брак. Не е съществувало нищо, което да я подтикне към самоубийство. Правилно ли съм разбрал?

— Да — отговори Джейн след кратко мълчание.

Джап се изправи.

— Моля да ме извините. Трябва да поговоря с инспектор Джеймсън.

Излезе от стаята.

Еркюл Поаро остана насаме с Джейн Плендърлит.

ГЛАВА ТРЕТА

Настъпи няколкоминутно мълчание.

Джейн Плендърлит стрелна дребния мъж с очи, но след това впери поглед пред себе си и не каза нищо. При все това присъствието му предизвикваше у нея съвсем определено нервно напрежение. Тялото ѝ бе неподвижно, но не и отпуснато. Когато най-сетне Поаро наруши мълчанието, самият звук на гласа му сякаш я накара да почувства облекчение. Последвалият му въпрос бе зададен със спокоен делничен глас.

— Кога запалихте камината, *mademoiselle*?

— Камината ли? — гласът ѝ бе разсеян. — Веднага след като се прибрах у дома тази сутрин.

— Преди да се качите на горния етаж или след това?

— Преди.

— Разбирам. А тя навярно вече е била заредена? Или се наложи вие да го направите?

— Беше заредена. Трябваше само да ѝ драсна една клечка.

В гласа ѝ се появи леко нетърпение. Очевидно го бе заподозряла в желание да си чеше езика. Може би той всъщност правеше именно това.

— Останах с впечатлението, че в стаята на приятелката ви има само газова камина — продължи Поаро.

Джейн Плендърлит отговори механично.

— Тази е единствената камина с въглища. Всички останали са газови.

— Навярно за готвене също използвате газ?

— Струва ми се, че днес всеки използва газ за тази цел.

— Права сте. Така се пести труд.

Разговорът започна да гасне. Джейн Плендърлит тропна с крак и зададе неочакван въпрос.

— Този човек, имам предвид старши инспектор Джап, има ли репутацията на умен?

— Притежава много здрав разум. Да, мнението за него е високо. Работи много и себеотдайно и нещата, които са в състояние да убегнат от вниманието му, са много малко.

— Чудя се дали... — започна момичето.

Поаро продължи да я наблюдава. На светлината на пламъците очите ѝ изглеждаха наситено зелени.

— Смъртта на вашата приятелка много ли ви потресе? — попита я тихо.

— Ужасно.

Гласът ѝ звучеше съвсем откровено.

— За вас бе напълно неочаквана, така ли?

— Разбира се.

— Значи в началото това ви се е сторило невъзможно, нещо, което не може да бъде, така ли?

Дружелюбието и съчувствието, с които бе изпълнен гласа му, изглежда сломиха защитата на Джейн Плендърлит. Отговори му свободно, естествено и без каквато и да е скованост.

— Точно така. Дори и Барбара *наистина* да се е самоубила, не мога да си представя, че *го е направила именно по този начин*.

— Обаче тя притежаваше пистолет.

Джейн Плендърлит нетърпеливо махна с ръка.

— За нея този пистолет беше само сувенир. Спомен от местата, където е била. Държеше го по навик, без каквото и да е друго намерение. Уверена съм в това.

— И защо сте така уверена?

— Заради някои неща, които е споделяла с мен.

— Като например?

Приятелският му глас я предразположи.

— Преди време разговаряхме с нея за самоубийството и тя ми каза, че най-лесният начин човек да го извърши, е да включи газта, да запуши всички процепи в стаята и да си легне. Тогава ѝ отвърнах, че според мен това би било невъзможно — просто да си легнеш и да чакаш. Казах ѝ, че аз по-скоро бих се застреляла. А тя ми рече, че не, че такова нещо никога не би ѝ било по силите. Каза ми, че се опасявала от евентуална засечка на пистолета, и че освен това не обича шума от изстрелите.

— Да... — каза Поаро. — Съгласен съм с вас, че е странно. Още повече, както вие току-що ми казахте, в стаята й е имало газова камина.

Джейн Плендърлит го погледна с недоумение.

— Да, всъщност наистина има... Така е... Не мога да разбера защо не го е извършила по този начин.

Поаро поклати глава.

— Наистина изглежда странно. Някак си неестествено.

— Цялата работа изглежда неестествена. Все още не, мога да повярвам, че се е самоубила. Нали става дума за самоубийство?

— Как да ви кажа, съществува още една възможност.

— Какво искате да кажете?

Поаро я погледна право в очите.

— Възможно е да е било убийство.

— Нима? — Джейн Плендърлит се сепна. — О, не! Какво ужасно предположение!

— Може би наистина е ужасно, но нима ви се струва невъзможно?

— Но нали вратата беше заключена отвътре? Също и прозорецът?

— Вратата наистина бе заключена. Няма нищо обаче, от което да се разбере дали е била заключена отвътре или отвън. Видите ли, *ключът не бе намерен*.

— Но в такъв случай... В такъв случай, ако ключът го няма — Джейн се замисли за миг, — вратата би трябвало да е била заключена *отвън*. В противен случай би трябвало да се намира някъде в стаята.

— Възможно е да е именно така. Стаята все още не е претърсена както трябва, нека не го забравяме. Възможно е обаче и да е бил изхвърлен през прозореца и някой да го е прибрал.

— Убийство! — каза Джейн Плендърлит. Замисли се за тази възможност и това се изписа на мургавото й умно лице. — Струва ми се, че сте прав.

— Обаче ако е налице убийство, би трябвало да има и мотив за него. Какъв мотив допускате да е могло да има, *mademoiselle*?

Тя бавно поклати глава в знак на неведение. Въпреки това Поаро остана с впечатлението, че Джейн Плендърлит умишлено премълчава нещо. Вратата се отвори и в стаята влезе Джап.

Поаро се изправи.

— Току-що споделих с мис Плендърлит възможността смъртта на нейната приятелка да не е била самоубийство.

Джап се смути само за миг. След това погледна укорително Поаро.

— Все още е твърде рано, за да се каже определено каквото и да е — отбеляза той. — Длъжни сме да разгледаме всички възможни версии. Вярвам, че ме разбирате. Друго няма какво да се каже в този момент.

— Разбирам — отвърна тихо Джейн Плендърлит.

Джап се доближи до нея.

— Мис Плендърлит, виждали ли сте някога това нещо?

Нещото върху дланта му представляваше малък овален предмет с тъмносин емайл.

Джейн Плендърлит поклати отрицателно глава.

— Не, никога.

— Значи, не е ваше или на мисис Алън?

— Не. Пък и ще се съгласите, че нашият пол обикновено не ползва такива украшения.

— А, значи разбрахте какво представлява.

— Едва ли е толкова трудно да се отгатне. Това е половината от мъжко копче за ръкавели.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

— Тази млада дама ми се вижда доста самонадеяна — оплака се Джап.

Двамата мъже бяха в спалнята на мисис Алън. Тялото ѝ бе фотографирано и изнесено, а полицаят, занимаващ се с издирването на отпечатъци, си бе свършил работата и си бе тръгнал.

— Би било неразумно да я вземем за глупачка — съгласи се Поаро. — Съвсем определено не е. Напротив, вижда ми се много умна и съобразителна млада жена.

— Не допускате ли тя да е свършила тази работа? — запита Джап с проблясък от надежда в гласа. — Знаете ли, никак не е изключено. Ще трябва да видим какво алиби има. Възможно е да са се съдърпали за онзи млад човек, за обещаващия депутат ми е думата. Струва ми се, че го съди прекалено строго. Никак не ми се видя убедителна. Държа се така, сякаш самата тя му е хвърлила око, пък е била отблъсната. Вижда ми се да е от тези жени, които биха очистили всекиго, стига да са в настроение за такова нещо и при това няма да изгубят самообладание. Да, да, ще трябва да ѝ проверим алибито. В края на краищата Есекс не е никак далеч. Влакове дотам, колкото щеш. Може да се отиде и с бърза кола. Струва си да разберем дали снощи например си е легнала с главоболие.

— Прав сте — съгласи се Поаро.

— Така или иначе тя премълчава нещо — продължи Джап. — Почувствахте ли? Тази млада жена знае нещо.

Поаро кимна замислено.

— Да. Забелязах.

— Тези случаи винаги са трудни — оплака се Джап. — Хората често *премълчават* по нещо. Нерядко от най-благородни подбуди.

— Заради което човек трудно би могъл да ги упрекне, драги ми приятелю.

— Да, но така нашата работа се затруднява — промърмори недоволно Джап.

— Това просто налага да използвате пълноценно вашата съобразителност — успокой го Поаро. — Между другото, какво показаха отпечатъците на пръстите?

— Съвсем очевидно става дума за убийство. Върху пистолета няма никакви отпечатъци. Били са изтрити, преди да бъде поставен в ръката ѝ. Дори да е било по силите ѝ по някакъв вълшебен акробатически начин да си извие ръката около главата, едва ли е могла да стреля с пистолета, още по-малко пък да избърше отпечатъците след смъртта си.

— Да, да. Извършителят безспорно не е тя.

— А и отпечатъците въобще не ни дадоха нищо. На дръжката на вратата не открихме никакви. На прозореца също. Какво ще кажете за това? Иначе отпечатъци от самата мисис Алън има колкото искаш.

— Джеймсън научи ли нещо?

— От кого да научи? От прислужницата ли? Не. Тя говорила много, но всъщност знаела съвсем малко. Потвърдила, че Алън и Плендърлит били в добри отношения. Наредих на Джеймсън да разузнае из квартала. Ще трябва да поговорим и с мистър Лейвъртън Уест. Да разберем къде е бил и какво е правил снощи. Междувременно ще прегледаме документите ѝ.

Пристъпи към заниманието без повече приказки. От време на време изръмжаваше недоволно и подхвърляше нещо към Поаро. Прегледът не продължи дълго. В бюрото нямаше много документи, а онова, което откриха, беше изрядно подредено.

Джап се отпусна и въздъхна.

— Май и тук не открихме нищо особено.

— Така е.

— Обикновени хартийки. Квитанции, сметки, няколко от тях неплатени — нищо особено. Покани за светски прояви. Бележки от приятели — Джап постави ръка върху купчинка от седем или осем писма. — Ето чековата ѝ книжка и паспорта. Нещо прави ли ви впечатление?

— Да, че е теглила повече, отколкото има на влог.

— И какво още?

Поаро де усмихна.

— Изпитвате ли ме? Да, разбрах за какво мислите. Преди три месеца е изтеглила двеста лири. Други двеста е изтеглила вчера...

— ... а пък на остатъка от кочана на чековата книжка не е отбелязала нищо. Всички останали чекове са за дребни суми — най-голямата е петнадесет лири. И ето какво ще ви кажа — в дома няма такива пари. В чантичката си има четири лири и десет шилинга, а в друга една чантичка има още шилинг — два. Работата е съвсем ясна според мен.

— Искате да кажете, че вчера е дала тези пари на някого ли?

— Да. Въпросът е на кого?

Вратата се отвори и влезе инспектор Джеймсън.

— Какво, Джеймсън? Откри ли нещо?

— Да, сър, няколко неща. Като начало ще ви кажа, че никой не е чул изстрела. Само две или три жени потвърдиха, че са го чули, но пролича, че на самите тях просто им се иска да е така. И толкоз. При цялата тази пукотевица не виждам как някой е могъл да чуе нещо.

Джап изръмжа.

— И аз така мисля. Продължавай.

— Мисис Алън си била у дома през по-голямата част от следобед и вечерта. Прибрала се около пет часа. Към шест излязла отново, но се отбила единствено до пощенската кутия в края на улицата. Около девет и тридесет дошъл автомобил, лимузина модел „Стандарт Суолоу“, от който слязъл посетител. Според описанието около четиридесет и пет годишен, добре сложен, с военна стойка. С тъмносино палто, бомбе, мустаци като четка за зъби. Джеймс Хог, шофьор от дома на номер 18, каза, че и преди го е виждал да посещава мисис Алън.

— Четиридесет и пет годишен — повтори Джап. — Това очевидно не е Лейвъртън Уест.

— Този мъж, който и да е бил, останал при нея около час. Тръгнал си около десет и двадесет. На излизане се спрял на входната врата и разменил няколко думи с мисис Алън. Фредерик Хог, малкият син на Хог, се мотаел наблизко и успял да чуе съвсем ясно какво й казал.

— И какво й казал?

— „Добре, помисли си отново и после ми се обади“. Сетне тя му отговорила нещо и той й отвърнал: „Добре. Довиждане“. После влязъл

в колата и си тръгнал.

— Значи, това е станало в десет и двадесет — рече замислено Поаро.

Джап потри носа си.

— Значи в десет и двадесет часа мисис Алън все още е била жива — отбеляза той. — Какво друго?

— Нищо друго, сър. Шофьорът от дома на номер 22 се прибрал у дома към десет и половина. Бил обещал на децата си да им запали няколко фойерверки, та те го очаквали. Заедно с всички други деца от улицата. Запалил ги, а през това време всички го наблюдавали. Сетне всички си легнали.

— Не е ли бил забелязан човек да влиза в дома на номер четиринадесет?

— Не, сър, но никой не казва, че не е влязъл. Просто казаха, че никой нямало да го забележи.

— Да... — каза Джап. — И това е вярно. Е, сега ще трябва да открием „господин с военна стойка и мустаци като четка за зъби“. Съвсем ясно е, че той е последният човек, който я е видял жива. Кой ли е бил?

— Мис Плендърлит би могла да ни каже — изказа предположение Поаро.

— Не ще и дума — отвърна мрачно Джап. — А би могла и да не ни каже. Не се съмнявам, че тя би могла да ни разкаже доста повече неща, ако поиска. А какво ще ми кажете вие, стари приятелю? Нали останяхте за известно време насаме с нея? Не опитахте ли пак похвата си на изповедник, който понякога се оказва толкова полезен?

Поаро разпери ръце.

— Уви, разговаряхме единствено за газови камини.

— За газови камини ли? — Джап не изглеждаше удовлетворен от чутото. — Какво става с вас, стари приятелю? Единственото нещо, което ви интересува в този дом, бяха пачите пера и кошчетата за боклук. Видях, че незабелязано надникнахте в кошчето на долния етаж. Открихте ли нещо в него?

Поаро въздъхна.

— Каталог за електрически крушки и едно старо списание.

— И защо го сторихте? Ако някой иска да се отърве от опасен документ или нещо от този род, едва ли ще го хвърли в кошче за

боклук.

— Напълно сте прав. Човек би изхвърлил в кошче за боклук единствено съвсем маловажни неща.

Поаро говореше с благ глас. Джап го изгледа подозрително.

— Е — рече му, — аз знам коя ще е следващата ми стъпка. А вие?

— *Eh bien*^[1] — въздъхна Поаро. — Аз пък ще приключа търсенето си на маловажни неща. Остава ми да огледам и боклукчийската кофа.

С бърза стъпка той излезе от стаята. Джап погледна неодобрително след него.

— Несериозна работа! — поклати глава той. — Абсолютно несериозна.

Инспектор Джеймсън запази почтително мълчание. Лицето му обаче съвсем красноречиво показваше британското чувство за превъзходство. „Чужденци, какво да ги правиш!“ — казваше изражението му.

На глас обаче рече друго:

— Значи това е мистър Еркюл Поаро? Чувал съм за него.

— Той е мой стар приятел — обясни Джап. — Не е чак толкова откачен, колкото изглежда. Сега обаче се държи като такъв.

— Може и да е малко поизкуфял, сър — изказа предположение инспектор Джеймсън. — Е, ще имаме възможност да разберем това.

— Все пак много ми се иска да разбере какво точно мисли — каза Джап.

Отиде до бюрото и огледа неловко изумруденозеленото паче перо.

[1] Е, добре (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ПЕТА

Джап тъкмо разпитваше третата поред шофьорска съпруга, когато Поаро, стъпвайки тихо като котка, внезапно се появи иззад лакътя му.

— Насмалко да ме стреснете — рече му Джап. — Открихте ли нещо?

— Не това, което търсех.

Джап възобнови разговора си с мисис Джеймс Хог.

— Казвате, ме и преди сте виждали въпросния джентълмен?

— Да, сър. И мъжът ми го е виждал. Веднага го разпознахме.

— Мисис Хог, виждам, че сте наблюдателна жена. Не се съмнявам, че знаете всичко за живеещите на тази улица. Разбирам, че сте и умна жена, жена със здрав разум, веднага си личи. — Без да му мигне окото Джап повтори похвалата си за трети път, от което мисис Хог навири нос и придоби изражение на свръхчовешка интелигентност. — Кажете ми нещо за тези две млади дами, за мисис Алън и мис Плендърлит. Що за живот водеха? Бяха ли общителни? Събираха ли много гости? Ей тези неща ме интересуват.

— Не, сър, нямаше нищо подобно. Често излизаха, особено мисис Алън, обаче са жени от *сой*, вярвам, че ме разбирате. Не са като някои други, дето мога да ги назова поименно. Като гледам мисис Стивънс какви ги върши, ако въобще е мисис, ама по-добре да не ви разправам какви неща стават у тях...

— Разбирам — прекъсна словоизлиянията ѝ старши инспекторът. — Да, току-що ми казахте нещо много важно. Значи мисис Алън и мис Плендърлит са били уважавани в квартала, така ли?

— Да, сър, и двете са много мили дами. Особено мисис Алън, винаги е намирала по някоя топла дума за децата. Ако не се лъжа, момиченцето ѝ починало. Самата аз съм погребала три рожби, та...

— Да, да, тъжна работа. А мис Плендърлит?

— Ами и тя също е много мила дама, но доста по-студена, ако ме разбирате добре. Ще те поздрави само с кимване и няма да ти каже

нищо. Обаче и срещу нея нямам нищо против, абсолютно нищо.

— В добри отношения ли бяха с мисис Алън?

— Да, сър, никога не са се карали. Много щастливо си живееха и бяха много доволни една от друга, уверена съм в това. Сигурна съм, че и мисис Пиърс ще потвърди думите ми.

— Да, да, вече говорихме с нея. А виждала ли сте годеника на мисис Алън?

— Господинът, за когото ще се омъжва? Да, разбира се, той често я навестяваше. Казват, че бил член на парламента.

— Него ли видяхте снощи?

— Не, сър. Не беше той. — В гласа на мисис Хог се появи защитна нотка. — Ако питате мен, сър, това, което си мислите, не е вярно. Мисис Алън не е от онези жени. Наистина у тях нямаше никой, но аз никога не бих допуснала нещо подобно. Казах го и на Хог тази сутрин. „Не така, Хог“, рекох му, като знам какви неща си мислят мъжете, нали все онези работи са им в главата. „Не прави такива намеци, защото мисис Алън е истинска дама.“

Джап преглътна обидната тирада и продължи.

— Значи, видяла сте го да пристига, а сетне — да си тръгва. Нали така?

— Точно така, сър.

— А нещо друго не чухте ли? Някаква караница, например?

— Не, сър. И то не защото не се чува. Всичко се чува. Когато мисис Стивънс, дето живее на другия край на улицата, започне да хока клетата си прислужница, цялата улица научава. Ние ѝ казваме да не я търпи повече и да се маха, ама какво да се прави. Заплатата ѝ е добра, цели тридесет шилинга седмично...

Джап бързо я прекъсна.

— Значи от дома на номер четиринадесет не са се чули никакви звуци?

— Не, сър. То и какво ли можеше да се чуе от всички тези фишеци, дето на моя Еди му опърлиха веждите до кожа.

— Значи този човек си е тръгнал в десет и двадесет, така ли?

— Може и да е така, сър. Аз не мога да го твърдя със сигурност, но Хог каза, че е било десет и двадесет. Той е стабилен човек и на думата му може да се разчита.

— Вие сте го видяла как си тръгва. Чухте ли какво каза на прощаване?

— Не, сър, бях твърде далече. От моя прозорец го видях как стои до входната врата и разговаря с мисис Алън.

— А нея успяхте ли да я видите?

— Да, сър, тя беше съвсем близо до входа.

— Забелязахте ли как беше облечена?

— Не, сър, наистина не можах да видя какво беше облякла.

— Не успяхте да различите дори дали е облечена в домашна роба или вечерна рокля? — вметна Поаро.

— Не, сър, не успях да видя.

Поаро погледна замислено прозореца на горния етаж, а после дома на номер четиринадесет. Усмихна се и за миг кръстоса поглед с Джап.

— А господинът как беше облечен?

— Бе с тъмносин балтон и бомбе. Много елегантен господин.

Джап ѝ зададе още няколко въпроса и премина към следващия свидетел. Малкият Фредерик Хог бе палаво хлапе с буден поглед, доволно от собствената си значимост.

— Да, сър, чух ги как си говорят. Господинът ѝ каза: „Добре, помисли си отново и после ми се обади“. Много приятен глас имаше. А тогава тя му каза нещо и той ѝ отговори: „Добре. Довиждане“. После влезе в колата си. Аз му отворих вратата, ама нищо не ми даде — тук в гласа на младия господин Хог се промъкна разочарование. — Сетне потегли.

— Значи, не си успял да чуеш какво му е казала мисис Алън?

— Не сър, не успях.

— А можеш ли да ми кажеш как беше облечена? Какъв цвят ѝ бяха дрехите, например?

— Не, сър. Аз самата нея всъщност не я виждах. Трябва да е била зад вратата.

— Така... — каза Джап. — Ето що, момчето ми. Сега ще ти задам още един въпрос и ще те помоля да си помислиш много внимателно, преди да ми отговориш.

Ако не можеш да си спомниш, направо ми кажи. Нали ме разбира?

— Да, сър.

Малкият Хог погледна Джап в очите.

— Кой от двамата затвори вратата, мисис Алън или господинът?

— Входната врата ли?

— Входната врата, разбира се.

Детето се замисли. Лицето му издаваше напрежение.

— Я да се сетя, дали тя я затвори... Не, не беше тя. Той я затвори. Дръпна я силно, така че тя се захлопна и влезе веднага в колата си. Сякаш бързаше за някъде.

— Много добре. Е, момчето ми, виждам, че си много будно юначе. Ето ти шест пенса.

След като се разделиха с младия господин Хог, Джап и приятелят му се спогледаха. Сякаш по заповед едновременно си кимнаха.

— Да, възможно е — каза Джап.

— Не е изключено — отвърна Поаро.

Очите му светеха със зелен блясък. Бяха заприличали на котешки.

ГЛАВА ШЕСТА

След като се озова повторно в дневната в дома на номер четиринадесет, Джап реши да действа без заобикалки. Пристъпи направо към въпроса.

— Вижте, мис Плендърлит, не мислите ли, че ще е по-добре да си поговорим откровенно? Така или иначе, в края на краищата ще трябва да стигнем до това.

Джейн Плендърлит присви вежди. Застанала до камината, грееше едното си стъпало на огъня.

— Наистина не мога да ви разбера.

— Нима, мис Плендърлит?

Тя сви рамене.

— Отговорих на всичките ви въпроси. Не виждам какво повече бих могла да направя.

— Бихте могла да направите много повече, мис Плендърлит. Стига да пожелаете.

— Това е само ваше предположение, нали, старши инспекторе?

Джап почервеня.

— Струва ми се — обади се Поаро, — че *mademoiselle* би оценила по-лесно основанието за вашите въпроси, ако просто ѝ обясните как стоят нещата.

— Никак няма да ми е трудно. Мис Плендърлит, ще ви изложа фактите. Приятелката ви е била открита с простреляна глава и пистолет в ръка в стая със заключена врата и залостен прозорец. На пръв поглед прилича на самоубийство. Обаче не е било самоубийство. Медицинската експертиза сама по себе си го доказва.

— Как?

Иронията и престореното ѝ хладнокръвие бяха напълно изчезнали. Погледна го озадачено.

— Пистолетът е бил в ръката ѝ, *но пръстите ѝ не са го стискали*. Отгоре на това върху пистолета *нямаше абсолютно никакви отпечатъци*. А и ъгълът на стрелбата показва, че е било невъзможно

човек сам да си нанесе такава рана. Няма и прощално писмо, което е нещо доста необичайно за един самоубиец. И макар вратата да беше заключена, ключът не се намери.

Джейн Плендърлит се извърна и сетне бавно се отпусна в креслото пред тях.

— Значи така — промълви тя. — През цялото време чувствах, че е *невъзможно* да се е самоубила! Сега виждам, че съм била права. Тя *не* се е самоубила. Някой друг я е убил!

Замисли се за миг и сетне ги погледна в очите.

— Задайте ми каквито въпроси пожелаете — рече тя. — Ще ви кажа всичко, което ми е известно.

— Снощи мисис Алън е имала посетител — започна Джап. — По описание е мъж на около четиридесет и пет годишна възраст с военна стойка, мустаци като четка за зъби, добре облечен и каращ лимузина модел „Стандарт Суолоу“. Известно ли ви е кой е той?

— Не мога да знам, разбира се, но по описание отговаря на майор Юстас.

— Кой е майор Юстас? Разкажете ми всичко, което знаете за него.

— Барбара се е запознала с него в чужбина, по-точно в Индия. Той се завърна оттам преди година и оттогава често ни е посещавал.

— Беше ли приятел на мисис Алън?

— Държеше се като такъв — отвърна сухо Джейн.

— Какво беше отношението ѝ към него?

— Струва ми се, че не ѝ бе симпатичен. Всъщност, сигурна съм.

— Тя обаче външно се е държала приятелски с него, така ли?

— Да.

— Помислете внимателно, преди да отговорите на въпроса ми, мис Плендърлит. Тя боеше ли се от него?

Джейн Плендърлит се замисли минута или две.

— Да. Мисля, че да. Винаги бе нервна в негово присъствие.

— Той срещал ли се е с мистър Лейвъртън Уест?

— Само веднъж, ако не се лъжа. Съвсем определено не си допаднаха. По-точно, майор Юстас направи усилия да се хареса на Чарлз, но той не му отговори с взаимност. Чарлз има много добър нюх за хората, които — как да се изразя — не са съвсем свестни.

— А майор Юстас не е — по вашите думи — съвсем свестен. Така ли? — попита Поаро.

— Не е — отговори сухо момичето. — Не му е чиста работата. Не е стока.

— Уви, боя се, че тези два израза не ми говорят нищо. Искате да кажете, че не е *pukka sahib*^[1]!

По лицето на Джейн Плендърлит се плъзна лукава усмивка. Отговори обаче с напълно сериозен глас:

— Не.

— Мис Плендърлит, ако изкажа предположението, че този човек се е опитвал да изнудва мисис Алън, това би ли ви изненадало?

Джап се приведе напред, за да чуе по-добре отговора на въпроса си.

Очакванията му се оправдаха. Момичето сякаш се сепна, поруменя и удари рязко с ръка по страничната облегалка на креслото.

— Значи това е било! Каква глупачка бях да не съобразя! Разбира се!

— Сиреч, намирате предположението за основателно, така ли е, *mademoiselle*? — настоя Поаро.

— Как не можах да се сетя по-рано! През последните шест месеца Барбара няколко пъти взе назаем от мен малки суми. Сега си спомням, че съм я виждала и да прелиства чековата си книжка. Знаех, че има прилични приходи, така че не се тревожих. Разбира се, обаче, ако е трябвало да плаща някому...

— Дали сте забелязала някаква промяна в поведението ѝ?

— *Безусловно*. Бе станала нервна. Понякога — крайно раздражителна. Съвсем различна от преди.

— Моля да ме извините, но това не съвпада напълно с нещата, които ни разказахте при първата ни среща — рече любезно Поаро.

— Не е така! — отвърна Джейн и нетърпеливо махна с ръка. — Тя не изглеждаше потисната. Искам да кажа, че нямаше нищо в поведението ѝ, което да навежда на мисълта за самоубийство. Но мисълта, че е могла да бъде изнудвана — да! Ох, защо не ми се довери! Щях да го изпратя по дяволите!

— Обаче в такъв случай е могъл да отиде не при дяволите, а при мистър Лейвъртън Уест. Не допускате ли това? — попита Поаро.

— Да... — отвърна бавно Джейн Плендърлит. — Всъщност, прав сте...

— Имате ли някаква представа с какво този човек е могъл да я изнудва? — попита Джап.

Момичето поклати глава.

— Нямам никаква представа. Доколкото познавам Барбара, не допускам да е било нещо сериозно. От друга страна... — Джейн спря за малко и след миг продължи. — От друга страна, Барбара бе много наивна в някои отношения. Беше от тези, които лесно се плашат. Всъщност бе от жените, които лесно стават плячка на всеки изнудвач! Негодник!

Последните й думи бяха изпълнени с ненавист.

— За съжаление — рече Поаро — престъплението е било необичайно. Най-често жертвата на изнудването убива изнудвача, а не обратно.

Джейн Плендърлит леко се намръщи.

— Прав сте. Но при определени обстоятелства и това би могло да стане.

— Като например?

— Да допуснем, че Барбара се е отчаяла. Че се е опитала да го сплаши с глупавото си малко пистолетче. Той е направил опит да ѝ го отнеме и при боричкането се е произвел изстрел, който я е убил. Той се ужасил от случилото се и е направил всичко възможно да го представи за самоубийство.

— Това е допустимо по начало — каза Джап. — Има обаче един проблем.

Тя го погледна въпросително.

— Майор Юстас — ако е бил той — снощи си е тръгнал оттук в десет и двадесет и си е взел довиждане с мисис Алън на прага.

— О! — момичето замълча за минута или две. — Могъл е обаче после отново да дойде.

— Да, възможно е — каза Поаро.

— Кажете ми, мис Плендърлит — продължи Джап, — мисис Алън къде приемаше обикновено гостите си? Тук или в горната стая?

— И на двете места. В тази стая обаче обикновено каня близките си приятели. Виждате ли, договорката ни с Барбара бе тя да вземе

голямата спалня и да я използва като дневна, а аз да остана с малката спалничка и да ползвам и тази стая.

— Ако приемем, че майор Юстас снощи е бил в къщата, в коя стая предполагате, че мисис Алън го е приела?

— Предполагам, че по всяка вероятност го е поканила тук — отвърна момичето с известно съмнение в гласа. — Обстановката не е така интимна. От друга страна, ако е искала да му подпише чек или нещо подобно, възможно е да го е поканила горе, защото в тази стая няма никакви принадлежности за писане.

Джап поклати глава.

— Никакви чекове не е имало. Мисис Алън вчера е изтеглила двеста лири в брой. Досега не сме открили никаква следа от тези пари в къщата.

— И ги е дала на този скот? Ах, клетата Барбара! Клетата нещастна Барбара!

Поаро се изкашля.

— Освен ако не става дума за нещастен случай, каквото предположение изказахте, наистина би било странно той да убие един източник на постоянни доходи.

— Нещастен случай? Никакъв нещастен случай не е имало! Изгубил е самообладание, причерняло му е пред очите и я е застрелял.

— Това ли се е случило според вас?

— Точно това. Било е убийство! Убийство! — добави развълнувано.

— Няма да твърдя, че не сте права, *mademoiselle* — отвърна Поаро със сериозен глас.

— Какви цигари пушеше мисис Алън? — попита Джап.

— „Гаспърс“. В онази кутия има още.

Джап отвори кутията, извади цигара и кимна. Сложи я в джоба си.

— А вие, *mademoiselle*, какви цигари пушите?

— Същите.

— Не пушите ли турски?

— Никога.

— А мисис Алън?

— И тя. Никак не ги обичаше.

— А мистър Лейвъртън Уест? Той какви цигари пушеше? — попита Поаро.

Тя го погледна неприязнено.

— Чарлз? Има ли значение какви цигари пуши? Да не би да се опитвате да намекнете, че той я е убил?

Поаро сви рамене.

— Открай време има мъже, които са убивали любимите си, *mademoiselle*.

Джейн нетърпеливо поклати глава.

— Чарлз не би убил никого. Той е много внимателен човек.

— Това е без значение, *mademoiselle*. Обикновено внимателните хора извършват най-трудните за разкриване убийства.

Тя го погледна.

— Не обаче с мотива, който току-що изложихте, мистър Поаро.

Той наведе глава.

— Така е, права сте.

Джап се изправи.

— Е, не виждам какво повече бих могъл да върша тук. По-добре да направя още един оглед.

— В случай, че парите са скрити някъде тук? Заповядайте. Проверявайте, където намерите за добре. Претърсете и моята стая, макар и да не вярвам Барбара да е решила да ги скрие именно там.

Претърсването на Джап бе бързо, но умело. Дневната разкри всичките си тайни само за няколко минути, след което старши инспекторът се отправи на горния етаж. Джейн Плендърлит приседна върху страничната облегалка на креслото, запали цигара и се втренчи с мрачно лице в огъня. Поаро не престана да я наблюдава.

— Имате ли представа дали мистър Лейвъртън Уест понастоящем е в Лондон? — запита той след малко.

— Не знам. Допускам, че може да е в Хемпшир при избирателите си. Предполагам, че беше редно да му изпратят телеграма. Ужасно е, че чак сега се сетих.

— При нещастен случай никак не е лесно човек да съобразява всичко, *mademoiselle*. Освен това, лошите новини бързо се научават.

— Прав сте — отвърна разсеяно момичето.

Чуха се стъпките на слизация по стълбите Джап. Джейн тръгна насреща му.

— И?

Джап поклати глава.

— Боя се, че не научих нищо, което да ни е от полза, мис Плендърлит. Претърсих цялата къща. Впрочем, не съм видял само какво има в този шкаф под стълбището.

Както говореше, присегна към дръжката му и се опита да го отвори.

— Заключен е — каза Джейн Плендърлит. Нещо в гласа ѝ накара и двамата мъже да насочат погледи към нея.

— Да — рече Джап с удовлетворение. — Виждам, че е заключен. Може би ще имате добрината да ни дадете ключа?

Момичето сякаш се бе вкаменило.

— Не знам... Нямам представа къде може да е...

Джап я стрелна с поглед. Гласът му не изгуби любезността си.

— Колко жалко. Никак не ми се ще да го повреждам. Ще помоля Джеймсън да донесе набор от ключове.

Тя излезе от вцепенението си.

— Впрочем нека проверя. Само за миг. Може би е в...

Отиде в дневната и след малко се върна с голям ключ в ръката си.

— Заключваме го — обясни. — Държим там чадъри и други неща, които не искаме да рискуваме да ни откраднат.

— Много разумна предпазна мярка — отвърна Джап и прие ключа с усмивка.

Сложи го в процепа и отвори шкафа. Беше тъмен. Извади джобното си фенерче и освети вътрешността му.

Поаро забеляза как момичето до него отново се вцепени и затаи дъх. Проследи с поглед лъча на фенерчето.

В шкафа нямаше много вещи. Три чадъра, единият счупен, четири бастуна, комплект стикове за голф, две ракети за тенис, старателно сгънато килимче и няколко поизвехтели възглавнички за диван. Върху тях бе поставено малко красиво дипломатическо куфарче.

Джейн Плендърлит се обади още докато Джап протягаше ръка към него.

— Мое е. Донесох го тази сутрин. Вътре няма нищо особено.

— Нека все пак се уверим — отвърна Джап и гласът му стана още по-дружелюбен.

Отключиха куфарчето. В него имаше четки с кожени дръжки и флакони от парфюми. Имаше още две списания и нищо друго.

Джап огледа съдържанието на куфарчето много старателно. Когато най-сетне затвори капака му и пристъпи към оглед на възглавниците, момичето видимо въздъхна с облекчение.

В шкафа нямаше нищо друго, освен това, което се виждаше от пръв поглед. Джап приключи бързо огледа си.

Заклучи повторно вратата и върна ключа на Джейн Плендърлит.

— Е — рече той, — работата ни приключи. Бихте ли ми дала адреса на мистър Лейвъртън Уест?

— Фарлиском Хол, Литъл Ледбъри, Хемпшир.

— Благодаря ви, мис Плендърлит. Засега това е всичко. Може би пак ще ви се обадя. Между другото, ако някой се интересува от случая, придържайте се към версията за самоубийство.

— Разбрах ви.

Ръкува се с двамата мъже, когато си взе довиждане с тях.

Когато се отдалечиха от дома Джап избухна.

— Какво, по дяволите, има в този шкаф? Там има *нещо*!

— Така е, там имаше нещо.

— Обзалагам се, че има някаква връзка с дипломатическото куфарче! Май не съм много съобразителен, щом не открих нищо. Огледах всичките флакони, опипах хастара на куфарчето. Какво, по дяволите, може да бъде?

Поаро замислено поклати глава.

— Това момиче по някакъв начин е замесено в цялата история — продължи Джап. — Била го донесла тази сутрин, чухте ли я? Друг път! Нали забелязахте, че в него имаше две списания?

— Да.

— Е, едното от тях е от юли *миналата година*.

[1] Истински господин (англоинд.) — Бел.прев. ↑

ГЛАВА СЕДМА

На следващия ден Джап нахлу в апартамента на Поаро, захвърли с недоволен жест шапката си върху масата и се отпусна в едно кресло.

— Уви! — изръмжа. — Тя не е замесена.

— Кой не е замесен?

— Мис Плендърлит. Играла е бридж до полунощ. Потвърждават го домакинът, домакинята, един друг гостенин, морски офицер, и двама слуги. Няма как, ще трябва да се откажем от версията, че има пръст в случая. В същото време много ми се ще да узная защо тя се уплаши толкова във връзка с куфарчето под стълбището. Това е вече по *вашата част*, Поаро. Вие имате вкус към решаването на загадки въз основа на банални факти, които на пръв поглед не водят на никъде. Как ви харесва „Случаят със загадъчното малко куфарче“? Не звучи ли обещаващо?

— Ще ви дам още една идея за заглавие. „Гайната на уханието на тютюневия дим“.

— Вижда ми се малко тромаво. Значи, уханието ви е привлякло? Затова ли душехте толкова при първия оглед на тялото? Аз не само ви видях, но и ви чух. Душехте така, сякаш сте настинал.

— Напълно грешите.

Джап въздъхна.

— Често съм се замислял за малките сиви клетки на вашия мозък. Не ми казвайте, че и клетките на носа ви също така превъзхождат тези на другите хора.

— Не, не, успокойте се.

— Самият аз не усетих никакъв цигарен дим — продължи Джап с недоверчив глас.

— Също и аз, драги ми приятелю.

Джап го погледна със съмнение. Сетне извади една цигара от джоба си.

— Това е марката, която е пушила мисис Алън... „Гаспърс“. Шест от угарките са от тях. *Останалите три са от турски цигари.*

— Правилно.

— Както виждам, великолепият ви нос е узнал това и без да ги погледнете.

— Уверявам ви, ме носът ми няма нищо общо с тази работа. Носът ми не регистрира никаква информация.

— Мозъчните ви клетки обаче са регистрирали, нали?

— Е, имаше известни основания за това, не сте ли съгласен?

Джап го погледна косо.

— Като например?

— *Eh bien*, в стаята съвсем определено липсваше нещо. Друго пък според мен бе добавено... Освен това, върху писалището...

— Така си и знаех! Стигаме до проклетото паче перо!

— *Du tout*^[1]. Пачето перо не играе никаква роля.

Джап реши да отстъпи към по-здрава почва.

— След половин час Чарлз Лейвъртън Уест ще дойде в кабинета ми в Скотланд Ярд. Помислих си, че не бихте имал нищо против и вие да бъдете там.

— Много бих се радвал.

— Ще се зарадвате навярно и да чуете, че успяхме да издирим майор Юстас. Живее в служебен апартамент на Кромуел Роуд.

— Чудесно.

— Ще се наложи и с него да имаме работа. Не е мил човек. След като свършим с Лейвъртън Уест, ще отидем при него. Това устройва ли ви?

— Напълно.

— Е, да вървим.

Точно в единадесет и тридесет Чарлз Лейвъртън Уест бе въведен в кабинета на старши инспектор Джап. Двамата мъже се ръкуваха.

Парламентаристът бе среден на ръст мъж с достолепна осанка. Бе гладко избръснат, имаше чувствена уста на актьор и леко изпъкнали очи, често срещани у добрите оратори. Външността му беше приятна и изглеждаше човек с добро възпитание.

Седна, остави ръкавиците и шапката си върху масата и отправи поглед към Джап.

— Мистър Лейвъртън Уест, преди всичко бих искал да заяви, че напълно разбирам вашата скръб.

Лейвъртън Уест пренебрегна това съболезнование.

— Нека не се занимаваме с моите чувства, старши инспекторе. Кажете ми по-добре имате ли представа кое е накарало моята... кое е накарало мисис Алън да посегне на живота си?

— Самият вие не бихте ли могли да ни окажете помощ в това отношение?

— Уви, не.

— Не сте ли се карали с нея? Не е ли имало недоразумения между вас?

— Абсолютно никакви. Бях шокиран от случилото се.

— Може би нещата ще станат по-ясни, сър, ако ви кажа, че става дума не за самоубийство, а за убийство.

— Убийство? — Чарлз Лейвъртън Уест се ококори. — *Убийство* ли казахте?

— Точно така. А сега, мистър Лейвъртън Уест, имате ли някаква представа кой би могъл да убие мисис Алън?

Лейвъртън Уест отговори с усилие.

— Не. Въобще нямам представа. Самата мисъл за това ми се вижда *нелепа*.

— Никога ли не е споделяла с вас да е имала врагове? Да са съществували хора, хранещи лоши чувства към нея?

— Никога.

— Знаехте ли, че тя притежава пистолет?

— Не знаех.

Изглеждаше малко изненадан от новината.

— Мис Плендърлит ни каза, че мисис Алън е притежавала пистолета още отпреди няколко години. Донесла го от чужбина.

— Наистина ли?

— Така е по думите на мис Плендърлит. Възможно е мисис Алън да се е чувствала застрашена и за всеки случай да е държала пистолета под ръка.

Чарлз Лейвъртън Уест поклати глава в знак на недоверие. Изглеждаше изумен от чутото.

— Мистър Лейвъртън Уест, какво е мнението ви за мис Плендърлит? В смисъл, може ли според вас да се разчита на

истинността на думите ѝ?

Лейвъртън Уест за миг се замисли.

— Според мен, да. Бих казал, че да.

— Май не ви е симпатична? — изказа предположение Джап, който през цялото време не преставаше да следи изражението на лицето му.

— Не бих се изразил така. Определено не е типът млади жени, от които се възхищавам. Подчертано независимите и язвителни жени не са ми по сърце. Смятам обаче, че е искрена.

— Да... — каза Джап. — А да познавате човек на име майор Юстас?

— Юстас? А, да. Сега си спомних. Веднъж го срещнах у Барбара... У мисис Алън. По моему, малко съмнителна личност. Още тогава го споделих с моята... с мисис Алън. Не беше от хората, които бих приемал в дома си след сватбата.

— А мисис Алън как реагира на това?

— Напълно бе съгласна с мен. Тя напълно се доверяваше на моите съждения за хората. На един мъж е по-лесно да прецени какво представлява друг мъж, отколкото на една жена. Тя ми обясни, че е било неудобно да прояви неучтивост към човек, когото познавала от дълги години. Струва ми се, че изпитваше ужас от самата мисъл да я сметнат за сноб. Естествено, в качеството си вече на моя съпруга щеше да е редно да прекъсне връзките си с доста от предишните си познати.

— Да разбирам ли, че бракът ѝ с вас щеше да издигне общественото ѝ положение? — попита съвсем прямо Джап.

Лейвъртън Уест огледа маникюра си.

— Не. Нещата не стоят съвсем така. Всъщност, майката на мисис Алън бе далечна родственица на моето семейство. С други думи, по произход бяхме равни. Не ще и дума обаче, че в моето положение трябва да бъда особено внимателен в подбора на приятелите си. Съпругата ми не по-малко в подбора на своите приятели. Като член на Парламента често съм в центъра на общественото внимание.

— Да, разбирам ви — отвърна сухо Джап и продължи. — Значи, не виждате как бихте могли да ни помогнете?

— Просто нямам представа как. Барбара убита! Изглежда ми невероятно.

— А сега, мистър Лейвъртън Уест, ще ни кажете ли къде бяхте през нощта на пети ноември?

— Къде съм бил? Къде съм бил аз?

В гласа на депутатата се бе появила нотка на протест.

— Въпросът е стандартен — обясни Джап. — Дължни сме да го зададем на всички.

Чарлз Лейвъртън Уест го погледна с достойнство.

— Предполагам, че за човек с моето положение може да се направи изключение.

Джап просто изчака.

— Бях... нека се сетя... Бях в парламента. Тръгнах си оттам в десет и половина. Сетне се поразходих малко покрай реката. Погледах фойерверките.

— Добре че в наше време вече няма такива атентати — вметна весело Джап.

Погледът, с който го стрелна Лейвъртън Уест, излъчваше студенина.

— Сетне си тръгнах към къщи.

— Лондонският ви адрес е на Онслоу Скуеър. В колко часа се прибрахте там?

— Не мога да си спомня точно.

— В единадесет? В единадесет и половина?

— Някъде по това време.

— Може би някой ви е отворил вратата?

— Не, имам си ключ.

— Срецнахте ли някого, докато се прибирахте?

— Не... Впрочем, старши инспекторе, тези въпроси никак не са ми приятни.

— Уверявам ви, мистър Лейвъртън Уест, че са стандартни. Нямаме никакво специално отношение към вас.

Последните думи изглежда донякъде успокоиха разгневения депутат.

— Ако това е всичко...

— Да, засега е всичко, мистър Лейвъртън Уест.

— Добре. Моля ви да ме държите в течение...

— Естествено, сър. Между другото, позволете ми да ви представя мистър Еркюл Поаро. Може би сте чувал за него.

Очите на мистър Лейвъртън Уест се заковаха с любопитство върху дребния белгиец.

— Да... да... Разбира се, че съм чувал.

— *Monsieur*, повярвайте ми, сърцето ми е изпълнено със съчувствие към вас! — намеси се изведнъж Поаро съвсем не в английски стил. — Такава загуба! Какви ли адски страдания понася сега душата ви! Впрочем, няма да казвам нищо повече. Вие, англичаните, прекрасно умеете да криете чувствата си — извади табакерата си и му предложи цигара. — Позволете ми да ви... А, свършили са се. Джап?

Джап се потупа по джобовете си и поклати отрицателно глава.

Лейвъртън Уест извади табакерата си.

— Позволете ми да ви предложа една от моите, мистър Поаро.

— Благодаря ви, благодаря ви — взе си цигара малкият човек.

— Както правилно отбелязахте, мистър Поаро, ние англичаните не парадираме с чувствата си — рече депутатът. — Леко присвиване на устни и толкоз. Такъв е нашият маниер.

Сетне се поклони на двамата мъже и излезе.

— Прилича ми на препарирана риба — отбеляза с леко отвращение Джап. — На препариран бухал. Онова момиче, Плендърлит, бе напълно права в оценката си за него. При все това е посвоему приятен, нищо чудно и да може да се хареса на някоя жена, лишена от чувство за хумор. Какво ще ми кажете за цигарата?

Поаро му я подаде, клатейки глава.

— Египетска. Скъпа марка.

— Да, няма да ни свърши работа. Много жалко, защото по-слабо алиби от това не бях чувал. Всъщност, въобще не е и алиби... Знаете ли, Поаро, много е жалко, че не са шантажирали именно него. Чудесен обект е за шантажиране. Би си плащал като агънце. От тези хора е, които биха направили всичко, за да избегнат скандал.

— Драги ми приятелю, много е приятно да решиш случай по начина, който ти харесва най-много, но това не е наша работа.

— Наша работа е сега да се заемем с Юстас. Разполагам с малко информация за него. Съвсем определено е калпав човек.

— Що се отнася до мис Плендърлит, сторихте ли онова, за което ви помолих?

— Да. Почакайте за миг. Ей сега ще позвъня, за да науча най-новите вести.

Вдигна слушалката и се обади на някого.

След няколко кратки реплики я постави обратно върху апарата и погледна Поаро.

— Отишла е да играе голф. Странно занимание при положение, че приятелката ти предния ден е била убита.

Поаро възкликна.

— Какво има пък сега? — попита Джап.

Поаро обаче вече бе почнал да си мърмори нещо.

— Разбира се... разбира се... естествено... Що за глупак съм, та това просто биеше на очи!

— Престанете да мърморите под носа си и да се заемем с Юстас — каза грубо Джап.

Бе искрено изненадан от сияйната усмивка, появила се върху лицето на Поаро.

— Да, да, ще се заемем с него, разбира се. Струва ми се, че вече знам всичко. Абсолютно всичко!

[1] Съвсем не (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ОСМА

Майор Юстас имаше обноските на светски човек.

Апартаментът му бе малък, просто един *pied a terre*^[1], както се изрази домакинът. Предложи на двамата посетители напитка и след като му отказаха, извади табакерата си.

Джап и Поаро с удоволствие си взеха цигара и размениха бърз поглед помежду си.

— Предпочитате турски тютюн, както виждам — каза Джап, докато въртеше цигарата в ръката си.

— Да, така е. Може би предпочитате „Гаспърс“? Тук някъде би трябвало да имам.

— Не, не, тази напълно ме устройва — успокои го Джап и се приведе напред. Тонът му съвсем се измени. — Майор Юстас, може би вече сте се сетил за какво съм тук?

Събеседникът му поклати отрицателно глава. Видът му не издаваше никаква тревога. Майор Юстас бе висок мъж с приятна, макар и донякъде грубовата външност. Малките му подпухнали очички издаваха хитроватост, контрастираща с обноските му.

— Не, нямам никаква представа за какво може да ме търси едно такова голямо началство — рече той. — Да не би да е за нещо, свързано с колата ми?

— Не, няма никаква връзка с колата ви. Майор Юстас, познавахте ли една дама на име мисис Барбара Алън?

Майорът се отпусна, издуха облак дим и отвърна облекчено.

— А, значи за това ме търсите. Естествено, трябваше да съобразя. Много тъжна история наистина.

— Значи вече сте в течение?

— Снощи прочетох във вестниците. Тъжна работа.

— Ако не се лъжа, запознал сте се с мисис Алън в Индия.

— Да, преди доста години.

— Познавахте ли и съпруга ѝ?

Настъпи пауза. Съвсем малка пауза, продължила само частица от секундата, но именно в нея малките свински очички на Юстас огледаха светкавично двамата мъже.

— Всъщност не — отговори. — Никога не съм се срещал с Алън.

— Не може обаче да не сте чувал нещо за него.

— Как да ви кажа, бях чувал, че не бил много свестен човек.

Какво ли обаче не говорят хората.

— Мисис Алън никога ли не ви е говорила за него?

— Нищо не ми е казвала.

— Бяхте ли близки с нея?

Майор Юстас сви рамене.

— Бяхме стари приятели и толкоз. Не се срещяхме особено често.

— Обаче онази вечер сте се видели, нали? Вечерта на пети ноември?

— Да, видяхме се.

— Ако не се лъжа, вие сте я посетил у дома ѝ.

Майор Юстас кимна утвърдително. В гласа му се прокрадна нотка на съжаление.

— Да, тя искаше да се посъветва с мен относно едни инвестиции. Виждам накъде биете — в какво душевно състояние е била и така нататък. Трудно е да се каже. Държеше се на пръв поглед съвсем нормално, но сега си давам сметка, че май беше мъничко напрегната.

— Поведението ѝ подсказа ли по някакъв начин какво е смятала да направи?

— Ни най-малко. Всъщност, когато си взехме довиждане ѝ казах, че скоро ще ѝ позвъня, за да отидем заедно на някое ревю.

— Казал сте, че ще ѝ позвъните? Това ли бяха последните ви думи?

— Да.

— Много любопитно. Разполагам с информация, че сте казал нещо съвършено различно.

Лицето на Юстас промени цвета си.

— Естествено, не мога да си спомня точните думи, които съм използвал.

— Според моята информация вие сте казал следното: „Добре. Помисли си отново и после ми се обади“.

— Чакайте да се сетя. Май сте прав. Струва ми се, че не казах точно това. Струва ми се, че ѝ подказах да ми се обади, когато бъде свободна.

— Май не е съвсем същото, не сте ли съгласен? — попита Джап. Майор Юстас сви рамене.

— Драги ми приятелю, едва ли може да очаквате човек да си спомня какво точно е казал по един или друг повод.

— А мисис Алън какво ви отговори?

— Каза, че ще ми позвъни. Поне така ми се струва.

— А вие сте отвърнал: „Добре, довиждане“.

— Казахте, че мисис Алън е искала да се посъветва с вас относно някакви инвестиции — продължи тихо Джап. — *Да ви е предавала двеста лири в брой, които да инвестирате от нейно име?*

Лицето на Юстас придоби тъмнолилав цвят. Приведе се напред и изръмжа.

— Какво, по дяволите, искате да кажете с това?

— Даде ли ви двеста лири или не?

— Това си е моя работа, старши инспекторе.

— Мисис Алън е изтеглила двеста лири от банковата си сметка — обясни Джап. — Част от тази сума е била в банкноти по пет лири. Номерата им, разбира се, могат да се проследят.

— И да ми е предала двеста лири, какво от това?

— Тези пари за инвестиране ли бяха предназначени, майор Юстас, или имаме работа с шантаж?

— Това е направо нелепо. Какво ще бъде следващото ви предположение?

Гласът на Джап стана съвсем официален.

— Струва ми се, майор Юстас, че вече е време да ви запитам дали сте съгласен да дойдете в Скотланд Ярд и да дадете писмени показания. Разбира се, не сте длъжен да го сторите или пък можете да го направите в присъствието на вашия адвокат, ако желаете.

— Адвокат ли? За какво, по дяволите, ми е адвокат? И какво всъщност се опитвате да ми кажете?

— Разследвам обстоятелствата на смъртта на мисис Алън.

— Боже мой, човече! Не ми казвайте, че наистина мислите, че...
Що за глупост! Вижте, случи се следното. Отбих се при Барбара, както
се бяхме договорили с нея...

— В колко часа?

— Ами, някъде към девет и половина. Седнахме и
поговорихме...

— И пушихте, нали?

— Да, пушихме. Да не би в това да има нещо нередно? — попита
войнствено майорът.

— Къде се състоя разговора ви?

— В дневната. В помещението отляво на входната врата.
Разговаряхме съвсем дружески. Тръгнах си малко преди десет и
половина. Задържах се за малко на входната врата, за да си кажем
няколко последни думи...

— Точно така, последни думи... — промърмори Поаро.

— Вие пък кой сте, ако смея да попитам? — Юстас буквално
изплю въпроса си. — Някакъв проклет чужденец, доколкото мога да
преценя! Къде се навирате?

— Аз съм Еркюл Поаро — отвърна с достойнство дребният мъж.

— Ако ще и статуята на Ахил да сте, хич не ме интересува. Та,
както казах, с Барбара се разделихме съвсем приятелски. Оттам отидох
с колата си направо в клуба „Фар Ийст“. Пристигнах там в единадесет
без двадесет и пет и отидох направо в игралната зала. Останах да играя
бридж до един и половина. Бъдете любезен да си натъпчете този факт
в лулата и да го изпушите.

— Не пуша лула — отвърна Поаро. — Не мога обаче да не
отбележа, че имате хубаво алиби.

— Желязно алиби. А вие, сър? — Юстас се обърна към Джап. —
Сега доволен ли сте?

— Докато гостувахте на мисис Алън, през цялото време сте били
в дневната, така ли?

— Да.

— И не сте отивал на горния етаж, в стаята на мисис Алън?

— Не. Нали вече ви казах, че през цялото време бяхме в дневната
и не сме излизали оттам?

Джап го погледна замислено минута или две, преди да отговори.

— Колко комплекта копчета за ръкавели притежавате?

— Копчета за ръкавели ли? Това какво общо има със случая?

— Разбира се, не сте длъжен да отговорите на въпроса.

— Защо пък да не отговоря? Нямам нищо против. Нямам какво да крия. Сетне ще настоявам за извинение... Ето ги... — Юстас изпъна ръце.

Джап с кимване потвърди, че е видял копчетата, направени от злато и платина.

— А сега ще ви покажа другите.

Стана, отвори едно чекмедже, извади оттам кутийка, разтвори я и я пъкна доста грубо под носа на Джап.

— Много са красиви — отбеляза старши инспекторът. — Виждам, че едното е малко пострадало. Част от него я няма.

— И какво от това?

— Предполагам, че не си спомняте кога се е отчупила?

— Преди ден или два, не повече.

— Ще ви изненадам ли, ако ви кажа, че е станало, *когато сте бил на гости при мисис Алън?*

— Защо трябва да се изненадвам? Нали не отрекох, че съм бил у тях? — рече надменно майорът. Продължаваше да играе ролята на несправедливо обиден човек, но ръцете му трепереха.

Джап се приведе напред.

— Работата е там — започна инспекторът с назидателен глас, — че тази част *не бе открита в дневната*. Бе намерена на *горния етаж*, в будоара на мисис Алън. В стаята, където е била убита, и където един мъж е седял и е пушил *същите цигари, които пушите вие*.

Думите му дадоха резултат. Юстас се отпусна уплашено в креслото си. Погледът му угасна. Преображението на дръзкия грубиян в уплашен мерзавец не бе приятна гледка.

— Нищо не можете да докажете... — гласът му бе преминал в скимтене. — Опитвайте се да ме примамите в капан, но няма да успеете... Имам си алиби... Онази вечер не съм се връщал в онзи дом...

Обади се Поаро.

— Така е. Онази вечер не сте се връщал в онзи дом. Не сте се връщал, *защото не ви е било необходимо*. Може би мисис Алън вече е била мъртва, *когато сте излязъл оттам*.

— Това е невъзможно... Невъзможно... Та тя беше досами вратата. Разговаряхме с нея... Хората трябва да са я чули... да са я видели...

— Хората са чули, как *вие* сте ѝ говорил — рече тихо Поаро. — Чули са как сте си дал вид, че изчаквате нейната реплика, и как после отново се обаждате. Много стар трик. Замисълът му е у хората да се създаде впечатлението, че тя е била там. Те обаче не са я видели, след като не можеха да кажат дали е била облечена във вечерна рокля или домашна роба. Дори не можеха да кажат какъв цвят са били дрехите ѝ.

— Боже мой! Това не е вярно! Не е вярно!

Изглеждаше напълно смазан и целият трепереше.

Джап го погледна с погнуса.

— Ще трябва да ви помоля да ме придружите, сър — рече строго.

— Арестувате ли ме?

— Задържам ви в интерес на следствието, ако тази формулировка ви удовлетворява повече.

Тишината бе нарушена от дълга измъчена въздишка. Чу се отчаяният глас на наперения допреди малко майор Юстас.

— Отидох си...

Еркюл Поаро потри ръце и весело се усмихна. Гледката очевидно му доставяше удоволствие.

[1] Място, колкото да се стъпи (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ДЕВЕТА

— Много лесно се прекърши — изрази Джап професионалната си оценка по-късно същия ден.

С Поаро се движеха с кола по Бромтън Роуд.

— Разбра, че играта е приключила — отвърна разсеяно Поаро.

— Доста неща научихме за него — каза Джап. — Използвал е няколко различни фалшиви имена. Залавян е в чекова измама. Замесен е в афера, по време на която е живеел в Риц и се е представял за „полковник Дьо Бат“. Измамил е половин дузина бизнесмени от Пикадили. Засега го задържахме по обвинение в тези неща, докато изясним напълно и нашия случай. Къде все пак ме водите сега, драги ми приятелю?

— Любезни друже, всеки един случай трябва да се изясни от всички възможни ракурси. Всички въпроси трябва да получат своите отговори. Както вие се изразихте, започнах да разплитам тайната. За тайната на дипломатическото куфарче ми е думата.

— Да, струва ми се, че така се изразих: „Случаят с тайната на малкото дипломатическо куфарче“. Ако не се лъжа, то не е изчезнало.

— Не бързайте, *mon ami*^[1].

Автомобилът се понесе по уличката. Когато стигнаха до дома на номер 14, видяха как Джейн Плендърлит излиза от малка кола марка „Остин Севън“. Бе облечена в дрехи за голф.

Погледна двамата мъже, след това извади ключ и отвори вратата.

— Предполагам, че ще пожелаете да влезете?

Тръгна пред тях. Джап я последва в дневната. Поаро остана минута или две в антрето, мърморейки си нещо.

— *C'est embetant*^[2]. Колко е трудно да се измъкнеш от тази дреха.

След миг и той се озова в дневната. Беше без палто, но Джап присви устни под мустака си. Бе чул съвсем тихото скърцане на отваряща се врата на шкаф.

Джап погледна Поаро въпросително и в отговор той едва забележимо му кимна.

— Няма да ви отнема много време, мис Плендърлит — рече припряно Джап. — Искам само да науча от вас името на адвоката на мисис Алън.

— Адвокат ли? — момичето поклати глава. — Не знам дали въобще е имала адвокат.

— Е, след като се е настанила в този дом, все някой трябва да е подготвил наемния договор.

— Не е така. Дома го наех аз и договорът е на мое име. С Барбара се бяхме договорили само да ми плаща половината от наема. Беше една съвсем неформална договореност.

— Да... Предполагам, че в такъв случай няма как да ми помогнете.

— Съжалявам, че не мога да ви бъда от полза — отвърна учтиво Джейн.

— Всъщност, не беше особено важно — отвърна Джап, гледайки към вратата. — От голф ли се връщате?

— Да — тя леко се изчерви. — Предполагам, че може да ви се стори коравосърдечно, но истината е, че трябваше по някакъв начин да се разведря. Инак щях направо да се задуша в тази къща!

Влагаше страст в думите си.

— Разбирам ви, *mademoiselle*. Съвсем понятно е. Напълно естествено. Да останеш в този дом насаме с мислите си определено не би било приятно.

— Радвам се, че ме разбирате — отвърна Джейн.

— Членувате ли в някой клуб?

— Да, играя голф в „Уентуърт“.

— Денят беше приятен — отбеляза Поаро.

— Уви, по дърветата почти не са останали листа. А само преди седмица гората беше прекрасна.

— Денят бе много приятен.

— Довиждане, мис Плендърлит — рече с официален глас Джап. — Ще ви се обадя, когато научим нещо по-определено. Между другото, вече задържахме един заподозрян.

— Кой е той?

Погледът ѝ бе изпълнен с нетърпение.

— Майор Юстас.

Тя кимна с разбиране. Извърна се и се наведе, за да запали камината.

— Е, какво ще кажете? — попита Джап, когато колата се отдалечи.

Поаро се усмихна.

— Работата бе съвсем лесна. Този път ключът бе на вратата.

— И?

Поаро отново се усмихна.

— Eh bien, този път стиковете за голф ги нямаше.

— Естествено. Това момиче в никакъв случай не е глупаво. *Да липсва нещо друго?*

Поаро кимна утвърдително.

— Да, драги ми приятелю. Липсва малкото *дипломатическо куфарче*.

Педалът за газта под крака на Джап подскочи.

— Дявол да го вземе! — изруга той. — Знаех си, че тук има нещо. Какво, по дяволите, обаче може да е то? Та аз го прегледах съвсем старателно.

— Клетни ми Джап! Как беше изразът? Май „елементарно, драги ми Уотсън“?

Джап го погледна отчаяно.

— Къде отиваме? — попита.

— Все още няма четири. Струва ми се, че бихме могли да пристигнем в „Уентуърт“ преди да се стъмни.

— Смятате ли, че тя наистина е била там?

— В това съм напълно уверен. Тя чудесно знае, че на нас ни е по силите да проверим твърденията ѝ. Да, според мен ще получим потвърждение, че тя е била в клуба.

Джап изръмжа.

— Добре, да вървим — започна умело да си пробива път сред колите. — Така и не виждам обаче какво общо с престъплението би могло да има дипломатическото куфарче. Просто не мога да проумея.

— Прав сте, драги ми приятелю. Напълно съм съгласен с вас. Няма нищо общо с него.

— В такъв случай... Впрочем, по-добре не ми казвайте нищо. Нека всичко да върви по реда си. Денят е наистина хубав.

Колата бе бърза и пристигнаха в „Уентуърт“ малко след четири и половина. През седмицата в клуба нямаше много хора.

Поаро отиде направо при управителя и поиска да види стиковете за голф на мис Плендърлит. Обясни, ме на следващия ден тя ще играе на друго трасе.

Управителят извика нещо и едно момче започна да се рови из купчина стикове за голф в ъгъла на помещението. Най-сетне измъкна оттам сак с инициалите „Дж. П.“.

— Благодаря ви — рече Поаро. Отиде малко встрани и след това безгрижно зададе въпрос. — Да е оставяла при вас и едно малко дипломатическо куфарче?

— Днес не, сър. Може би го е оставила в бараката.

— Тя днес беше ли тук?

— Да, сър, видях я.

— Имате ли представа кое момче ѝ е носило стиковете днес? Търси едно дипломатическо куфарче и не може да се сети къде го е оставила.

— Никой не ѝ е носил стиковете. Като пристигна купи две топки и взе само два стика с метални глави. Не съм съвсем сигурен, но ми се струва, че в ръката си държеше малко куфарче.

Поаро му благодари и си тръгна. След това двамата мъже заобиколиха бараката. Поаро за миг се порадва на гледката.

— Да, тук наистина е много красиво. Погледнете тези тъмнозелени борове... Вижте езерото... Да, именно езерото...

Джап бързо го стрелна с поглед.

— Значи, езерото, така ли?

Поаро се усмихна.

— Допускам, че някой е могъл да забележи нещо. На ваше място бих проверил какво има в него.

[1] Приятелю (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Досадна работа (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ДЕСЕТА

Поаро направи крачка назад и косо огледа стаята. Остана удовлетворен. Креслата бяха разположени както трябва. Позвъни се на вратата. Джап, разбира се.

Човекът от Скотланд Ярд беше възбуден.

— Познахте, драги приятелю! Улучихте десетката! Вчера са забелязали как млада жена, по описание приличаща на Джейн Плендърлит, е хвърлила нещо в езерото. Успяхме лесно да го открием, макар и да имаше доста водорасли.

— И какво беше то?

— Беше точно дипломатическото куфарче! Защо обаче, за Бога? Нищо нямаше вътре. Нямаше ги дори и списанията. Защо ѝ е на една нормална млада жена да хвърля куфарче в езерото? Цяла нощ не можах да заспя, мъчейки се да открия отговора на този въпрос.

— *Mon pauvre Jarr*^[1]! Няма защо повече да се тревожите. Отговорът сам ще дойде при нас. Нали чухте звънеца?

Жорж, безупречно облеченият прислужник на Поаро, отвори вратата и обяви името на гостенката.

— Мис Плендърлит.

Момичето влезе в стаята и поздрави двамата мъже. От него продължаваше да лъха самоувереност.

— Поканих ви тук — започна да обяснява Поаро. — Заповядайте, седнете. Седнете и вие, Джап. Поканих ви тук, защото имам да ви съобщя някои вести.

Момичето седна и се огледа. С припряно движение свали шапката си и я остави настрана.

— Е, както виждам, майор Юстас е арестуван — каза тя.

— Предполагам, че сте прочела това в сутрешните вестници.

— Да.

— В момента е обвинен за някои дребни закононарушения — продължи Поаро. — Ние пък междувременно продължаваме да събираме доказателствен материал във връзка с убийството.

— Значи, *наистина* е било убийство? — попита нетърпеливо момичето.

Поаро кимна утвърдително с глава.

— Да — каза. — Говорим за убийство. За съзнателно унищожаване на едно човешко същество от друго човешко същество.

Тя потрепери.

— Недейте — рече. — Ужасно е, когато се изразявате по този начин.

— Така е, но и самият факт е ужасен.

Спря за миг и продължи.

— А сега, мис Плендърлит, ще ви разкажа как стигнах до истината в този случай.

Тя отмести поглед от Поаро към Джап. Той се усмихваше.

— Той си има собствени методи за откриване на истината, мис Плендърлит — поясни старши инспекторът. — Струва ми се, че ще бъде добре да го изслушаме.

Поаро започна.

— Както знаете, *mademoiselle*, пристигнахме с приятеля ми на местопрестъплението сутринта на шести ноември. Отидохме в стаята, където бе открито тялото на мисис Алън, и веднага ми направиха впечатление някои важни подробности. В тази стая имаше някои неща, които можех да окачествя само като много странни.

— Продължавайте — каза момичето.

— Ще започна с миризмата на цигарен дим — рече Поаро.

— Боя се, Поаро, че малко преувеличавате — каза Джап. — Аз не усетих никаква миризма.

Поаро мигновено се извърна към него.

— Точно така. *Не сте усетил никаква миризма. И аз не усетих.* Именно това ми се видя много странно, тъй като вратата и прозорците бяха затворени, а в пепелника имаше не по-малко от десет угарки. Видя ми се странно, наистина много странно, че в стаята въобще не се чувстваше миризмата на застоял тютюнев дим.

— Значи това сте имал предвид! — въздъхна Джап. — Винаги се насочвате към фактите по най-заобиколния възможен начин.

— Както и вашият сънародник Шерлок Холмс. Не забравяйте, че вниманието му веднъж било привлечено от странното поведение на едно куче нощем, и в крайна сметка се оказало, че кучето не правило

нищо. Нека продължа — вниманието ми бе привлечено от часовника на ръката на мъртвата жена.

— От какво по-точно?

— Просто от това, че бе на дясната китка на жертвата. Повечето хора носят часовника си на лявата китка.

Джап сви рамене, но Поаро продължи, без да изчаква реакцията му.

— Както вие бихте се изразил, в това няма нищо особено. Много хора предпочитат да носят часовника на лявата си китка. А сега, приятели мои, ще привлече вниманието ви върху нещо действително интересно. Върху писалището.

— Бях сигурен, че ще го споменете — обади се Джап.

— Да, в него действително имаше нещо много странно. Нещо много необикновено. Преди всичко, от него липсваше нещо.

Чу се гласът на Джейн Плендърлит.

— Какво липсваше?

Поаро се извърна към нея.

— *Лист попивателна хартия, mademoiselle.* Листът върху пресата за попивателна хартия бе чист и неизползван.

Джейн сви рамене.

— Според мен, мистър Поаро, хората нерядко откъсват тези листове, когато са много зацапани.

— Така е, но къде ги делят след това? Изхвърлят ги в кошчето за отпадъци, нали? *В кошчето обаче нямаше такъв лист.* Аз проверих.

Джейн Плендърлит изглеждаше обхваната от нетърпение.

— Навярно защото листът е бил изхвърлен предния ден. Навярно листът попивателна хартия на пресата е бил чист, защото този ден Барбара не е писала никакви писма.

— Едва ли е било така, *mademoiselle.* *Същата вечер са видели мисис Алън да отива до пощенската кутия. Следователно, трябва да е писала писма.* Не е могла да ги напише на долния етаж, тъй като там няма принадлежности за писане. Би било трудно да се предположи, че е отишла да пише писма във вашата стая. Какво все пак обаче се беше случило с листа попивателна хартия, който тя е използвала за писмата си? Вярно е, че хората понякога захвърлят неща не в кошчетата за отпадъци, а в огъня. В стаята й обаче има само газова камина. *Камината на долния етаж пък не е била запалена предния ден, тъй*

като вие ми казахте, че при вашето завръщане сте я заварили готова и е трябвало само да ѝ драснете една клечка — спря за миг и продължи: — Много любопитен малък проблем. Търсих навсякъде и в кошчетата за отпадъци, и в кофата за боклук, но никъде не успях да открия лист използвана попивателна хартия, а това ми се беше сторило много важно. Останах с впечатлението, че някой умишлено е унищожил този къс хартия. Защо? Защото текстът, подсушен с нея, лесно би могъл да се прочете, като се постави хартията пред огледало. Писалището обаче ме впечатли с още нещо. Джап, може би си спомняте как бяха подредени вещите върху него? В центъра бяха пресата и мастилницата. От лявата ѝ страна се намираше поставката за писалки, а от дясната — календарът и пачето перо. *Eh bien*. Пачето перо имаше само декоративна функция. Не бе използвано. Още ли не проумявате? Повтарям, пресата за попивателна бе в средата, а от лявата ѝ страна се намираше поставката за писалки. *От лявата*, Джап! Не намирате ли, че е редно, когато се ползва *дясната ръка*, поставката да бъде *отдясно*? Започвате вече да проумявате, нали? Поставката за писалки бе разположена от лявата страна, а часовникът бе върху дясната китка. Попивателната хартия я нямаше, а пък в стаята нещо бе внесено. Пепелникът с угарки. Въздухът в стаята беше свеж и не миришеше на дим. Джап, в тази стая през нощта прозорецът е бил отворен, а не затворен. Опитах се да си представя какво е станало. — Поаро се извърна към Джейн: — Опитах се да си представя как вие, *mademoiselle*, пристигате с такси, разплащате се с шофьора, качвате се тичешком по стълбите, може би викайки „Барбара!“. Сетне отваряте вратата и виждате приятелката си мъртва с пистолет в ръка. В лявата ръка, естествено, *тъй като тя е левачка* и поради тази причина куршумът е пробил *главата ѝ откъм лявата страна*. Откривате бележка, адресирана до вас. В нея е била обяснена причината, накарала я да посегне на живота си. Бележката ще да е била много трогателна. Описвало се е как една млада, добра и нещастна жена, доведена до отчаяние от нечий шантаж, се е видяла принудена да сложи край на живота си... Смятам, че мисълта за отмъщение веднага се е появила в главата ви. Било дело на един мъж. Решили сте, че трябва да бъде наказан, да понесе заслужено възмездие. Взели сте пистолета, избърсали сте го и сте го поставили в дясната ѝ ръка. Прибрали сте бележката и най-горния лист попивателна хартия от

пресата, върху която е имало следи от писмото. Слезли сте на долния етаж, запалили сте камината и сте ги изгорили. После сте взели пепелника и сте го качила на горния етаж, за да се създаде впечатлението, че двама души са седели и разговаряли там. Взела сте и емайлираното парче от копче за ръкавели, търкалящо се на пода. За вас то е било едно щастливо откритие и сте решили, че с него се презастраховате. Затворили сте прозореца и сте заключили вратата. Не е трябвало да остане никаква следа, която да наведе към подозрението, че вие сте правили нещо в стаята. Решили сте, че полицията трябва да я открие точно в този ѝ вид, затова не сте поискали помощ от съседите си, а веднага сте се обадили в участъка. И така, играта продължава. Вие играете ролята си разумно и хладнокръвно. Първоначално отказвате да кажете каквото и да било, но умело ни подсказвате съмненията си дали е било самоубийство. По-късно ни пускате по следата на майор Юстас... Да, *mademoiselle*, всичко е било много добре замислено. Щяло е да се получи едно много добре замислено убийство. Убийството на майор Юстас.

Джейн Плендърлит скочи на крака.

— Нямаше да е убийство! Щеше да е възмездие! Именно този човек причини смъртта на клетата Барбара! На милата и беззащитна малка Барбара! Виждате ли, именно този човек е разрушил живота ѝ още в Индия. Тогава е била само на седемнадесет години, а той е бил женен и много по-възрастен от нея. После имала детенце. Могла е да го даде в някое сиропиталище, но не е искала дори и да чуе за това. Сменила обстановката и възприела името мисис Алън. Сетне детенцето умряло, а тя се завърнала тук и не след дълго се влюбила в Чарлз, в този надут и самонадеян пуяк. Обожаваше го и това нейно чувство подхранваше самодоволството му. Ако той не бе такъв, какъвто е, щях да я посъветвам да му разкаже всичко. При неговия характер обаче ѝ казах, че е най-добре да си мълчи. Освен това, единствено аз бях в течение на цялата история. Тогава изведнъж се появи отново онзи негодник, Юстас. За останалото вече се досещате. Той започна систематично да я изнудва за пари. Едва в онази последна вечер обаче тя си е дала сметка, че по този начин застрашава и репутацията на Чарлз, че го прави уязвим за скандал. Ако се беше омъжила за Чарлз, щеше да се превърне в същинска находка за Юстас — жена, омъжена за богат човек, ужасяващ се от самата мисъл за

скандал. Когато Юстас си заминал с парите, решила още веднъж да обмисли всичко. Написала ми писмо. В него обясняваше, че обича Чарлз и че именно за негово добро не трябва да си позволява да се омъжва за него. Беше ми написала, че е открила най-добрия възможен изход.

Джейн го погледна предизвикателно.

— Учудвате ли се в такъв случай на моята постъпка? Продължавате ли да я смятате за *убийство*!

— Да — отвърна строго Поаро. — Убийството може понякога да изглежда оправдано, *но въпреки това си остава убийство. Mademoiselle*, вие сте пряма жена с ясен ум. Не се крийте от истината. Приятелката ви в крайна сметка умря единствено, *защото е нямала смелостта да продължава да живее*. Може да ѝ съчувстваме. Може и да я съжалим. Обаче именно тя, а не някой друг, е посегнала на живота си.

Направи кратка пауза.

— А вие какво мислите? Този човек сега е в затвора и ще излежи дълга присъда за други свои деяния. Наистина ли бихте обременила съвестта си със смъртта, на което и да е човешко същество?

Погледът ѝ бе станал мрачен.

— Прав сте. Не бих искала — промърмори.

Сетне се извърна, напусна стаята и след малко се чу хлопването на външната врата.

Джап подсвирна дълго и продължително.

— Боже мой! — каза най-сетне.

Поаро седна и дружески му се усмихна. Мина доста време, преди някой от двамата да наруши мълчанието. Пръв се обади Джап.

— Значи се оказа, че имаме не убийство, замаскирано като самоубийство, а обратното!

— Така е. При това цялата работа бе замислена много добре. Никъде нямаше преиграване.

— А дипломатическото куфарче? То как се вписва в цялата история? — внезапно попита Джап.

— Драги ми приятелю, та аз вече ви казах, че то няма никакво отношение към нея.

— В такъв случай защо...

— Не забравяйте стиковете за голф, Джап. Стиковете за голф. *Бяха стиковете за голф на човек, който предпочита да ползва лявата си ръка.* Джейн Плендърлит държеше своите стикове в „Уентуърт“. Ние видяхме стиковете на Барбара Алън. Няма защо да се учудваме от това, че Джейн страшно се смути, когато отворихме шкафа. Целият ѝ план можеше да се провали още тогава. Тя обаче съобразява бързо и веднага си е дала сметка, че се е издала. Видя, че ние забелязахме вълнението ѝ. Затова и направи най-умното нещо, което ѝ хрумна в този момент и реши да ни насочи по погрешна следа, да привлече вниманието ни върху нещо друго. Веднага заяви, че куфарчето е нейно, че го е донесла тази сутрин и че в него няма нищо, надявайки се, че ние ще съсредоточим вниманието си върху него. Поради същата причина, когато на следващия ден реши да се отърве от стиковете за голф, отново взе куфарчето със себе си...

— Значи истинската ѝ цел е била...

— Помислете си, драги ми приятелю, как най-лесно можеш да се отървеш от сак със стикове за голф? Не можеш просто да ги изгориш или да ги захвърлиш в кофата за боклук. Винаги би съществувал риска някой да ги открие и да ти ги върне. Затова и мис Плендърлит ги взима със себе си на игрището за голф. Сетне ги оставя в бараката, взима два стика с метални глави от собствения си сак и тръгва да играе голф, без да ползва помощник. Без съмнение от време на време е чупила по някой стик и е захвърляла парчетата в шубраците. Никой не би се учудил да открие сред тях счупени стикове за голф. Всеизвестно е, че много хора, когато не им върви играта, в гнева си счупват стиковете си и ги захвърлят. Самата игра ги довежда до такова състояние. Тъй като Джейн си дава сметка, че може да е следена, решава да ни заблуди, като захвърля в езерото куфарчето си при това така, че да бъде забелязана. И в това, драги ми приятелю, се крие „Тайната на дипломатическото куфарче“.

Джап погледна приятеля си и няколко минути не каза нищо. Сетне стана, потупа го по рамото и започна шумно да се смее.

— За една стара кримка се справихте доста добре! Заслужава да се отпразнува, приятелю! Ще отидем ли да обядваме някъде?

— С удоволствие, драги. Струва ми се, че няма да ни дойдат никак зле *omelette aux champignons, blanquette de veau, petits pois a la francaise* и *baba au rhum*^[2].

— Да вървим — рече Джап.

[1] Клетият ми Джап! (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Омлет с гъби, телешки котлет, грах по френски и сладкиш с ром (фр.). — Бел.прев. ↑

НЕВЕРОЯТНАТА КРАЖБА

ГЛАВА ПЪРВА

Лорд Мейфилд се бе привел към съседката си отдясно, лейди Джулия Карингтън, тъкмо когато лакеите поднасяха суфлето. Лордът не преставаше нито за миг да поддържа репутацията си на безупречен домакин. Жените неизменно го намираха за очарователен, но все още не бе женен.

Лейди Джулия беше на около четиридесет години, висока, мургава и експанзивна. Красива, макар и възслаба. Ръцете и краката ѝ бяха изящни. Обноските ѝ не бяха лишени от резкостта, присъща на силно емоционалните жени.

Почти точно насреща ѝ на кръглата маса седеше нейният съпруг, маршалът на военновъздушните сили сър Джордж Карингтън. Започнал кариерата си във флота, все още бе съхранил нещо от непосредствеността си на морски офицер. Смееше се и забавляваше красивата мисис Вандърлин, която седеше от другата страна на домакина.

Мисис Вандърлин бе изключително привлекателна блондинка. В говора ѝ се чувстваше съвсем лека следа от американски акцент, едва доловима, колкото да не дразни.

От другата страна на сър Джордж Карингтън бе седнала мисис Маката, член на парламента. Смятаха я за специалист по въпросите на жилищното настаняване и грижите за децата. По-скоро изстрелваше думите си, отколкото ги изговаряше, а и самият ѝ вид донякъде смущаваше нейните събеседници. Може би предпочитанията на маршала на ВВС към съседката му отдясно бяха напълно разбираеми.

Мисис Маката, която винаги говореше по същество, където и да се намираше, излая късчета информация по своята си специалност на съседа си отляво, младия Реджи Карингтън. Реджи Карингтън беше двадесет и една годишен и жилищното настаняване, грижите за децата, пък и каквато и да е политика въобще, никак не го интересуваха. От време на време изричаше: „Какъв ужас!“ и „Напълно съм съгласен с вас“ и съвсем ясно си личеше, че умът му е нейде другаде. Мистър

Карлайл, частният секретар на лорд Мейфилд, бе седнал между младия Реджи и майка му. Изражението на този блед млад човек с пенсне подсказваше ум и сдържаност. Говореше малко, но никога не бягаше от разговор. След като забеляза, че Реджи Карингтън едва се сдържа да не се прозине, Карлайл се наведе напред и зададе на мисис Маката съвсем уместен въпрос, свързан с програмата ѝ „Здраве за децата“.

В убитата кехлибарена светлина около масата се движеха тихо икономът и двама лакеи, които поднасяха ястия и наливаха вино в чашите. Лорд Мейфилд плащаше много голяма заплата на главния си готвач и беше известен като познавач на вината.

Масата бе кръгла, но въпреки това нямаше как да не се разбере кой е домакинът. Началото ѝ съвсем определено започваше от мястото, където седеше лорд Мейфилд. Той беше едър мъж с квадратни рамене, гъста сребриста коса, голям прав нос и леко изпъкнала брадичка. Лицето му бе от тези, които изкушават карикатуристите. Още докато бе известен като сър Чарлз Маклафлин, лорд Мейфилд съчета успешната политическа кариера с ръководството на голяма инженерна фирма. Освен това, самият той бе първокласен инженер. Бе получил титлата пер на Англия преди година заедно с назначението си начело на новоучреденото министерство на въоръженията.

Току-що бяха поднесли десерта. Лакеите веднъж вече бяха разлели порто в чашите. Лейди Джулия срещна погледа на мисис Вандърлин и се изправи. Трите жени напуснаха стаята.

Лакеите разляха втори път порто и лорд Мейфилд заговори за фазани. През следващите пет минути разговорът бе запълнен със спортни теми. По едно време сър Джордж се обърна към сина си.

— Реджи, момчето ми, виждам, че ти се иска да отидеш при другите в библиотеката. Лорд Мейфилд едва ли ще има нещо против.

Момъкът бързо разбра намека.

— Благодаря ви, лорд Мейфилд. Точно това ми се щеше да направя.

— Моля да ме извините, лорд Мейфилд — промърмори мистър Карлайл, — трябва да прегледам няколко докладни записки, пък имам и друга работа...

Лорд Мейфилд кимна с разбиране. Двамата млади хора напуснаха стаята. Прислугата се бе оттеглила по-рано. Министърът на

въоръженията и командващият военновъздушните сили останаха насаме.

— Е, всичко ли е наред? — попита Карингтън след минута.

— Напълно. Нито една европейска страна няма бомбардировач, който може да се мери с този.

— Значи всичко е наред. Така си и мислех.

— Постигаме превъзходство във въздуха — каза уверено лорд Мейфилд.

Сър Джордж Карингтън дълбоко въздъхна.

— Знаеш ли, Чарлз, беше време това да стане. В цяла Европа трупат оръжие, а ние, ако щеш, така и не бяхме готови, дявол да го вземе! Разминахме се на косъм с изоставането. Пък и все още е твърде рано да кажем, че сме го избегнали, колкото и да сме ускорили производството.

— При все това, Джордж, по-късното започване си има и предимства — промърмори лорд Мейфилд. — Голяма част от тази европейска техника вече е старомодна, пък и производителите ѝ почти са банкрутирали.

— Не вярвам това да има някакво особено значение — отвърна мрачно сър Джордж. — Непрестанно се говори, че една или друга държава е пред фалит, но в същото време тя продължава да си съществува. Трябва да ти призная, че финансите продължават да са абсолютна загадка за мен.

В очите на лорд Мейфилд проблесна насмешка. Сър Джордж Карингтън винаги се държеше като прям и честен стар морски вълк. Някои хора казваха, че това е съзнателно възприета поза.

Карингтън междуременно смени темата.

— Тази мисис Вандърлин е наистина привлекателна жена, нали? — попита с подчертана небрежност.

— Чудиш се какво прави тук, така ли? — отвърна му с въпрос лорд Мейфилд.

Виждаше се, че му е забавно.

— А, не, моля те — отвърна Карингтън. Изглеждаше леко смутен.

— Чудеше се, Джордж, не го усуквай. Признай си, че умуваше дали не съм последната ѝ жертва.

— Ще призная, че присъствието ѝ тук именно в този уикенд ми се видя мъничко странно — произнесе бавно Карингтън.

Лорд Мейфилд кимна с разбиране.

— Където има леш, сбират се лешояди. Съвсем определено имаме леш, така че бихме могли да приемем мисис Вандърлин като лешояд номер едно.

— Какво ти е известно за тази жена? — попита сопнато командващият авиацията.

Лорд Мейфилд отрязва края на една пура, внимателно я запали и, отмятайки глава назад, отговори подчертано ясно.

— Какво ми е известно за мисис Вандърлин ли? Знам, че е американска гражданка. Знам, че е имала трима съпрузи, съответно италианец, немец и руснак и че вследствие на това разполага с, както е прието да се казва, „връзки“ в тези три страни. Знам, че си купува много скъпи тоалети, живее в разкош и съществува известна неяснота относно източника на парите, които ѝ позволяват да води такъв живот.

— Както виждам, Чарлз, твоите шпиони не са безделничили — промърмори ухилено сър Джордж Карингтън.

— Знам също така — продължи лорд Мейфилд, — че освен дете притежава прелъстителна красота мисис Вандърлин е чудесен събеседник и умее да изслушва с интерес това, което ѝ се казва. Накратко, един мъж може да ѝ разкаже всичко за работата си и през цялото време да остава с впечатлението, че това е изключително интересно на въпросната дама. Някои лекомислени млади офицери се поувлякоха в желанието си да бъдат интересни на дамата и вследствие на това пострада кариерата им. Разказали на мисис Вандърлин малко повече неща, отколкото е трябвало да си позволят. Почти всички нейни приятели са униформени. Миналата година е ходила да ловува в една местност, разположена в непосредствена близост до един от най-големите ни военни заводи, и приятелствата, които е завързала там, съвсем не са били на спортна основа. Накратко, мисис Вандърлин е много полезна за... — описа широк кръг във въздуха с пурата си — ... хайде да не казваме за кого. Хайде да кажем само, че е полезна на една европейска държава. А може би и на повече от една европейска държава.

Карингтън дълбоко си пое дъх.

— Току-що махна голямо бремене от плещите ми, Чарлз.

— Да не би да си си помислил, че съм се поддад на песента на тази сирена? Драги ми Джордж, от стара коза яре съм и методите на мисис Вандърлин са твърде прозрачни за мен. Пък и хората приказват, че вече не е първа младост. Колкото до мен, младите командири на ескадрили може и да не забелязват, но аз съм вече на петдесет и шест. Любезни друже, след още четири години навярно ще се превърна в проклет старец, който по време на светски прояви ще търси единствено компанията на младите момичета, които за първи път се представят в обществото.

— Признавам, че сгрехих — извини се Карингтън. — Работата е там, че ми се стори малко странно...

— Сторило ти се е малко странно присъствието й тук, на една интимна вечеря и то тъкмо в момента, когато заедно с теб трябва да проведем неофициален разговор относно откритие, което по всяка вероятност ще представлява революция във въздушната отбрана, нали така?

Сър Джордж Карингтън кимна утвърдително.

— Това е капан — рече лорд Мейфилд и се усмихна.

— Капан ли?

— Виждаш ли, Джордж, както се изразяват в шпионските филми, нямаме никакви доказателства. А такива ни трябва. Тази жена се е измъквала суха от водата при много по-големи прегрешения от сегашните й. Винаги е била внимателна, страшно внимателна. Знаем с какво се е занимавала, но не разполагаме с никакви конкретни доказателства. Затова и решихме да я примамим с нещо голямо.

— И това голямо нещо е документацията на новия бомбардировач, така ли?

— Точно така. Достатъчно голямо е, за да я накара да рискува и да се разкрие. Именно тогава ще я заловим!

Сър Джордж изсумтя и каза:

— Добре замислено. Предполагам, че така и трябва. Я си представи обаче, че тя не пожелае да рискува?

— Би било жалко — отвърна лорд Мейфилд и добави: — Но според мен ще рискува... — Стана от креслото и попита: — Не е ли време да се присъединим към дамите? Не би трябвало да лишаваме съпругата ти от удоволствието да поиграе бридж.

— Джулия прекалено много се вживява в този бридж — измърмори недоволно сър Джордж. — Обръща му твърде голямо внимание. Сто пъти съм ѝ казвал, че не трябва да си позволява толкова големи залози. Но за съжаление тя е с твърде хазартна нагласа.

Сетне заобиколи масата, за да се присъедини към домакина.

— Надявам се планът ти да успее, Чарлз — добави сър Джордж на излизане от трапезарията.

ГЛАВА ВТОРА

Разговорът в библиотеката никак не вървеше. Мисис Вандърлин обикновено се оказваше в неизгодна позиция, когато останеше насаме с представителки на собствения си пол. Очарователните ѝ обноски, така високо ценени от мъжете, по една или друга причина не се възприемаха, както ѝ се искаше, в чисто женска среда. Лейди Джулия бе жена, която се държеше или много любезно, или много грубо. В този конкретен случай у нея се породиха неприязън към мисис Вандърлин, а пък мисис Маката ѝ се видя скучна, затова реши да не прави опит да прикрива чувствата си. Съществуваха опасност разговорът напълно да замре, ако не бе мисис Маката.

Мисис Маката бе подчертано пряма жена. Оцени веднага мисис Вандърлин като безполезен паразит и се опита да събуди интерес у лейди Джулия към една благотворителна акция. Лейди Джулия отговаряше отегчено, като с усилия сдържаше прозевките си и сетне потъна в собствените си мисли. Какво правеха Чарлз и Джордж, та не идваха? Колко досадни можеха да бъдат мъжете. Ответните ѝ реплики започнаха да стават все по-механични и неопределени.

Когато мъжете най-сетне се появиха, завариха трите жени потънали в мълчание.

„Джулия не изглежда добре тази вечер. Тази жена е твърде нервна“ — помисли си лорд Мейфилд. Гласно обаче произнесе друго:

— Какво бихте казали за един робер?

Лейди Джулия веднага засия. Възприемаше играта на бридж като живителна глътка въздух.

В този миг в стаята влезе Реджи Карингтън, така че необходимата четворка бе осигурена. Лейди Джулия, мисис Вандърлин, сър Джордж и младият Реджи седнаха около игралната маса. Лорд Мейфилд пък пое грижата да забавлява мисис Маката.

След изиграването на два робера сър Джордж погледна многозначително към часовника върху камината.

— Едва ли си струва да започваме трети — отбеляза той.

На жена му не ѝ стана приятно от тези думи.

— Часът е едва единадесет без четвърт. Ще имаме време за един кратък.

— Никога не са кратки, мила — отвърна добродушно сър Джордж. — Пък и с Чарлз имаме малко работа.

— Колко впечатляващо звучи това! — промърмори тихо мисис Вандърлин. — Струва ми се, че вие, високопоставените държавни мъже, никога не можете да намерите време за една истинска почивка.

— За нас няма четиридесет и осем часови работни седмици — съгласи се сър Джордж.

— Знаете ли, може би защото съм си малко простовата американка, винаги много се вълнувам при среща с хора, които държат в ръцете си съдбините на една страна. Надявам се да не съм се изразила твърде грубо, сър Джордж.

— Драга ми мисис Вандърлин, никога не бих свързал представата си за вас с думите „простовата“ или „груба“.

Усмихна ѝ се. В гласа му се прокрадна съвсем лека ирония, която тя не пропусна да забележи. Бързо се извърна към младия Реджи и го дари с чаровна усмивка.

— Съжалявам, че партньорството ни приключи. Играхте превъзходно.

— А, просто имах късмет — отвърна Реджи, поруменял от удоволствие.

— О, не! Не бе късмет. Проявихте проникателност. От наддаването съобразихте кой какви карти има и действвахте според това. Мисля, че бяхте блестящ.

Лейди Джулия рязко се изправи.

„Тази жена наистина е доста примитивна в ласкателството си!“ — помисли си с неудоволствие.

След това спря очи върху сина си и погледът ѝ се смекчи. Момчето наистина бе повярвало на думите на мисис Вандърлин. Колко младо и колко самодоволно. И колко наивно. Нищо чудно, че все се забъркваше в разни неприятности. Прекалено доверчиво бе. Истината е, че имаше много нежна душа и Джордж никак не го разбираше. Мъжете въобще не проявяват разбиране към ближния в своите съждения. Много бързо забравяха, че някога и самите те са били млади. Джордж въобще бе прекалено строг към Реджи.

Мисис Маката също се бе изправила. Всички си пожелаха лека нощ.

Трите жени излязоха от стаята. Лорд Мейфилд наля напитка първо на сър Джордж и после на себе си. След това погледна към мистър Карлайл, който се бе появил на вратата.

— Карлайл, ако обичаш, донеси папките и въобще всички документи. Включително плановете и чертежите. Маршалът и аз ей сега ще дойдем. Нека първо да се поразходим малко навън, а, Джордж? Вече престана да вали.

Мистър Карлайл понечи да излезе и промърмори някакво извинение, след като насмалко не се сблъска с мисис Вандърлин. Тя се запъти към мъжете.

— Книгата ми би трябвало да е някъде тук. Бях започнала да я чета преди вечеря.

Реджи направи крачка напред, държейки една книга в ръка.

— Тази ли е? Беше върху креслото.

— О, да. Благодаря ви. Толкова сте мил.

Усмихна се очарователно, отново пожела на всички лека нощ и излезе от стаята.

Сър Джордж междувременно бе разтворил един от френските прозорци.

— Прекрасна вечер — каза. — Идеята ти да се поразходим е много добра.

— Лека нощ, сър — обади се Реджи. — Време е да си лягам.

— Лека нощ, момчето ми — отвърна лорд Мейфилд.

Реджи взе един детективен роман, който бе започнал да чете и излезе от стаята.

Лорд Мейфилд и сър Джордж излязоха на терасата.

Нощта бе наистина прекрасна. Безоблачното небе бе изпълнено със звезди.

Сър Джордж си пое дълбоко дъх.

— Уф, тази жена използва прекалено силен парфюм — отбеляза той.

Лорд Мейфилд се засмя.

— Във всеки случай, не е евтин парфюм. Ако не се лъжа, използва една от най-скъпите марки в света.

— Предполагам, че би трябвало да сме й благодарни — усмихна се сър Джордж.

— Така е. Според мен, жена обляла се от глава до пети с евтин парфюм, е едно от най-отблъскващите неща на света.

Сър Джордж погледна небето.

— Учудващо е колко бързо се разведри. Докато вечеряхме, трополенето на капките още се чуваше.

Двамата мъже бавно тръгнаха по терасата.

Тя се простираше по цялата дължина на фасадата. Теренът пред нея имаше лек наклон и позволяваше да се разкрие прекрасната гледка на долината на Съсекс.

— А що се отнася до тази сплав... — започна сър Джордж и запали пура.

Разговорът придоби технически характер.

След като стигнаха за пети път до отдалечения край на терасата лорд Мейфилд въздъхна.

— Е, добре. Май е време да огледаме документацията.

— Да, чака ни доста работа.

Двамата мъже тъкмо се бяха извърнали, когато лорд Мейфилд учудено възкликна.

— А! Видя ли това?

— Какво да съм видял? — попита сър Джордж.

— Стори ми се, че някой излезе на терасата от прозореца на кабинета.

— Глупости, стари приятелю, аз нищо не видях.

— Аз пък видях. Или ми се стори, че видях.

— Значи, очите ти те лъжат. Гледах право пред себе си и нямаше да пропусна да забележа каквото и да е. Много малко са нещата, които не мога да видя, макар и да ми се налага да държа вестника по-надалече, когато го чета.

Лорд Мейфилд се изкашля.

— Е, Джордж, в това отношение съм по-добре от теб. Все още чета с лекота и без очила.

— Затова пък не си в състояние винаги да разпознаеш човека от отсрещния тротоар. Или пък ползваш далекоглед?

Двамата мъже се засмяха и влязоха в кабинета на лорд Мейфилд. Френският прозорец бе отворен.

Мистър Карлайл подреждаше някакви документи, оставени до касата.

Обърна поглед към тях, когато усети присъствието им.

— Е, Карлайл, всичко ли е наред?

— Да, лорд Мейфилд, всички документи са върху бюрото ви.

Въпросното бюро бе грамадно махагоново писалище с много солиден вид, разположено в ъгъла до прозореца. Лорд Мейфилд отиде до него и започна да преглежда документите.

— Прекрасна вечер — каза сър Джордж.

Мистър Карлайл се съгласи с него.

— Прав сте, небето се разведри много бързо след дъжда.

След това Карлайл остави папките.

— Ще ви трябва ли още тази вечер, лорд Мейфилд? — попита секретарят.

— Едва ли, Карлайл. После ще ги прибера аз. По всяка вероятност доста ще се забавим. По-добре се прибери.

— Благодаря ви. Лека нощ, лорд Мейфилд. Лека нощ, сър Джордж.

— Лека нощ, Карлайл.

Секретарят тъкмо щеше да излезе от стаята, когато лорд Мейфилд го спря.

— Почакай малко, Карлайл, та ти си забравил най-важния документ — рече той строго.

— Кой по-точно, лорд Мейфилд?

— Чертежите на бомбардировача, човече.

Секретарят го погледна удивено.

— Та те са най-отгоре на купчината, сър.

— Няма такова нещо.

— Но аз току-що ги поставих там.

— Потърси ги ти тогава.

С лице, на което бе изписано удивление, младият човек отиде при писалището и застана до лорд Мейфилд.

С нетърпелив жест министърът махна с ръка по посока към купчината документи. Карлайл започна да ги преглежда и изненадата му се засили.

— Сам виждаш, че наистина ги няма тук.

— Но... това е невероятно, сър... — започна да обяснява със заекващ глас секретарят. — Няма и три минути откак ги оставих тук!

— Е, сгрешил си и толкоз — отвърна му добродушно лорд Мейфилд. — Сигурно са все още в касата.

— Не виждам как може да са там. Чудесно си *спомням*, че ги оставих тук.

Лорд Мейфилд отиде до отворената каса. Сър Джордж се присъедини към него. Бяха достатъчни само няколко минути, за да се разбере, че чертежите на бомбардировача ги нямаше и там.

Смутени и все още невярващи на очите си, тримата мъже се върнаха при писалището и още веднъж преровиха документите.

— Бога ми! — възкликна Мейфилд. — Няма ги!

— Но това е невъзможно! — извика мистър Карлайл.

— Кой е влизал в тази стая? — попита троснато министърът.

— Никой. Абсолютно никой.

— Виж, Карлайл, тези чертежи не може да са се изпарили във въздуха. Някой ги е взел. Мисис Вандърлин влизала ли е тук?

— Мисис Вандърлин? Съвсем не, сър.

— Готов съм да подкрепя думите му — каза Карингтън, след като подуши въздуха. — Ако е минавала през тази стая, нямаше как да не усетим миризмата на парфюма ѝ.

— Никой не е влизал тук — настоя Карлайл. — Просто не мога да разбера.

— Я се стегни, Карлайл! — скастри го лорд Мейфилд. — Трябва да излезем от това положение. Ти абсолютно ли си сигурен, че чертежите бяха в касата?

— Абсолютно сигурен.

— Ти лично видя ли ги? Или просто си предположил, че и те са сред останалите?

— Съвсем не, лорд Мейфилд. Видях ги и ги поставих най-отгоре на купчината.

— И казваш, че след това никой не е влизал в стаята. Ти излизал ли си от стаята?

— Не... Всъщност, да.

— Аха! — извика сър Джордж. — Ето каква е работата!

— Защо по... — започна със строг глас лорд Мейфилд, но Карлайл го прекъсна.

— Лорд Мейфилд, при нормални обстоятелства аз, естествено, дори нямаше да допусна мисълта да изляза от стаята, в която току-що съм подреждал важни документи. След като чух обаче женски писък...

— Женски писък ли? — възкликна лорд Мейфилд удивено.

— Да, лорд Мейфилд, просто не мога да ви опиша колко много се изненадах. Тъкмо подреждах документите върху бюрото, когато го чух. Естествено, веднага се втурнах към коридора.

— И кой се оказа, че е пищял?

— Французойката. Камериерката на мисис Вандърлин. Бе застанала на средата на стълбището. Пребледняла, уплашена и разтреперана. Каза, че видяла призрак.

— Видяла призрак?

— Да. Била видяла висока жена, облечена изцяло в бяло, която се движела беззвучно из въздуха.

— Смехотворна история!

— Така е, лорд Мейфилд, точно така й рекох и аз. Струва ми се, че се засрами. Тя сетне тръгна нагоре по стълбището, а аз се върнах тук.

— Кога стана това?

— Само минута или две преди вие със сър Джордж да влезете тук.

— Колко време отсъствахте от стаята?

Секретарят се замисли.

— Две минути. Най-много — три.

— Предостатъчно са — изстена лорд Мейфилд и внезапно стисна приятеля си за ръката.

— Джордж, силуетът, измъкващ се от този прозорец, не ми се е привидял. Той е свършил това. Веднага след като Карлайл е напуснал стаята, крадецът е сграбчил чертежите и се е измъкнал.

— Лоша работа! — рече сър Джордж и стисна приятеля си за ръката.

— Чарлз, цялата тази история е крайно неприятна. Какво, по дяволите, ще правим?

ГЛАВА ТРЕТА

— Моля те, Чарлз, нека да опитаме.

Половин час след изчезването на чертежите двамата мъже продължаваха да разговарят в кабинета на лорд Мейфилд. Сър Джордж бе предложил на приятеля си конкретно решение и сега се опитваше да го убеди в правилността му.

Лорд Мейфилд, който в началото категорично се бе възпротивил, вече бе започнал да показва признаци на отстъпчивост.

— Не бъди такъв инат, Чарлз — продължи сър Джордж.

— Защо пък трябва да прибягваме до услугите на някакъв проклет чужденец, за когото не знаем нищичко? — отвърна бавно лорд Мейфилд.

— Работата е там, че аз знам много за него. Този човек е същинско чудо.

— Хм!

— Виж, Чарлз, трябва да го направим. Цялата тази история изисква максимална дискретност. Ако изтече информация...

— Искаш да кажеш *когато* изтече информация...

— Не е задължително да изтича. Този човек, Еркюл Поаро...

— ... този човек ще дойде и ще измъкне отнякъде плановете така, както фокусник измъква зайчета от цилиндър. Това ли искаш да кажеш?

— Той ще открие истината, а именно тя ни е необходима. Уверявам те, Чарлз, готов съм да поема цялата отговорност върху себе си.

— Добре, съгласен съм — каза бавно лорд Мейфилд. — Макар и да не виждам с какво би могъл да ни помогне този човек...

Сър Джордж взе телефонната слушалка.

— Веднага ще му позвъня.

— По това време навярно е в леглото.

— Ще го събудя. Чарлз, не можем да позволим на тази жена да се измъкне безнаказано.

— За мисис Вандърлин ли ти е думата?

— Точно за нея. Предполагам, че и ти не се съмняваш, че тя е в дъното на всичко.

— Не се съмнявам. Решила е да ни отмъсти. Джордж, мисълта, че една жена може да се окаже по-умна от нас, никак не ми е приятна. Това противоречи на всякаква логика, но е вярно. Никакви доказателства нямаме срещу нея, макар и чудесно да знаем, че тя е автор на деянието.

— Жените са дяволски същества! — рече развълнувано Карингтън.

— Нищо не можем да докажем, дявол да го вземе. Можем да сме убедени, че тя е наредила на момичето да изиграе номера с писъка и че човекът, когото мярнах, е бил неин съучастник, но не можем да докажем абсолютно нищо.

— Може би Еркюл Поаро ще съумее да докаже нещо.

Лорд Мейфилд внезапно се засмя.

— За Бога, Джордж, досега съм си мислил, че си прекалено голям патриот, за да се довериш на един французин, колкото и умен да е той.

— Той дори не е и французин, белгиец е — отвърна сър Джордж. Изглеждаше малко засрамен.

— Е, извикай тогава своя белгиец. Нека изпробва силата на ума си по този случай. Обзалагам се, че няма да разбере нищо повече от нас.

Сър Джордж не му отговори и протегна ръка към телефона.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Все още не съвсем разсънен, Еркюл Поаро огледа последователно двамата мъже и деликатно потисна прозявката си.

Два и половина сутринта. Бяха прекъснали съня му и го бяха отвели в един голям ролс-ройс. Току-що бе изслушал това, което двамата мъже имаха да му кажат.

— Това са фактите, мосю Поаро — завърши лорд Мейфилд.

Лордът се отпусна в креслото си и се втренчи в Поаро през своя монокъл. Поаро усети, че го наблюдава едно бледосиньо око, което гледаше хитро. В погледа му определено имаше и скептицизъм. Поаро се обърна към сър Джордж Карингтън.

Сър Джордж се бе привел напред. На лицето му бе изписана почти детска надежда.

— Разбрах какви са фактите — каза бавно Поаро. — Камериерката изпищява, секретарят излиза от стаята, а този, който ги е следил, влиза, вижда чертежите върху бюрото, сграбчва ги и побягва. Да, обстоятелствата са били наистина много удобни.

Нещо в начина, по който произнесе последното изречение, привлече вниманието на лорд Мейфилд. Пораздвижи се в креслото си и монокълът му падна. Сякаш нещо го бе накарало да бъде нащрек.

— Струва ми се, че не ви разбрах, мосю Поаро.

— Казах, лорд Мейфилд, че обстоятелствата са били много удобни. Били са много удобни за крадеца. Вие всъщност сигурен ли сте, че сте видял мъж?

Лорд Мейфилд поклати глава.

— Уви, не бих могъл да твърдя това. Видях просто сянка. Всъщност се усъмних дали въобще съм видял нещо.

Поаро се обърна към маршала на авиацията.

— А вие, сър Джордж? Мъж ли видяхте, или жена?

— Самият аз нищо не забелязах.

Поаро за миг се замисли. След това с рязко движение се изправи и отиде при писалището.

— Мога да ви уверя, ме чертежите не са там — каза лорд Мейфилд. — И тримата прегледахме тези документи поне половин дузина пъти.

— И тримата? Искате да кажете, че и секретарят ви ги е търсил?

— Да, Карлайл също.

Поаро го погледна.

— Кажете ми, лорд Мейфилд, кой документ бе най-отгоре, когато отидохте при писалището?

Мейфилд леко се намръщи, опитвайки се да си спомни.

— Нека да помисля... да, беше някаква паметна записка за противовъздушната ни отбрана.

Поаро със сръчен жест измъкна един документ и му го подаде.

— Тази ли е, лорд Мейфилд?

Лорд Мейфилд взе документа и го огледа.

— Да, тази е.

Поаро показва записката на Карингтън.

— Вие забелязахте ли този документ върху бюрото?

Сър Джордж го взе, отдалечи го от очите си и после сложи пенснето си.

— Да, забелязах го. И аз се, порових в документите заедно с Карлайл и Мейфилд. Този беше най-отгоре.

Поаро кимна замислено. Постава документа на масата. Мейфилд го погледна озадачено.

— Ако имате някакви други въпроси... — започна той.

— Имам въпрос, разбира се. Карлайл. Карлайл е въпросът.

Лорд Мейфилд леко поруменя.

— Карлайл, мосю Поаро, е извън всякакво подозрение. Работи като мой частен секретар от девет години и има достъп до цялата ми лична документация. Смея да отбележа, освен това, че ако беше поискал, можеше спокойно да прекопира всичко без никой да разбере.

— Споделям становището ви — каза Поаро. — На него наистина не би му било потребно да извършва кражба.

— Така или иначе, вярвам на Карлайл — каза лорд Мейфилд. — Готов съм да гарантирам за него.

— Карлайл е почтен човек — добави намръщено Карингтън.

Поаро артистично разпери ръце.

— А тази мисис Вандърлин? Тя не е ли?

— Познахте — каза сър Джордж. — Никак не е почтена.

Лорд Мейфилд използва по-сдържани изрази.

— Струва ми се, мосю Поаро, че относно... как да се изразя... относно дейността на мисис Вандърлин няма никакви съмнения. От външно министерство бихте могли да получите повече информация по този въпрос.

— И смятате, че камериерката е не по-малко замесена от господарката ѝ?

— Нямам никакво съмнение — отсече сър Джордж.

— Предполагането ми се струва основателно — изрази се по-предпазливо лорд Мейфилд.

Настъпи мълчание. Поаро въздъхна и разсеяно премести един или два предмета върху масата откъм дясната си ръка. След това наруши тишината.

— Предполагам, че въпросните документи струват пари? В смисъл, че за откраднатите чертежи някой би заплатил голяма сума пари в брой?

— Ако се занесат в някой конкретен генерален щаб, да.

— Чий?

Сър Джордж назова имената на две европейски страни.

Поаро кимна с разбиране.

— Предполагам, че това е известно на всички, нали?

— Поне на мисис Вандърлин ще е добре известно.

— Попитах дали е известно на всички.

— Предполагам, че да.

— С други думи, всеки минимално интелигентен човек би могъл да оцени паричната стойност на чертежите, така ли?

— Да, мосю Поаро. Обаче вижте... — лорд Мейфилд сякаш изпитваше известно неудобство.

Поаро го прекъсна с жест.

— Просто се опитвам да си изясня обстановката.

Внезапно се изправи повторно, чевръсто излезе през прозореца и с помощта на джобно фенерче започна да оглежда тревната площ в края на терасата.

През това време двамата мъже го наблюдаваха.

Поаро се завърна при тях и седна.

— Кажете ми, лорд Мейфилд — обърна се той към домакина, — не взехте ли мерки този злодей, този призрак, скрил се в мъглата, да бъде преследван?

Лорд Мейфилд сви рамене.

— След излизането от градината е могъл да се добере до главното шосе. При положение, че там го е чакала кола, могъл е лесно да се измъкне...

— Но нали има полиция, охрана?

— Нека не забравяме нещо, мосю Поаро — прекъсна го сър Джордж. — *Не можем да си позволим да рискуваме случилото се да получи гласност.* Стане ли известно, че чертежите са били откраднати, последиците за нашата партия биха били крайно неблагоприятни.

— Ах, да! — възкликна Поаро. — Човек не трябва да забравя *la politique*^[1]. В такива случаи трябва да се съблюдава максимална дискретност. Ето защо се обръщате именно към мен. Впрочем може би е по-простото решение.

— Значи, вие разчитате на успех, мосю Поаро, така ли? — в гласа на лорд Мейфилд се прокрадна известно недоверие.

Малкият човек сви рамене.

— А защо не? Човек трябва просто да мисли. Да разсъждава.

Спря за миг и продължи.

— А сега бих желал да поговоря с мистър Карлайл.

— Сега ще го извикам — лорд Мейфилд се изправи. — Казах му да бъде на разположение. Навярно е някъде наблизо.

Излезе от стаята.

Поаро погледна въпросително сър Джордж.

— Eh bien, какво бихте могли да ми кажете за човека на терасата?

— Драги ми мосю Поаро. Не питайте мен. Аз не го видях и не мога да го опиша.

— Това вече го чухме — наклони се към него Поаро. — Но нещата всъщност стоят малко по-различно, нали?

— Какво искате да кажете? — попита рязко сър Джордж.

— Просто не знам как да се изразя. Вашето неверие, струва ми се, е силно подчертано.

Сър Джордж понечи да каже нещо, но замълча.

— Доверете ми се — окуражи го Поаро. — И двамата се намирате на края на терасата. Лорд Мейфилд вижда как една сянка се промъква през прозореца и изчезва в тревата. Вие защо не видяхте тази сянка?

Карингтън го погледна.

— Отгатнахте, мосю Поаро. През цялото време си мисля за това. Виждате ли, бих се заклеял, че не съм видял някой да излиза от този прозорец. Реших, че на Мейфилд просто му се е сторило, че е бил заблуден от сянката на клатец се клон например. Сетне, когато дойдохме тук и разбрахме, че е имало кражба, започнах да си мисля дали Мейфилд не е бил прав, а пък аз да съм се заблудил. И въпреки това...

Поаро се усмихна и продължи вместо него:

— ... и въпреки това сте убеден дълбоко в себе си в истинността на онова, което сте видял, или по-точно, което не сте видял със собствените си очи.

— Напълно сте прав, мосю Поаро, така е.

— Колко мъдро от ваша страна — усмихна се Поаро.

— Нямаше ли никакви следи от стъпки върху тревата? — попита рязко сър Джордж.

— Точно така — кимна утвърдително Поаро. — На лорд Мейфилд му се струва, че е видял сянка. Сетне констатира кражбата и вече е напълно уверен, че наистина е видял някого. Обаче не е така. Мен лично много не ме е грижа за следи от стъпки и други подобни неща, но тук имаме, ако мога така да се изразя, отрицателни доказателства. *По тревата нямаше никакви следи.* Тази вечер валя продължително. Ако някой е преминал от терасата по тревната площ, върху нея непременно щяха да останат следи от стъпките му.

— Но в такъв случай... — на лицето на сър Джордж се изписа изумление.

— В такъв случай трябва да се занимаем с дома. С хората в дома.

Вратата се отвори и в стаята влязоха лорд Мейфилд и мистър Карлайл.

Макар и все още блед и разтревожен, секретарят донякъде бе възвърнал самообладанието си. Намести пенснето си, седна и огледа въпросително Поаро.

— Колко време бяхте в стаята, когато чухте писъка, *monsieur*?

Карлайл се замисли.

— Някъде между пет и десет минути, ако не се лъжа.

— А преди това нищо не бе смутило вашето спокойствие, така ли?

— Нищо.

— Ако съм разбрал добре, през по-голямата част от вечерта гостите са били в една стая. Така ли е?

— Да. В дневната.

Поаро погледна бележника си.

— Сър Джордж Карингтън и съпругата му. Мисис Маката. Мисис Вандърлин. Мистър Реджи Карингтън. Лорд Мейфилд и вие. Това сте били присъстващите. Правилно ли съм разбрал?

— Самият аз не бях в дневната. По-голямата част от вечерта работих тук.

Поаро се обърна към лорд Мейфилд.

— Кой се оттегли пръв за сън?

— Лейди Джулия Карингтън, ако не се лъжа. Всъщност и трите дами напуснаха едновременно.

— А сетне?

— Сетне дойде мистър Карлайл и му казах да подготви документите. Обясних му, че сър Джордж и аз ще се върнем след минута.

— Точно тогава ли решихте да се поразходите на терасата?

— Да.

— В присъствието на мисис Вандърлин беше ли споменато, че ще работите в кабинета?

— Да, стана дума за това.

— Обаче тя не е била в стаята, когато сте дал указания на мистър Карлайл да подготви документите?

— Не.

— Моля да ме извините, лорд Мейфилд — обади се Карлайл. — Веднага след като казахте това се сблъсках с нея на вратата. Беше се върнала, за да си прибере една книга.

— Значи допускате, че е могла да ни чуе?

— Да, напълно е възможно.

— Значи, върнала се е за една книга — промърмори тихо Поаро. — Намерихте ли книгата ѝ, лорд Мейфилд?

— Да, Реджи ѝ я даде.

— Да... Дошла е за книгата си... Това би могло да се нарече доста стар трик, пардон, доста стар номер. Обаче нерядко върши работа.

— Смятате, че е било умишлено?

Поаро сви рамене.

— И после вие двамата, господа, сте излезли на терасата. А мисис Вандърлин?

— Тя си взе книгата и си тръгна.

— А младият мистър Реджи, и той ли отиде да си легне?

— Да.

— А пък мистър Карлайл идва тук и пет или десет минути покъсно чува нечий писък. Продължете, мистър Карлайл. Чул сте писък и сте излязъл в коридора. Дали пък няма да бъде най-лесно за всички ни да възпроизведете точно тогавашните си действия.

Мистър Карлайл се изправи. Личеше си, че се чувства неловко.

— Ето, аз ще изпищя — рече му услужливо Поаро. Отвори уста и тънко изписука. Лорд Мейфилд обърна глава встрани, за да не забележат усмивката му. Мистър Карлайл се почувства крайно неудобно.

— *Allez*^[2]! Почвайте! Действайте! Разчитаме на вас.

Мистър Карлайл се отпрати със скована походка към вратата, отвори я и излезе. Поаро го последва. Същото направиха и двамата мъже.

— Спомняте ли си дали при излизането си от стаята затворихте вратата или я оставихте отворена?

— Боя се, че не мога да си спомня. Струва ми се, че я оставих отворена.

— Няма значение. Продължавайте.

С все още вдървени крака мистър Карлайл отиде до стълбището, спря се и погледна нагоре.

— Казахте, че камериерката е била на стълбището — рече Поаро.
— Къде по-точно?

— Някъде по средата му.

— И е имала разтревожен вид?

— Съвсем определено.

— *Eh bien* — рече Поаро, — аз ще играя ролята на камериерката — изкачи се пъргаво по стълбището и попита: — Тук ли бе застанала?

— Не, едно-две стъпала по-нагоре.

— В тази поза ли?

— Ами... не съвсем.

— Тогава в каква?

— Ами, бе се хванала за главата.

— Ах, да. С ръце на главата. Много интересно. Така ли изглеждаше? — Поаро вдигна ръце и постави длани точно над ушите си.

— Да, точно така.

— Добре... Кажете ми сега, мистър Карлайл, тя хубаво момиче ли е?

— Не обърнах внимание.

Гласът на Карлайл бе приглушен.

— Как така не сте обърнал внимание? Та вие сте съвсем млад човек. Нима един млад човек може да не обърне внимание дали едно момиче е красиво или не?

— Мистър Поаро, мога само да повтора това, което току-що казах.

Карлайл погледна страдалчески работодателя си. Сър Джордж Карингтън внезапно се изкашля.

— Изглежда мосю Поаро е решил малко да ви поизмъчи, Карлайл — отбеляза той.

— Самият аз никога не пропускам да забележа дали едно момиче е хубавичко — каза Поаро, докато слизаше по стълбите.

Мълчанието, с което Карлайл реагира на тази забележка, бе донякъде пресилено. Поаро продължи.

— И тогава ли ви каза, че е видяла призрак?

— Да.

— Вие повярвахте ли?

— Как да ви кажа, мосю Поаро, не.

— Нямах предвид дали самият вие вярвате в призраци. Останахте ли с впечатлението, че момичето действително е било искрено, когато ви е казало, че е видяло нещо?

— Не бих могъл да се произнеса. Беше задъхано и изглеждаше разтревожено.

— В това време чухте ли или видяхте господарката й?

— Всъщност, да. Тя излезе от стаята си от горния етаж и я извика по име „Леони!“.

— И сетне какво стана?

— Момичето бързо отиде при нея, а аз се върнах в кабинета.

— Докато вие сте стояли тук, в подножието на стълбището, било ли е възможно някой да влезе в кабинета през вратата, която сте оставил отворена?

Карлайл поклати отрицателно глава.

— В такъв случай щеше да му се наложи да мине покрай мен. Вратата на кабинета е в дъното на коридора, както можете да видите.

Поаро кимна замислено. Мистър Карлайл продължи да говори с внимателни и отмерени думи.

— Смея да изразя задоволството си, че лорд Мейфилд е видял как крадецът се измъква през прозореца. В противен случай щях да се окажа в много неприятно положение.

— Говорите глупости, драги ми Карлайл — намеси се в разговора лорд Мейфилд. — Никой не би могъл да ви заподозре, в каквото и да е.

— Много любезно от ваша страна, лорд Мейфилд, но фактите са си факти и в никакъв случай не говорят в моя полза. Така или иначе, надявам се личните ми вещи да бъдат прегледани и самият аз да бъда претърсен.

— Говорите глупости, скъпи ми приятелю — отвърна Мейфилд.

— Наистина ли го желаете? — попита тихо Поаро.

— Мисля, че що се отнася до мен, това би било най-доброто решение.

Поаро го погледна замислено за миг и промърмори:

— Разбирам ви — сетне попита: — Как е разположена стаята на мисис Вандърлин спрямо кабинета?

— Намира се точно над него.

— Сиреч, има прозорец, който гледа към терасата?

— Да.

Поаро кимна отново с разбиране.

— Да отидем в дневната.

Разходи се из цялата стая, огледа дръжките на прозорците, хвърли поглед и върху масата за бридж и накрая се обърна към лорд

Мейфилд.

— Тази работа е доста по-заплетена, отколкото изглежда на пръв поглед. Едно нещо обаче поне е сигурно. Откраднатите чертежи не са напуснали дома.

Лорд Мейфилд го погледна удивено.

— Но, драги ми Поаро, та мъжът, когото видях да излиза от...

— Не е имало никакъв мъж.

— Но аз го *видях*...

— При най-голямото ми уважение към вас, лорд Мейфилд, ще кажа, че той е просто плод на вашето въображение. Подвела ви е сянката на един клон. Фактът, че сетне е имало кражба, сте възприел като доказателство на истинността на онова, което всъщност ви се е сторило.

— Вижте, мосю Поаро, със собствените си очи...

— Обзалагам се, стари приятелю, че моите виждат по-добре — обади се сър Джордж.

— Позволете ми, лорд Мейфилд, да се изкажа съвсем категорично по този въпрос. *Никой не е минал по тази тераса към тревата.*

Мистър Карлайл, блед и измъчен, се включи в разговора.

— В случай, че мосю Поаро е прав, подозрението автоматически ще падне върху мен. Ще излезе, че аз съм бил единственият човек, който е имал възможността да извърши кражбата.

— Глупости — скочи лорд Мейфилд. — Каквото и да мисли мосю Поаро, не мога да се съглася с него. Убеден съм във вашата невинност, драги ми Карлайл. Нещо повече, готов съм да гарантирам за нея.

— Но аз не съм казал, че подозирам мистър Карлайл — промърмори тихо Поаро.

— Не сте — отговори Карлайл, — но дадохте съвсем ясно да се разбере, че никой друг, освен мен не е имал възможност да извърши кражбата.

— *Du tout! Du tout!*

— Но аз вече ви казах, че докато бях в коридора, никой не мина покрай мен към вратата на кабинета.

— Съгласен съм. Обаче някой е могъл да влезе в кабинета през прозореца.

— Но нали вие казахте, че не се е случило така?

— Казах, че никой не би могъл да дойде отвън и да влезе и излезе от дома, без да остави отпечатъци от стъпки върху тревата. Обаче някой, намиращ се в дома, би могъл да го направи. Някой е могъл да излезе от стаята си през един от тези прозорци, да се озове на терасата, да влезе в кабинета през прозореца му и сетне да излезе пак оттам.

— Не е възможно — възрази мистър Карлайл, — тъй като лорд Мейфилд и сър Джордж Карингтън бяха на терасата.

— Да, вярно е, че са били на терасата, но са били *en promenade*^[3]. Сър Джордж Карингтън може и да притежава чудесно зрение — Поаро леко се поклони, — но няма очи на тила. Прозорецът на кабинета е последният в лявата част на терасата. До него са прозорците на тази стая. Сетне, като се върви надясно по терасата, се минава покрай прозорците на една, две, три, а може би и четири стаи.

— Покрай прозорците на столовата, на стаята за билиард, на стаята за чай и библиотеката — поясни лорд Мейфилд.

— Вие колко пъти се разходихте надлъж по терасата?

— Поне пет или шест пъти.

— Виждате ли, никак не би било трудно. Крадецът е трябвало единствено да издебне подходящия момент.

— Искате да кажете, че докато съм бил в коридора и съм разговарял с французойката, крадецът е чакал в дневната? — попита бавно Карлайл.

— Така предполагам. Разбира се, само предполагам.

— Тази възможност не ми се вижда много правдоподобна — усъмни се лорд Мейфилд. — Прекалено е рисковано.

Командващият авиацията възрази.

— Не мога да се съглася с теб, Чарлз. Напълно е възможно. Чудя се защо самият аз не се сетих за това.

— Вече ви обясних защо мисля, че чертежите са все още в къщата — каза Поаро. — Въпросът е сега как да ги открием.

— Това е съвсем просто — изсумтя сър Джордж. — Като се претърсят всички.

Лорд Мейфилд понечи да изрази несъгласие с предложението, но Поаро го изпревари.

— Не, не. Нещата съвсем не са така прости. Човекът, който е взел тези планове, ще е предвидил тази възможност и ще е взел мерки чертежите да не бъдат открити у него. Те ще бъдат скрити на неутрално място.

— Нима предлагате да си играем на криеница и да обърнем наопаки цялата къща?

Поаро се усмихна.

— Не, съвсем не е необходимо да действаме толкова грубо. По силите ни е да открием скривалището и да установим самоличността на виновника по пътя на анализа. Така ще бъде по-лесно. Бих желал сутринта да поговоря поотделно с всеки един от хората, които се намират в дома. Струва ми се, че би било неразумно да го правя точно сега.

Лорд Мейфилд кимна с разбиране.

— Прав сте — каза той. — Ако измъкнем хората от леглата им в три часа сутринта, би предизвикало много коментари. Във всеки случай, мосю Поаро, ще трябва да се действа крайно внимателно. Случилото се не бива да излиза наяве.

Поаро махна с ръка.

— Оставете това на Еркюл Поаро. Лъжите, които измислям, винаги са елегантни и убедителни. В такъв случай, ще проведе разследването си утре. Тази нощ обаче бих желал да поговоря с вас двама ви. С вас, сър Джордж, и с вас, лорд Мейфилд.

Поклони се на двамата мъже.

— Искате да кажете, поотделно?

— Да, поотделно.

Лорд Мейфилд леко присви вежди, преди да отговори.

— Разбира се. Ще ви оставя насаме със сър Джордж. Когато ви потрябвам, ще ме откриете в кабинета ми. Елате, Карлайл.

Двамата излязоха и затвориха вратата.

Сър Джордж седна и механично извади цигара. Погледна Поаро озадачено.

— Знаете ли — каза бавно, — трудно ми е да разбере молбата ви.

— Обяснението е много просто — отвърна Поаро с усмивка. — Ще бъда кратък. Става дума за мисис Вандърлин.

— Аха. Струва ми се, че започвам да ви разбирам — каза Карингтън. — Значи, мисис Вандърлин.

— Точно така. Виждате ли, възможно е да не се окаже много деликатно да отправя към лорд Мейфилд въпроса, който искам да задам. Защо именно мисис Вандърлин? Защото е известно, че тази дама е съмнително лице. Защо е тук? Според мен, възможни са три обяснения. Едното е, че лорд Мейфилд изпитва *penchant*^[4] към дамата. Това е достатъчно основание да поискам да разговарям с вас насаме, тъй като не бих искал да поставям лорда в неудобно положение. Втора възможност е мисис Вандърлин да е скъпа приятелка на някой друг от гостите на дома.

— Мен можете да ме изключите от числото им — отвърна сър Джордж с усмивка.

— В такъв случай, след като и двете обяснения са неверни, въпросът застава пред нас още по-категорично. *Защо е тук мисис Вандърлин?* Струва ми се, че започвам да долавям контурите на отговора. Имало е някаква *причина*. Присъствието ѝ, тук и сега, съвсем определено е било желано от лорд Мейфилд, който е имал някакво основание. Греша ли?

— Напълно сте прав — кимна сър Джордж в знак на съгласие. — Мейфилд е твърде солиден и опитен човек, за да се поддаде на прелестите ѝ. Поканена е тук по съвсем друга причина. Ще ви разкажа как стоят нещата.

Възпроизведе разговора, който бе имал с лорда на масата. Поаро го изслуша внимателно.

— Много добре. Сега всичко ми е ясно. При все това ми се струва, че дамата успя блестящо да изиграе и двама ви.

Сър Джордж изруга без задръжки.

Поаро го изгледа с весело пламъче в очите, преди да продължи.

— Значи, нямате съмнения, че тази кражба е нейно дело. Сиреч, че тя е отговорна за случилото се независимо дали е играла активна роля в него или не?

Сър Джордж го погледна удивено.

— Разбира се, че нямам! Няма абсолютно никакви съмнения. Та кой друг би имал интерес от открадването на тези чертежи?

— Да... — каза Еркюл Поаро. Отпусна се в креслото и впери поглед в тавана. — Все пак, сър Джордж, преди по-малко от петнадесет минути и двамата се съгласихме, че тези документи съвсем определено са равнозначни на пари. Не непременно в смисъла на

златото, банкнотите и бижутата, но така или иначе имат стойност. Да допуснем, че на някого например не му стигат парите...

— Че на кого му стигат парите днес? — прекъсна го рязко събеседникът му. — Вярвам, че мога да го кажа и за себе си, без това да ме поставя под подозрение.

Усмихна се и Поаро учтиво отвърна на усмивката му.

— *Mais oui*^[5], можете да кажете каквото пожелаете, сър Джордж, защото разполагате с безупречно алиби в тази афера.

— Аз и за себе си мога да кажа, че изпитвам материални затруднения.

Поаро тъжно поклати глава.

— Да, така е. Човек с вашето обществено положение има значителни разходи. Пък и синът ви е във възраст, в която също са му необходими пари.

— И за образованието му трябва пари, и за покриване на дългове — изстена сър Джордж. — А иначе момчето съвсем не е лошо.

Поаро го изслуша със съчувствие. Научи голяма част от проблемите, тревожещи командващия военновъздушните сили. Чу разсъжденията му за липсата на хъс и стръв в младото поколение, за фантастичния начин, по който майките разглеждат синовете си и винаги застават зад тях, за това какво проклятие може да бъде хазартът, когато влезе в кръвта на една жена, за безумието да залагаш с все по-високи ставки, отколкото можеш да си позволиш. Всичко бе изложено в твърде общи линии. Сър Джордж не намекна пряко за жена си или сина си, но вродената му прямота даваше възможност много лесно да се разбере кого точно има предвид.

Внезапно спря:

— Извинете. Може би не трябва да ви отнемам времето за неща, които не са пряко свързани с нашия проблем. Особено в този час на нощта, или по-точно, на сутринта.

Сър Джордж потисна прозявката си.

— Бих предложил, сър Джордж, да си легнете. Благодаря ви за любезното съдействие.

— Прав сте, най-добре ще е да си легна. Смятате ли, че има реална възможност да открием чертежите?

Поаро сви рамене.

— Поне смятам да се опитам да ги намеря. Не виждам причини да не успея.

— Е, аз ще си лягам. Лека нощ.

Излезе от стаята.

Поаро остана в креслото си и продължи замислено да гледа тавана. Извади малък бележник, разтвори го и написа следното:

Мисис Вандърлин?

Лейди Джулия Карингтън?

Мисис Маката?

Реджи Карингтън?

Мистър Карлайл?

Сетне добави следното:

Мисис Вандърлин и мистър Реджи Карингтън?

Мисис Вандърлин и лейди Джулия?

Мисис Вандърлин и мистър Карлайл?

Като свърши, поклати глава неудовлетворено и измърмори нещо под носа си.

— *C'est plus simple que ca*^[6].

Сетне добави няколко къси изречения.

Лорд Мейфилд видял ли е наистина сянка? Ако не, защо е казал, че е видял? Сър Джордж видял ли е нещо? Категорично заяви, че не е видял нищо, СЛЕД като огледах тревата. Забележка: лорд Мейфилд е късоглед, може да чете без очила, но трябва да използва монокъл, за да вижда какво има в стаята. Сър Джордж е далекоглед. Следователно при положение, че са били на отдалечения край на терасата, на неговото зрение може да се разчита повече, отколкото на зрението на лорд Мейфилд. При все

това лорд Мейфилд съвсем определено смята, че е ВИДЯЛ нещо и думите на приятеля му не го карат да се откаже от твърденията си.

Възможно ли е някой да бъде извън всякакво подозрение, като мистър Карлайл например. Лорд Мейфилд прекалено категорично наблегна върху неговата невинност. Прекалено, наистина. Защо. Защото тайно го подозира и се срамува от подозренията си? Или защото подозира друг човек? Човек, който ОПРЕДЕЛЕНО НЕ Е мисис Вандърлин?

Поаро прибра бележника си. Стана и се запъти към кабинета.

[1] Политиката (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Хайде! (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] На разходка (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Слабост, добри чувства (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Разбира се (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Не, нещата са по-прости (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ПЕТА

Когато Поаро влезе, лорд Мейфилд бе седнал до писалището. Извърна се, остави писалката си и го огледа въпросително.

— Е, мосю Поаро, успяхте ли да поговорите с Карингтън?

Поаро се усмихна и седна.

— Да, лорд Мейфилд. Той ме осветли по нещо, което ме беше озадачило.

— И какво беше то?

— Причината за присъствието на мисис Вандърлин във вашия дом. Знаете ли, бях допуснал, че е възможно...

Мейфилд бързо установи причината за малко пресиленото смущение на Поаро.

— Решил сте, че изпитвам слабост към тази дама? Ни най-малко. Далеч съм от това. Може да ви се стори забавно, но и Карингтън си помисли същото.

— Да, той ми разказа съдържанието на разговора, който сте провели по въпроса.

Лорд Мейфилд изглеждаше доста сконфузен.

— Малкият ми план не успя. Винаги е досадно, когато трябва да приемеш, че една жена те е надхитрила.

— Тя все още не ви е надхитрила, лорд Мейфилд.

— Смятате, че имаме някакви шансове да победим. Е, радвам се да го чуя от вас. Бих искал да се надявам, че ще излезете прав. Чувствам, че се държах като абсолютен глупак — въздъхна той. — Прекалено голямо самодоволство изпитах от плана си да хвана въпросната дама в капан.

Еркюл Поаро запали една от тънките си цигари.

— А какъв бе точно вашият план, лорд Мейфилд?

— Как да ви кажа... — лорд Мейфилд се поколеба. — Още не го бях изработил в подробности.

— Не го ли обсъдихте с никого?

— Не.

— Дори и с Карлайл?

— И с него не го обсъдих.

Поаро се усмихна.

— Значи, предпочитате да действате като единак, така ли е, лорд Мейфилд?

— Досегашният ми опит ми е показвал, че това е най-добрият начин на действие — отвърна мрачно лордът.

— Прав сте. Мъдро. „Не се доверявай никому.“ И все пак, вие сте споделил намеренията си с Джордж Карингтън.

— Просто защото си дадох сметка, че този мой скъп приятел сериозно се бе загрижил за мен — усмихна се при спомена Лорд Мейфилд.

— Отдавна ли сте приятели?

— Да. Познавам го повече от двадесет години.

— А съпругата му?

— И нея познавам добре, разбира се.

— Моля да извините въпроса ми, но еднакво ли сте близък и с нея?

— Не мога да видя каква е връзката между личните ми взаимоотношения с едни или други хора и нашия проблем, мосю Поаро.

— Струва ми се, лорд Мейфилд, че такава връзка е възможно да съществува. Вие нали се съгласихте с теорията ми, че може да е имало някой в кабинета?

— Да. Всъщност, съгласен съм с вас, че трябва именно така да се е случило.

— Нека не използваме думата „трябва“. Прекалено е ангажираща. В случай, обаче, че теорията ми се окаже вярна, кой според вас е човекът, който се е криел в съседната стая?

— Очевидно, мисис Вандърлин. Веднъж дошла, за да си вземе някаква книга. Могла е да си намери предлог да се върне заради друга книга. Или заради забравена чанта или носна кърпа — жените могат да си намерят безброй предлози. Инструктира камериерката си да се разпищи, за да подмами Карлайл да излезе от стаята. След това се вмъкна и после излиза през един от прозорците, което вие вече описахте.

— Забравяте, че е невъзможно да е била мисис Вандърлин. Карлайл каза, че я е чул как вика камериерката си от горния етаж, когато е разговарял с момичето.

Лорд Мейфилд прехапа устната си.

— Вярно. Бях го забравил. — Проліча, че не му стана приятно.

— Отбелязваме напредък — започна любезно Поаро. — Първото ни обяснение на случилото се бе просто. Отвън идва крадец и сетне забягва с плячката. Твърде удобна версия. Прекалено удобна, както дадох да се разбере преди малко, за да я приемем. Отхвърлихме я. Сетне стигнахме до теорията за чуждия агент, за мисис Вандърлин. Тя също бе логически издържана — до определен момент. Сега обаче ми се струва, че и тази версия е някак си прекалено удобна, прекалено лесна, за да може да бъде приета.

— Да приема ли, че сте готов да оневините мисис Вандърлин?

— Да, тя е била в стаята си. Възможно е кражбата да е извършена от някой неин сътрудник, но не е изключено да е дело на друго лице. Ако е така, ще ни се наложи да потърсим мотивите му.

— Не смятате ли, че отиваме твърде далеч, мосю Поаро?

— Не бих казал. Нека видим какви биха могли да бъдат мотивите му. Вече разгледахме парите като подбуда. Чертежите са могли да бъдат откраднати с единствената цел да бъдат превърнати в пари. Това е най-простият възможен мотив. Но е възможно и да е бил друг.

— Като например?

— Деянието е могло да бъде извършено и с единствената цел да се навреди някому — каза бавно Поаро.

— На кого да се навреди?

— Вероятно на мистър Карлайл. Подозрението ще падне първо върху него. Възможно е обаче работата да е още по-сериозна. Мъжете, които контролират съдбините на една страна, лорд Мейфилд, са особено уязвими към промените на общественото настроение.

— Искате да кажете, че кражбата е целяла да се навреди на мен?

Поаро кимна утвърдително.

— Няма да сгреша, лорд Мейфилд, ако ви напомня, че преди около пет години вие преминахте през сериозни изпитания. Бяхте заподозрян в приятелски чувства към една европейска държава, към която в онзи момент британските избиратели имаха крайно отрицателно отношение.

— Съвършено вярно, мосю Поаро.

— Да бъдеш държавник в наше време е трудна задача. Държавникът трябва да провежда политиката, която смята за изгодна за своята страна, но в същото време не може да не се съобразява с народните настроения. Тези настроения нерядко са сантиментални, глупави и в разрез със здравия разум, но от тук не следва, че могат да бъдат пренебрегвани.

— Чудесно се изразихте! В това именно се състои проклятието на живота на един политик. Няма как да не отчита настроенията в страната, колкото и глупави и опасни да са те.

— Такава е била, струва ми се, и вашата дилема. Тогава имаше слухове, че сте подписал някакво споразумение с въпросната държава. Британия и вестниците ѝ рязко се противопоставиха. За щастие, министър-председателят категорично опроверга слуховете. Вие също отрекохте истинността им, без обаче да преставате да криете посоката на вашите симпатии.

— Всичко това е съвършено вярно, мосю Поаро. Защо е необходимо обаче да се ровим в стари истории?

— Защото смятам, че е напълно възможно някой ваш враг, разочарован от начина, по който сте излязъл невредим от премеждието, да е решил да ви постави пред ново изпитание. Вие бързо си възвърнахте общественото доверие. Споменатото премеждие е в миналото и днес с основание сте една от най-тачените фигури в политическия живот. Всички вече открито говорят, че ще станете министър-председател, след като мистър Хънберли се пенсионира.

— Смятате, че е опит да бъда компрометиран? Глупости!

— *Tout de meme*^[1], лорд Мейфилд, няма да бъде никак хубаво, ако стане известно, че чертежите на най-новия британски бомбардировач са били откраднати от вашия дом през един уикенд, когато ви е гостувала една добре известна чаровна дама. Съвсем дребни намеци във вестниците за някакви ваши предполагаеми връзки с тази дама биха били напълно достатъчни, за да се породят недоверие към вас.

— Никой не би могъл да приеме сериозно такова едно твърдение.

— Драги ми лорд Мейфилд, чудесно знаете, че то ще бъде прието сериозно. Та днес е необходимо толкова малко, за да се разруши общественото доверие в един човек!

— Прав сте — съгласи се лорд Мейфилд и изведнъж му пролича, че е много разтревожен. — Боже мой, как се усложни цялата тази работа! Наистина ли смятате, че... Но това е невъзможно! Невъзможно!

— Познавате ли някой, който да ви мрази?

— Това е нелепо!

— Вярвам, че ще се съгласите, че въпросите ми за личните ви отношения с гостите са съществени.

— Добре, може и да сте прав. Зададохте ми въпрос за Джулия Карингтън. Няма какво особено да кажа. Никога не ми е била много симпатична и ми се струва, че и тя ми отвръща със същото. Тя е една от онези вечно суетящи се, нервни, екстравагантни жени, които са се побъркали на тема карти. Освен това предполагам, че е достатъчно старомодна във възгледите си и ме презира като човек, извоювал общественото си положение само със собствени усилия.

— Прочетох написаното за вас в справочника „Кой кой е“ преди да тръгна насам — каза Поаро. — Бил сте ръководител на известна инженерна фирма, а и самият вие сте първокласен инженер.

— Няма нещо от практическата страна на проблемите, което да ми е неизвестно. Проправих си път от низините — тонът на лорд Мейфилд бе доста мрачен.

— Oh la la! — възкликна Поаро. — Какъв глупак съм! Същински глупак, наистина!

— Не ви разбрах, мосю Поаро — погледна го учудено събеседникът му.

— Вече ми се изясни част от загадката. Нещо, което до преди малко не бях прозрял. Да, всичко си идва на мястото. Пасва с удивителна точност.

Лорд Мейфилд го погледна не без удивление.

Поаро обаче с лека усмивка поклати отрицателно глава.

— Не, не, не сега. Трябва да подреда малко по-добре мислите си. Той стана от креслото си.

— Лека нощ, лорд Мейфилд, струва ми се, че знам къде са тези чертежи.

— Вече знаете? — извика лорд Мейфилд. — Да вървим тогава веднага да ги приберем!

Поаро поклати глава.

— Не, не бива да го правим. Сега припряността би могла да бъде пагубна. Оставете всичко на Еркюл Поаро.

Излезе от стаята, а лорд Мейфилд сърдито сви рамене.

— Този човек се държи като шут — промърмори той под нос. Сетне прибра документите си, загаси лампата и се отправи към стаята си.

[1] Така или иначе (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ШЕСТА

— Щом е имало кражба, защо, по дяволите, старият Мейфилд не е извикал полицията? — попита Реджи Карингтън.

Отблъсна леко стола си от масата, на която току-що бе закусил.

Бе слязъл последен за закуска. Домакинът, мисис Маката и сър Джордж бяха закусили преди това. Майка му и мисис Вандърлин бяха предпочели да закусят в стаите си.

Сър Джордж, след като повтори версията, която бе договорил с лорд Мейфилд и Еркюл Поаро, не се освободи от чувството, че не се е справил добре със задачата си.

— Вижда ми се доста странно да се прибягва до услугите на някакъв непознат чужденец — продължи Реджи. — Какво е откраднато, татко?

— Не знам, момчето ми.

Реджи стана от стола си. Тази сутрин изглеждаше по-нервен и възбуден от обичайното.

— Нещо важно ли е? Документи или нещо от този род?

— Вече ти казах, момчето ми. Нямам представа какво точно липсва.

— Доста потайна история, както виждам.

Реджи се затича нагоре по стълбището, спря се по средата на пътя, намръщи се и после продължи. След малко почука на вратата на стаята на майка си. Чу гласа ѝ и влезе.

Лейди Джулия бе седнала в леглото си и изписваше някакви цифри върху гърба на един плик.

— Добро утро, момчето ми — посрещна го тя. — Нещо не е наред ли? — сепна се тя, след като срещна погледа му.

— Нищо особено не се е случило. Ако се изключи, че май снощи в къщата е имало кражба.

— Кражба ли? Какво е откраднато?

— Нямам представа. Цялата история ми се вижда много потайна. На долния етаж се мотае някакъв частен детектив и разпитва всички

поред.

— Колко странно!

— Не е дотам приятно да гостуващ в дом, където се случват такива работи — отвърна бавно Реджи.

— И какво точно се е случило?

— Не знам. Станало е, след като всички сме си легнали. Внимавай, мамо, ще събориш подноса!

Успя да улови подноса на време и го постави на една маса до прозореца.

— Пари ли липсват?

— Казах ти, че не знам.

— Предполагам, че този следовател разпитва всички — каза бавно лейди Джулия.

— Така е.

— Какво ги разпитва? Къде са били нощес и така нататък?

— По всяка вероятност, да. Самият аз няма да мога да му разкажа много. Отидох право в стаята си и веднага заспах.

Лейди Джулия не му отговори.

— Виж, мамо, дали не би могла да ми послужиш с някакви пари? Останал съм без стотинка.

— Нямам — отговори майка му. — Самата аз доста се поувлякох в разходите си. Не знам какво ще каже баща ти, когато разбере.

На вратата се почука и сър Джордж влезе в стаята.

— Ето те и теб, Реджи. Би ли слязъл долу? Мистър Еркюл Поаро би искал да поговори с теб.

Поаро току-що бе приключил разговора си със страховитата мисис Маката.

След няколко кратки въпроса му бе станало ясно, че мисис Маката си бе легнала преди единадесет часа и не бе видяла или чула нищо, което може да му бъде от полза.

Поаро бързо смени темата и изрази възхищението си от лорд Мейфилд. Макар и обикновен гражданин, той си давал сметка, че лорд Мейфилд е наистина велик човек. Разбира се, мисис Маката много по-добре от него го знаела.

— Лорд Мейфилд е наистина умен — бе се съгласила мисис Маката. — При това, сам е постигнал всичко със собствени усилия. Не е наследил общественото си положение от никого. Е, може би

наистина му липсва малко широта на кръгозора, но така е при всички мъже. Липсва им широтата на мислене, която може да даде единствено едно женско въображение. Знайте, мосю Поаро, че до десет години жените ще бъдат истинската сила в управлението на тази страна.

Поаро ѝ отговори, че е напълно уверен.

След това я заговори за мисис Вандърлин. Верни ли били хорските приказки, че с лорд Мейфилд имали много приятелски отношения?

— Ни най-малко. Да ви кажа право, много се изненадах, когато я видях тук. Наистина много се изненадах.

Поаро подтикна мисис Маката да каже мнението си за мисис Вандърлин и успя.

— Тя е една от онези абсолютно безполезни жени, мосю Поаро. Една от онези жени, които те карат да се срамуваш от собствения си пол. Абсолютен паразит.

— Мъжете обаче май я харесват?

— Мъжете ли? — отвърна му презрително мисис Маката. — Мъжете винаги се подлъгват по хубавата външност, мосю Поаро. Вижте и този юноша, младия Реджи Карингтън. Вижте го как поруменява всеки път, когато тя го заговори. Как се ласкае, че му обръща внимание. А и ласкателствата ѝ са доста примитивни. Похвали умението му да играе бридж, което беше далеч от блестящо.

— Той не играе ли добре бридж?

— Снощи направи всички възможни грешки.

— Затова пък лейди Джулия е добра бриджорка, нали?

— Прекалено добра, ако питате мен — бе отвърнала мисис Маката. — За нея бриджът е почти професия. Играе на бридж сутрин, обед и вечер.

— И големи суми ли залага?

— Много по-големи, отколкото аз бих си позволила. Ако питате мен, въобще не трябва да се залагат такива суми.

— Успява ли поне да спечели много пари от играта?

— Разчита, че по този начин ще спечели парите, които са ѝ необходими, за да си погаси дълговете. В последно време обаче не ѝ върви на карти, или поне аз така чувам. Снощи имаше толкова замислен вид, че човек би рекъл, че крои нещо. Да знаете от мен, мосю

Поаро, хазартът е не по-малко опасен порок от пиянството. Ох, ако някой ми възложеше на мен да оправя нравите на тази страна...

След тези думи Поаро се видя принуден да изслуша една доста обстойна лекция как да се оправят и пречистят британските нрави. Най-сетне успя деликатно да приключи разговора, за да пристъпи към разговора с Реджи Карингтън.

Огледа внимателно младия човек, когато той влезе в стаята. Устата му издаваше слаб характер, макар и на нея да бе изписана една по-скоро очарователна усмивка. Брадичката му говореше за нерешителност. Очите му бяха раздалечени, а главата му — продълговата. Реши, че този човешки тип му е добре познат.

— Мистър Реджи Карингтън?

— Да. С какво мога да ви помогна?

— Какво бихте могли да ми разкажете за изминалата нощ?

— Ами... чакайте да видя. Първо играхме бридж. После си легнах.

— В колко часа?

— Непосредствено преди единадесет. Предполагам, че кражбата е била извършена по-късно.

— Да, по-късно. Вие нищо ли не чухте или видяхте?

Реджи със съжаление поклати глава.

— Боя се, че не. Веднага си легнах, а сънят ми е много дълбок.

— Значи от стаята, където сте играли карти, сте отишъл право в спалнята си и сте стоял там до сутринта?

— Точно така.

— Любопитно.

— Кое му е любопитното? — попита раздражено Реджи.

— Не чухте ли някакъв писък?

— Не, не чух.

— Наистина много любопитно.

— Вижте какво, не мога да ви разбера.

— Вие да не би лекичко да недочувате?

— Не, разбира се.

Устните на Поаро леко се раздвижиха. Може би повтаряше думата „любопитно“ за трети път. Заговори с нормален глас.

— Е, добре, мистър Карингтън, благодаря ви. Това е всичко.

Реджи стана от стола си. Позата му издаваше нерешителност.

— Знаете ли, след като споменахте някакъв писък, май ми се счу нещо подобно.

— А, значи все пак сте чул нещо?

— Да, но виждате ли, четях книга. Криминален роман, да бъде по-точен. Всъщност, не съм сигурен дали пък не ми се е сторило.

— Това е едно напълно удовлетворително обяснение — каза Поаро.

Лицето му остана съвсем безстрастно.

Реджи, все още колебаещ се, бавно се отпрати към вратата. Там се спря и попита:

— И какво е било откраднато?

— Нещо много ценно, мистър Карингтън. Нямам правото да казвам нищо повече.

— Разбирам — отвърна Реджи с равен глас.

Излезе от стаята.

Поаро поклати удовлетворено глава.

— Да... — промърмори под нос. — Всичко се вписва в картината.

Сетне натисна един звънец и любезно попита дали мисис Вандърлин вече е свободна.

ГЛАВА СЕДМА

Мисис Вандърлин изглеждаше много красива, когато нахлу в стаята. Бе облечена в чудесно скроен спортен костюм с цвят, подчертаващ топлия блясък на косата ѝ. С изящно движение се намести в едно кресло и отправи очарователна усмивка към дребничкия мъж, седнал срещу нея.

За миг през усмивката ѝ проблесна нещо. Може би бе израз на самодоволство, а може би, просто подигравка. Така или иначе, бе проблеснало. Поаро го отбеляза като любопитно.

— Крадци? Тази нощ? Ужас! Не, нищо не съм чула. А полицията? Тя не може ли да направи нещо?

Подигравката отново просветна в погледа ѝ.

„Много добре ми е ясно, че лично ти не се боиш от полицията, уважаема госпожо — помисли си Поаро. — Прекрасно знаеш, че никой няма да я повика.“

И какво следваше от това?

— Вярвам, че ме разбирате, *madame* — рече Поаро с равен глас. — Цялата тази история изисква от всички ни максимална дискретност.

— Естествено, мосю Поаро. Нали Поаро се казвахте? Никога не бих си помислила да кажа даже и думица, на когото и да е. Прекалено много уважавам скъпия ни лорд Мейфилд, за да му причиня дори и най-малката неприятност.

Постави крак върху крак. Носеше копринени чорапи и изящни пантофи от кафява кожа.

Усмихна му се. Усмивката ѝ издаваше чудесно здраве и дълбоко удовлетворение.

— Бихте ли ми казали дали мога да ви помогна с нещо?

— Благодаря ви за готовността, *madame*. Доколкото разбрах, снощи сте играли бридж в дневната?

— Така е.

— Ако съм разбрал добре, след това всички дами са се прибрали в стаите си.

— Да, така е.

— Една от тях обаче се е върнала в стаята, за да си прибере някаква забравена книга. Вие ли бяхте, мисис Вандърлин?

— Да, първа се върнах аз.

— Първа? Какво искате да кажете? — попита остро Поаро.

— Аз се върнах веднага — обясни му мисис Вандърлин. — Сетне позвъних на камериерката си. Доста се забави и ѝ позвъних отново. Излязох в коридора. Чух гласа ѝ и я извиках по име. След като ме среса, я освободих. Стори ми се, че е доста нервна и разтревожена, два пъти щеше да ме оскубе. Тъкмо когато я отпратих, видях, че по стълбището се изкачва лейди Джулия. Тя ми каза, че слязла, за да вземе някаква книга. Любопитно, нали?

На лицето на мисис Вандърлин се изписа котешка усмивка. Еркюл Поаро реши, че мисис Вандърлин не обича лейди Джулия Карингтън.

— Да, *madame*. Кажете ми, чухте ли вашата камериерка да пици?

— Да, чух някакъв подобен звук.

— Попитахте ли я какво ѝ се е случило?

— Да. Отговори ми, че била видяла някаква фигура в бяло да плава из въздуха. Глупости!

— Как беше облечена снощи лейди Джулия?

— А, вие допускате, че... Да, разбирам ви. Тя наистина бе облечена с бяла вечерна рокля. Да, всъщност, това е обяснението. Нищо чудно в мрака да я е възприела именно така. Тези момичета са толкова суеверни...

— Камериерката ви отдавна ли работи при вас, *madame*?

— А, не — мисис Вандърлин разтвори очи. — От около пет месеца.

— Бих желал да поговоря с нея. Естествено, ако вие не възразявате, *madame*.

Мисис Вандърлин присви вежди.

— Защо не, разбира се — отвърна му доста хладно.

— Нали ме разбирате? Бих желал да я разпитам.

— Да, естествено.

Отново се появи забавно пламъче в очите ѝ.

Поаро стана и се поклони.

— Държа да изкажа голямото си възхищение от вас, *madame*.

— О, мосю Поаро, наистина е много мило от вас! Защо обаче?

— Защото, *madame*, излъчвате сила. Защото сте напълно уверена в себе си.

Мисис Вандърлин се засмя. Смехът ѝ обаче прозвуча неуверено.

— Чудя се дали трябва да приема думите ви като комплимент? — попита го.

— Може би е по-скоро предупреждение — отвърна Поаро. — Не трябва да се отнасяме арогантно към живота.

Този път смехът на мисис Вандърлин издаде увереност. Стана и подаде ръка на Поаро.

— Пожелавам ви пълен успех, драги ми мосю Поаро. Благодаря за милите ви слова.

Излезе, а Поаро си промърмори под нос:

— Пожелаващ ми пълен успех, така ли? Напълно си уверена обаче, че ще се размина с него. Да, прекалено си уверена и точно това ме дразни.

Натисна звънеца и като вложи известна властност в гласа си поиска *mademoiselle* Леони да дойде при него.

Огледа я внимателно, когато влезе и застана стеснително до вратата. Момичето бе облечено в скромна черна рокля, косата му бе разделена на две в проста прическа, а погледът му бе свенливо сведен надолу. Поаро кимна одобрително.

— Заповядайте, *mademoiselle* Леони — покани я той. — Не се бойте.

Девојката се приближи и застана пред него, без да губи стеснителния си вид.

— Знаете ли, че имате много приятна външност — каза Поаро, внезапно сменил тона.

Леони реагира бързо. Стрелна го с края на очите си, преди да отговори.

— *Monsieur* е много любезен.

— Представете си — продължи Поаро, — попитах мистър Карлайл дали сте хубава, а той ми отговори, че не забелязал.

Леони презрително изпъчи брадичка.

— Той е странен.

— Думите ви го описват много точно.

— Не вярвам въобще да е загледал някое момиче в живота си.

— По всяка вероятност сте права. Жалко за него, защото е изгубил много. В този дом обаче се намират и хора, които умеят да ценят хубостта. Не сте ли съгласна?

— Боя се, че не мога да разбера думите на *monsieur*.

— Моля ви, *mademoiselle* Леони, чудесно ме разбирате. Историята ви за призрака наистина е много симпатична. Веднага обаче, след като научих, че сте застанала по средата на стълбището и сте се държала с ръце за главата, ми стана ясно, че не е имало никакъв призрак. Ако едно момиче се уплаши, се хваща за сърцето. Или пък закрива устата си с ръка, за да потисне вика си. Хванало ли се е обаче за главата, нещата са съвсем различни. *Това означава, че някой е разрошил косите му и че то бърза да ги оправя.* Хайде, *mademoiselle*, нека чуем истината. Кое ви накара да извикате на стълбището?

— Но, *monsieur*, та аз вече казах истината. Видях една висока фигура, облечена цялата в бяло...

— Моля ви, *mademoiselle*, имайте добрината да не обиждате моята интелигентност. Обяснението ви може и да е било приемливо за мистър Карлайл, но то не може в никакъв случай да удовлетвори Еркюл Поаро. А истината е, че тогава някой току-що ви е целунал, нали? Сменя да изкажа и предположението, че ви, е целунал именно мистър Реджи Карингтън.

Девойчето никак не се смути.

— *Eh bien* — отвърна му. — Какво значение може да има една целувка?

— Никакво, наистина — отвърна галантно Поаро.

— Виждате ли, младият господин ме прегърна през кръста, без да го забележа. Стреснах се, естествено, и заради това извиках. Ако знаех, че е той, нямаше да викам, разбира се.

— Напълно съм съгласен с вас — отвърна Поаро.

— Той обаче беше се прокраднал тихо, като котка. После внезапно се отвори вратата на кабинета и оттам изскочи *monsieur le secretaire*^[1], младият господин бързо се измъкна нагоре и аз останах да стоя на стълбището. Сигурно съм имала глупав вид. Естествено, че трябваше да намеря някакво обяснение за... — Леони внезапно премина на френски. — *Un jeune homme comme ça, tellement comme il faut*^[2].

— И измислихте призрак, така ли?

— Да, *monsieur*, тогава друго не ми дойде на ум. Висока фигура в бяло, плаваща из въздуха. Знам, че звучи смехотворно, но какво друго можех да кажа?

— Нищо. Е, всичко намери своето обяснение. Подозирах, че е така, още от самото начало.

Леони го погледна предизвикателно.

— *Monsieur* е много проникателен и проявява разбиране.

— И тъй като не смятам да ви създавам никакви затруднения във връзка с това, ще ми отвърнете ли и вие с един жест?

— С най-голямо удоволствие, *monsieur*.

— В течение ли сте на заниманията на вашата господарка?

Момичето сви рамене.

— Не особено, *monsieur*. Имам някакви догадки, разбира се.

— И какви са те?

— Не ми убягва факта, че приятелите на *madame* са винаги офицери, летци или моряци. Има и други приятели, чуждестранни господа, които я навещават съвсем дискретно. *Madame* е много красива, макар че според мен едва ли ще я запази още дълго време. Младите мъже я намират за привлекателна. Според мен понякога говорят твърде много пред нея. Разбира се, казвам само моите наблюдения. *Madame* не споделя нищо с мен.

— Трябва ли да разбирам, че *madame* предпочита да не се доверява много на други хора?

— Разбрахте ме правилно, *monsieur*.

— С други думи, не можете да ми помогнете.

— Боя се, че не, *monsieur*.

— Кажете ми, вашата господарка днес в добро настроение ли е?

— Съвсем определено, *monsieur*.

— Сиреч, случило се е нещо, което ѝ е доставило удоволствие?

— Настроението ѝ бе добро още когато пристигна тук.

— Доверявам се на оценката ви, Леони.

— Така е, *monsieur*. Изключено е да греша. Познавам добре *madame*. Тя е в подчертано добро настроение.

— Като човек, който е постигнал победа?

— Думата е съвсем точна, *monsieur*.

— Не ми е съвсем лесно да го преглътна — рече мрачно Поаро.
— Очевидно обаче, то е било неизбежно. Благодаря ви, *mademoiselle*, това е всичко.

Леони го погледна закачливо.

— Благодаря ви, *monsieur*. Искам да уверя *monsieur*, че ако се сблъскам с него по стълбите, няма да пищя.

— Моля ви, дете мое! — отвърна с достойнство Поаро. — Та аз съм възрастен човек! Нима може да се очакват от мен такива лекомислени постъпки?

Леони се засмя и излезе.

Поаро започна да се разхожда из стаята. Лицето му бе умислено и загрижено.

— Сега ми остава лейди Джулия. Да видим какво ще ми каже — поклати глава той.

Лейди Джулия влезе в стаята със самоуверена походка. С изящен жест кимна в знак на благодарност, когато Поаро помести към нея едно кресло. Гласът ѝ издаваше добро възпитание.

— Лорд Мейфилд ми съобщи, че желаете да ми зададете някои въпроси.

— Да, *madame*. Става дума за изминалата нощ.

— За тази нощ, нали?

— Какво се случи, след като свърши играта на бридж?

— Съпругът ми реши, че е вече твърде късно, за да продължаваме. Прибрах се в стаята си.

— А сетне?

— Сетне си легнах.

— Това ли е всичко?

— Да. Боя се, че не мога да ви разкажа нищо интересно. Кога е станала тази... — тя се поколеба — ... тази кражба?

— Много скоро след като сте се прибрала в стаята си.

— Разбирам. И какво точно е било откраднатото?

— Няколко документа, *madame*.

— Важни документи ли?

— Много важни.

Лейди Джулия леко се намръщи, преди да продължи.

— Ценни ли са били?

— Да, *madame*, за тях би могло да се получат много пари.

— Разбирам.

Настъпи кратко мълчание.

— А какво ще кажете за книгата си, *madame*? — попита Поаро.

— За книгата ми? — лейди Джулия го погледна учудено.

— Да. Според мисис Вандърлин малко след като вие, трите дами, сте се оттеглили в стаите си, вие сте се върнала долу, за да приберете една книга.

— Ах, да, разбира се. Вярно е.

— Да разбирам ли, че вие не сте си легнала веднага, след като сте се качила горе? Че сте се върнала в дневната?

— Да, така е. Просто бях забравила.

— Докато бяхте в дневната чухте ли някакъв вик?

— Не. Мисля, че не.

— *Madame*, щом сте била в дневната, не може да не сте го чула.

— Нищо не чух — отвърна категорично лейди Джулия и предизвикателно изправи глава.

Поаро присви вежди, но не каза нищо.

Мълчанието започна да става неловко.

— Какво се прави? — попита внезапно лейди Джулия.

— Какво се прави ли? Боя се, че не ви разбирам, *madame*.

— Какво се прави за разкриването на кражбата? Полицията едва ли бездейства.

Поаро поклати глава.

— Полицията не е уведомена за случая. Поех го аз.

Тя го погледна в очите. Чертите на лицето ѝ бяха станали остри и напрегнати. Погледът ѝ се опита да пробие бронята на неговата безстрастност.

Накрая сведе очи, признала поражението си.

— Не можете ли все пак да ми кажете какво се прави?

— *Madame*, мога да ви уверя единствено в това, че ще надникна под всеки камък.

— За да заловите крадеца или за да върнете документите?

— Най-важното нещо е връщането на документите, *madame*.

Видът ѝ се измени. Сякаш изведнъж я бяха обзели скука и равнодушие към случилото се.

— Да — рече с равен глас. — Предполагам, че сте прав.

Отново настъпи мълчание.

— Имате ли други въпроси, мосю Поаро?

— Не, *madame*. Няма да ви задържам повече.

— Благодаря ви.

Поаро отиде да отвори вратата. Лейди Джулия излезе през нея, без да го поглежда.

Той се върна при камината и внимателно започна да подрежда фигурките над нея. Все още се занимаваше с това, когато през прозореца влезе лорд Мейфилд.

— Е? — попита лордът.

— Според мен, всичко премина много добре. Фактите започнаха да се подреждат по начина, който очаквах.

— Виждам, че сте доволен — каза лордът и го погледна.

— Не, не съм доволен. Но съм удовлетворен.

— Наистина, мосю Поаро, не мога да ви разбера...

— Не съм такъв шарлатанин, за какъвто ме мислите.

— Никога не съм казал, че...

— Не го казахте, но го мислите. Няма значение. Не се чувствам обиден. А и на мен понякога ми се налага да възприема една или друга поза.

Лорд Мейфилд го погледна недоверчиво. Еркюл Поаро бе човек, когото не можеше да разбере. Щеше му се да го презира, но нещо го предупреди, че този дребен човек съвсем не беше за подценяване. Чарлз Маклафлин винаги бе съумявал да оцени таланта, когато го забележи.

— Е, ние сме в ръцете ви — каза той. — Какво ще ме посъветвате да направя сега?

— Можете ли да се отървете от гостите си?

— Мисля, че би могло да се уреди. Ще кажа, че във връзка със случилото се ми се налага да замина за Лондон и те вероятно ще пожелаят да си тръгнат.

— Чудесно. Опитайте се да го направите.

Лорд Мейфилд все още се колебаеше.

— Смятате ли, че...

— Напълно съм уверен, че това е най-разумното.

Лорд Мейфилд сви рамене.

— Щом казвате...
Излезе от стаята.

[1] Господин секретарят (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Такъв млад порядъчен господин (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ОСМА

След обяда гостите си тръгнаха. Мисис Вандърлин и мисис Маката отпътуваха с влак. Семейство Карингтън имаше кола. Поаро, застанал в хола, наблюдаваше как мисис Вандърлин любезно се прощава с домакина.

— Толкова много съжалявам, че ви се стовариха на главата тези неприятности. Надявам се, че всичко ще се уреди. От мен никой няма да чуе и думичка.

Ръкува се с него и се запъти към ролс-ройса, който щеше да я отведе до гарата. Мисис Маката вече се бе разположила в него. Тя се бе сбогувала бързо и немногословно.

Леони, която тъкмо се канеше да седне до шофьора, внезапно се върна тичешком към къщата и влезе.

— Куфарчето на *madame* го няма в колата — възкликна тя.

Настъпи кратка суетня. Най-сетне лорд Мейфилд откри куфарчето, останало в сянката на един стар дъбов сандък. Леони с радостен възглас взе малкото елегантно куфарче от зелена кожа и побягна с него.

Мисис Вандърлин се подаде от колата.

— Лорд Мейфилд! Лорд Мейфилд! — повика тя домакина и му подаде писмо. — Бихте ли имал добрината да го изпратите по пощата? Сигурна съм, че ще забравя да го пусна днес, ако остане у мен. Винаги забравям писмата си. Понякога остават в чантата ми дни наред.

Сър Джордж Карингтън си играеше с джобния часовник и през цялото време отваряше и затваряше капака. Бе вманиачен на тема точност.

— Ще закъснеят — мърмореше той. — Ще закъснеят. Ако не побързат, ще изтърват влака...

— Престани да мърмориш. Джордж — обади се раздражено жена му. — И така да стане, те ще го изтърват, не ние.

Той я погледна с укор.

Ролс-ройсът потегли.

До входната врата се придвижи морисът на семейство Карингтън, шофиран от Реджи.

— Готов съм, татко — каза момъкът.

Прислугата започна да носи багажа на семейство Карингтън. Реджи остана да надзирава подреждането му в багажника.

Поаро излезе навън, наблюдавайки изпращането.

Внезапно усети, че някой го улавя за ръката. Чу задъхания нервен шепот на лейди Джулия.

— Мосю Поаро, трябва да поговорим. Веднага.

Той се подчини на молбата ѝ и я последва. Тя го отведе в една малка съседна стаичка и затвори вратата. Доближи се до него.

— Вярно ли е това, което казахте? Че лорд Мейфилд се интересува преди всичко да открие документите?

Поаро я погледна с любопитство.

— Вярно е, *madame*.

— В такъв случай, ако тези документи ви бъдат предадени, бихте ли поел ангажимента да бъдат върнати на лорд Мейфилд, без да се задават въпроси?

— Не съм сигурен дали ви разбирам.

— Разбирате ме. Трябва да ме разбирате! Предлагам да се върнат документите, ако името на... името на крадеца остане в тайна.

— И кога ще бъде извършено това, *madame*? — попита Поаро.

— Не по-късно от дванадесет часа.

— В състояние ли сте да го обещаете?

— Да.

Поаро не каза нищо. Лейди Джулия продължи нервно.

— Ще гарантирате ли, че на случката няма да се даде никаква гласност?

Едва тогава Поаро ѝ отговори. С много сериозен глас.

— Да, *madame*, гарантирам ви.

— В такъв случай всичко ще се уреди.

Тя бързо излезе от стаята и Поаро след малко чу как колата потегля.

Прекося хола и отиде до кабинета. Там бе лорд Мейфилд. Вдигна поглед от писалището си и видя влизащия Поаро.

— Е? — попита.

Поаро разтвори ръце.

— Случаят е приключен, лорд Мейфилд.

— Какво?

Поаро възпроизведе буквално разговора си с лейди Джулия.

Лорд Мейфилд го погледна удивено.

— Какво обаче означава това? Нищо не разбирам.

— Нима не ви е ясно? Лейди Джулия знае кой е откраднал чертежите.

— Да не би да искате да кажете, че ги е взела тя?

— Съвсем не. Лейди Джулия може и да е увлечена по хазарта, но не е крадла. Щом обаче предлага да върне чертежите, значи те са били взети от съпруга ѝ или от сина ѝ. Сър Джордж Карингтън отпада от подозрение, тъй като е бил на терасата заедно с вас. Остава синът. Струва ми се, че мога да възстановя случилото се през изминалата нощ с доста голяма точност. Лейди Джулия снощи е отишла в стаята на сина си и е установила, че там го няма. Потърсила го е на долния етаж, но не го е открила и там. Сутринта е научила за кражбата, но също така е чула сина си да казва, че отишъл направо в стаята си и не излизал оттам. Знаела е, че лъже. Знаела е и още нещо за сина си, че има слаб характер и е вечно закъсал за пари. Видяла е как се е поддал на чара на мисис Вандърлин. Цялата работа ѝ станала ясна. Мисис Вандърлин явно била успяла да убеди нейния Реджи да открадне чертежите. Решава обаче да не бездейства. Ще натисне Реджи, ще го принуди да ѝ даде чертежите и ще ги върне.

— Не е възможно! — извика лорд Мейфилд.

— Така е, невъзможно е, но лейди Джулия не го знае. Не ѝ е известно онова, което е известно на мен, Еркюл Поаро. А аз зная, че през изминалата нощ младият Реджи Карингтън не се е занимавал с кражбата на чертежи, а е флиртувал с камериерката на мисис Вандърлин.

— Всичко е толкова объркано!

— Прав сте.

— И случаят не е приключен, нали?

— Приключен е. *Аз, Еркюл Поаро, знам истината.* Не ми ли вярвате? Вие не ми повярвахте вчера, когато ви казах, че знам къде се намират чертежите. Аз обаче наистина знаех. Бяха съвсем наблизко.

— Къде?

— Бяха във вашия джоб, милорд.

Настъпи мълчание.

— Давате ли си сметка какво говорите, мосю Поаро?

— Напълно. Знам, че разговарям с един много умен човек. От самото начало ме смути това, че вие, който очевидно страдате от късогледство, заявихте съвсем категорично, че сте видял някаква фигура да се измъква от прозореца. Искяхте едно решение, едно удобно за вас решение, да бъде прието и от останалите. С каква цел? Един по един елиминирах всички заподозрени. Мисис Вандърлин е била на горния етаж. Сър Джордж е бил заедно с вас на терасата. Реджи Карингтън е бил в компанията на френската камериерка на стълбището. Мисис Маката невинно е спяла в своята стая — тя е точно до стаята на икономката, и мисис Маката хърка. Лейди Джулия е убедена, че синът ѝ е виновен. Сиреч, остават две възможности. Едната е Карлайл да не е оставил чертежите върху писалището, а да ги е пхнал в джоба си, което е нелогично — сам казахте, че той е могъл без затруднения да ги копира. Другата възможност е тези чертежи да са били върху писалището, когато вие сте отишли до него, и след това да са се оказали в джоба ви. В такъв случай всичко става ясно, включително и настойчивите ви твърдения, че Карлайл не може да е виновен. Едно нещо обаче ме озадачи. Мотивите ви. От самото начало бях убеден, че сте порядъчен и изцяло изграден човек. Това пролича и в опасението ви, да не би да бъде заподозрян някой невинен. Бе също така очебийно, че кражбата на чертежите можеше да се отрази неблагоприятно на вашата кариера. Къде беше в такъв случай смисълът на тази напълно нелепа кражба? Успях обаче да намеря отговор на този въпрос. Спомних си за кризата във вашата кариера преди няколко години. В частност, и за уверенията на министър-председателя, че не сте водил никакви преговори с въпросната държава. Нека предположим, че последното не е било съвсем точно, че е останало някакво вещественно доказателство, може би някакво писмо, от което да проличи, че вие действително сте сторили онова, което сте отrekli. Такова едно опровержение безспорно ще да е било в интерес на държавната политика тогава, но е доста съмнително дали би се възприело така от обикновените граждани. Би могло в момента, когато бъдете извикан да оглавите върховната власт, някаква глупава сянка от миналото да провали всичко.

Предполагам, че писмото е останало в ръцете на едно чуждо правителство и то е предложило да ви го върне в замяна на чертежите на бомбардировача. Някои хора на ваше място щяха да откажат. Вие обаче не сте отказали. Съгласили сте се. Мисис Вандърлин е агентът на въпросното правителство. Дошла е тук да уреди сделката. Вие се издадохте, когато признахте, че нямате никакъв конкретен план за разобличаването ѝ. По този начин обяснението за присъствието ѝ тук бе крайно неубедително. Вие сам сте организирали кражбата. Престорихте се, че сте видели някакъв крадец да се измъква от стаята, очевидно за да не паднат никакви подозрения върху Карлайл. Дори и да не бе излизал от стаята, писалището е толкова близо до прозореца, че един крадец е могъл с лекота да грабне чертежите, докато Карлайл търси нещо в касата, с гръб към него. Отишъл сте до писалището, взел сте чертежите и сте ги задържал в себе си до момента, когато по предварителна договореност с мисис Вандърлин сте ги пхнал в куфарчето ѝ. В замяна пък тя ви върна фаталното писмо, замаскирано уж като нейно писмо, което ви помоли да изпратите по пощата — приключи Поаро.

— Казаното от вас е самата истина, мосю Поаро — призна лорд Мейфилд. — Предполагам, че ме смятате за завършен подлец.

Поаро нетърпеливо махна с ръка.

— Не, не, лорд Мейфилд. Струва ми се, вече ви казах, че според мен сте един умен човек. Докато снощи разговаряхме тук, внезапно ми хрумна нещо. Вие сте първокласен инженер. Предполагам, че е достатъчно да се направят няколко съвсем дребни хитроумни промени в чертежите на този бомбардировач, за да бъде сетне много трудно да се разбере защо машината съвсем не се представя, както трябва. Въпросното чуждо правителство ще реши, че по начало е била неудачно замислена... И струва ми се, ще бъде разочаровано...

Отново настъпи мълчание. Лорд Мейфилд го наруши.

— Наистина сте много проникателен, мосю Поаро. Ще ви помоля да повярвате в едно нещо. Убеден съм, че съм най-подходящият човек, който да поеме кормилото на държавното управление на Великобритания в трудните времена, които ни очакват. Ако не вярвах искрено, че страната ми се нуждае от мен, никога не бих постъпил така. Нямах да се спасявам чрез подобна хитрост, при която и вълкът да е сит, и агнето цяло.

— Милорд — отвърна Поаро, — ако не умеехте да постъпвате така, че и вълкът да е сит, и агнето цяло, нямаше да сте политик.

ОГЛЕДАЛОТО НА МЪРТВЕЦА

ГЛАВА ПЪРВА

Апартаментът бе модерен. Обзавеждане те му също бе в съвременен стил. Креслата и столовете се отличаваха с прави, отсечени линии. Срещу прозореца имаше удобно писалище, зад което седеше дребен възрастен човек. Главата му бе единственото нещо в стаята, лишено от остри ръбове. Имаше яйцевидна форма. Мосю Еркюл Поаро четеше писмо.

Пощенска станция: Уимпърли Хембъро Клоуз
Телеграфен адрес: Хембъро, Сейнт
Хембъро Сейнт Джон Мери, Уестшир
24 септември 1936 г.
До мосю Еркюл Поаро

Уважаеми мосю Поаро,

Възникна проблем, чието решаване изисква голяма деликатност и дискретност. Чувал съм добри отзиви за вас и реших да ви поверя случая. Имам основания да смятам, че съм жертва на измама, но поради обстоятелства, свързани с моето семейство, не желая да прибягвам до съдействието на полицията. Самият аз вече предприех известни действия за решаването на проблема, но ви моля да имате готовността да дойдете веднага при мен след получаването на телеграма. Ще ви бъда благодарен, ако не изпращате отговор на настоящето писмо.

Искрено ваш
Джървейз Шевенис-Гор

Веждите на Еркюл Поаро бавно започнаха да се придвижват в посока към челото му, докато почти не изчезнаха в косата му.

— Та кой ли е този Джървейз Шевенис-Гор? — запита се той на глас.

Отиде до библиотеката и извади оттам голяма дебела книга. Откри доста лесно онова, което търсеше.

Шевенис-Гор, Сър Джървейз Фраисис Ксавиер; десети баронет на Шевенис-Гор от 1694 г. насам; о.з. капитан от 17-ти стрелкови полк; роден на 18 май 1878 г.: син на Сър Гай Шевенис-Гор, девети баронет на Шевенис-Гор, и на лейди Клаудия Бредертън, втора дъщеря на осмия херцог на Уолингфорд; женен през 1912 г. за Ванда Елизабет, дъщеря на полковник Фредерик Арбътнот; образование — Итън; участник в европейската война 1914–1918; любими забавления: пътешествия, лов на едър дивеч; адреси: Хембъро, Сейнт Мери. Уестшир и Лаундс Плейс № 218, Лондон; клубове: на Кавалеристите, на Пътешествениците.

Поаро поклати глава. Не бе съвсем удовлетворен от наученото. Миг или два се замисли, след което отиде до писалището, отвори едно чекмедже и извади оттам малка купчинка покани.

— *A la bonne heure*^[1]! Чудесно. Той непременно ще бъде там.

Херцогинята посрещна Еркюл Поаро с пресилена любезност.

— Ах, мосю Поаро, какво щастие е, че дойдохте! Наистина е прекрасно!

— Удоволствието е мое, *madame* — промърмори Поаро, като се поклони.

Успя да избегне компанията на няколко важни и достолепни люде. Изтъкнат дипломат, не по-малко известна актриса и един добре познат в обществото със спортните си увлечения пер на Англия. Най-сетне видя човека, когото се бе надявал да срещне тази вечер, дежурния посетител на всички светски приеми, мистър Сатърсуейт.

— Ах, тази херцогиня! Толкова е мила! — зачурулика веднага дружелюбно мистър Сатърсуейт. — Винаги ми е толкова приятно на нейните приеми. Тя наистина е личност, нали ме разбирате? Преди няколко години се видяхме в Корсика...

Събеседникът на Поаро имаше склонността да утежнява словоизлиянията си със спомени за познанствата си с люде с благороднически титли. Сигурно изпитваше удоволствие и от общуването си с хора, наричащи се просто Джоунс, Браун или Робинсън, но никога не го споменаваше. При все това би било несправедливо да се представи мистър Сатърсуейт като някакъв обикновен сноб. Той бе внимателен наблюдател на човешката природа и ако е вярна поговорката, че и от гледане се научава, мистър Сатърсуейт бе научил много за хората.

— Знаете ли, скъпи ми приятелю, наистина много отдавна не сме се виждали. Продължавам да се чувствам поласкан от това, че имах честта да наблюдавам отблизо как работихте по случая с „Гарвановото гнездо“. Оттогава и аз се чувствам нещо лице, така да знаете. Между другото, миналата седмица се срещнах с лейди Мери. Очарователно създание, поетична душа!

След като изслуша набързо текущите клюки за лекомислените похождения на дъщерята на един херцог и укорителното поведение на един виконт, Поаро успя да вмъкне в разговора името на Джървейз Шевенис-Гор.

Мистър Сатърсуейт реагира мигновено.

— А, той е наистина голям образ. „Последният баронет“ — това му е прякорът.

— *Pardon*, боя се, че не ви разбирам напълно.

Мистър Сатърсуейт великодушно извини невежеството на чужденеца.

— Само шега, естествено. Шега, нали ме разбирате? Не ще и дума, че той не е последният баронет в Англия, обаче пък наистина въплъщава края на цяла епоха. Епохата на Дръзкия покварен баронет. На лудите глави, които изпълваха страниците на романите от миналия век. На смелчаци, готови да сключат и най-налудничавите облози, и при това да ги печелят.

Сетне започна да описва по-подробно какво точно имаше предвид. Джървейз Шевенис-Гор бе обиколил света с платноходка. Бе участвал в експедиция до Северния полюс. Бе предизвикал един пер на Англия на дуел. Бе се обзаложил, че ще влезе в дома на един херцог, яхнал любимата си кобила и го бе сторил. Веднъж бе скочил от една

театрална лежа на сцената и бе изнесъл на ръце оттам известна актриса по средата на представлението.

Анекдотите за него бяха неизброими.

— Произлиза от много стар род — продължаваше мистър Сатърсуейт. — Сър Ги дьо Шевенис е участвал още в първия кръстоносен поход. Сега, уви, родът май ще угасне. Старият Джървейз е последният от рода Шевенис-Гор.

— Обеднял ли е?

— Ни най-малко. Той е баснословно богат. Притежава много ценни недвижими имоти, по-точно, каменовъглени мини. Освен това още в младостта си спечелил цяло състояние от някаква мина в Перу или някъде другаде в Южна Америка, не си спомням точно. Изключителен човек е. Не е имал начинание, в което да не е извадил късмет.

— Предполагам, че вече би трябвало да е в напреднала възраст.

— Да, така е. Клетият стар Джървейз — тук мистър Сатърсуейт жаловито въздъхна и поклати глава. — Повечето хора биха ви го описали като напълно побъркан, което посвоему е вярно. Наистина е побъркан. Не обаче в смисъл, да е загубил разума си, а защото държанието му не съответства на общоприетото. Винаги е бил човек с много своеобразно поведение.

— И това своеобразие с хода на времето се е превърнало в ексцентричност, така ли? — изказа предположение Поаро.

— Точно така. Именно от това бе сполетян клетия стар Джървейз.

— Оценява ли неизмеримо високо своята личност?

— Напълно. Бих казал, че според Джървейз светът винаги е бил разделен на две части. Родът Шевенис-Гор и останалите хора.

— Такава една преданост към собствения род ми се вижда доста пресилена.

— Така е. Всички представители на рода са били винаги изключително арогантни. Живеели са по собствени закони. Джървейз, последният от тях, не е изключение. Понякога, като го слушате, бихте могъл да останете с впечатлението, че пред вас се намира самият Господ Бог.

Поаро бавно и замислено поклати глава.

— Никак не се учудвам. Знаете ли, получих писмо от него. Твърде необичайно писмо. Желанието му да го навестя бе изразено по-скоро като нареждане, отколкото като молба.

— Може би като кралска заповед — изказа предположение мистър Сатърсуейт, хихикайки.

— Именно. Изглежда, че на този сър Джървейз въобще не му е дошло на ум, че аз, Еркюл Поаро, не съм случаен човек, че съм при това изключително зает. Не му е дошло на ум, че от негова страна е твърде наивно да предполага, че аз ей така ще зарежа изведнъж всичките си занимания и ще хукна при него като дресирано куче. Като нищожество, изпълнено с благодарност, че са благоволили да му възложат някаква работа!

Мистър Сатърсуейт прехапа устната си, за да не се засмее. Вероятно му мина през ум, че що се отнася до самолюбие, Еркюл Поаро и Джървейз Шевенис-Гор бяха от един дол дренки.

— Знае ли човек, може би пък работата е била спешна... — понечи да каже той.

— Не е спешна! — прекъсна го Поаро и подкрепи думите си с красноречив жест. — Бе ми наредено да бъда на негово разположение, защото не било изключено да му потрябвам, представете си! *Enfin, je vous demande*^[2]!

Ръцете му отново показаха красноречиво по-добре от всякакви думи колко голямо бе възмущението му.

— Предполагам, че сте му изпратил отрицателен отговор — каза мистър Сатърсуейт.

— Все още не съм му отговорил — отвърна бавно Поаро.

— Но ще му откажете, нали?

На лицето на дребния човек се появи ново изражение. Беше се замислил.

— Какво да ви кажа? Да, първоначалната ми реакция бе именно такава. Не съм сигурен обаче дали ще го сторя. Понякога на човек интуицията му подсказва друго. Струва ми се, че надушвам нещо...

Мистър Сатърсуейт не даде вид да се е изненадал от последните думи на Поаро.

— Наистина ли? — заинтересува се той. — Интересно...

— Струва ми се — продължи Поаро, — че този човек, както го описахте, би могъл да бъде много уязвим.

— Уязвим ли? — отвърна мистър Сатърсуейт. За миг се изненада. Тази дума по начало не се връзваше с представата му за Джървейз Шевенис-Гор. Но като човек наблюдателен и проникателен, не побърза да възрази.

— Струва ми се, че разбирам какво искате да кажете.

— Такъв един човек е облечен в броня! И то в плътна броня! Такава, с която доспехите на кръстоносците не могат дори да се сравняват! Това е бронята на горделивостта, на арогантността, на надменността. Тази броня наистина в известен смисъл те защитава, най-малкото от стрелите на ежедневието. Тя обаче може да бъде и опасна. *Нерядко човекът, облечен в броня, дори и не разбира, че са го нападнали.* Мама го зрението му. Лъже го слухът му. И отгоре на всичко, реакциите му са забавени. — Поаро спря за миг, и след малко продължи: — Какво можете да ми кажете за семейството му?

— Състои се от Ванда, съпругата му. Тя е от рода Арбътнот. Беше много хубаво момиче, а и сега е привлекателна жена. Много му е предана. Има обаче някакво влечение към окултните науки, ако не се лъжа. Кичи се с амулети и свещени бръмбари и понякога се издава, че се смята за превъплъщение на някаква египетска царица. Имат и дъщеря, Рут. Осинувена е, нямат собствени деца. Много привлекателно момиче, с модерно възпитание. Това е семейството. Впрочем, да не забравя Хюго Трент, племенника на Джървейз. Памела Шевенис-Гор се омъжи за Реджи Трент и Хюго бе единственото им дете. Сирак е. Разбира се, няма право да наследи титлата, но предполагам, че в крайна сметка голямата част от парите на Джървейз ще отидат при него. Хубаво момче, кавалерист в кралската конна гвардия.

Поаро кимна замислено с глава. Сетне наруши мълчанието.

— Предполагам, че сър Джървейз страда от това, че няма син, който да наследи титлата му?

— Мисля, че това му причинява болка.

— Държи ли много на потеклото си?

— Да.

Мистър Сатърсуейт замълча. Разговорът бе възбудил любопитството му. Накрая се осмели да го възобнови:

— Да не би вече да сте открил някаква причина да посетите Хембъро Клоуз?

Поаро бавно поклати глава.

— Не — отвърна той. — Не намирам никаква причина. Но въпреки това ще отида там.

[1] Наслука (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] В края на краищата, моля ви се! (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ВТОРА

Еркюл Поаро се бе устроил удобно в ъгъла на първокласно купе, докато влакът препускаше през равнинната местност.

Извади замислено от джоба си спретнатото сгъната телеграма, разгъна я и отново я прочете.

Вземете влака от 4.30 от Сейнт Панкрас^[1], кажете на кондуктора да спре на Уимпърли. Шевенис-Гор.

Сгъна отново телеграмата и я прибра в джоба си.

Кондукторът се държа подчертано угоднически. Джентълменът пътува до Хембъро Клоуз? Разбира се, че заради гостите на сър Джървейз Шевенис-Гор влакът ще бъде спрян на Уимпърли. „Предполагам, че това е някакво наследствено право, сър.“

Кондукторът посети купето още два пъти. Първо, за да увери пътника, че ще бъде направено всичко, за да не влезе друг човек в купето, второ, за да съобщи, влакът закъснява с десет минути.

По разписание влакът трябваше да пристигне в 7.50, но часът бе точно осем и две минути, когато Поаро слезе на перона на малката провинциална гара и постави очакваната монета от шест пенса в ръката на кондуктора.

Чу се изсвирване на локомотив и „Северният експрес“ отново се размърда. До Поаро се приближи висок шофьор в тъмнозелена униформа.

— Мистър Поаро? За Хембъро Клоуз?

Шофьорът взе спретнатото куфарче на детектива и се отправи към един голям ролс-ройс. Сетне отвори вратата му, изчака Поаро да влезе, зави краката му с разкошно кожено покривало и потеглиха.

След около десет минути каране по междуселски пътища с остри завои и големи наклони колата се озова пред широк портал, от чиито две страни имаше огромни каменни грифове.

Прекосяха портала и спряха пред дома. Вратата му се отвори още преди колата напълно да е спряла и оттам излезе иконом с внушителни размери.

— Мистър Поаро? Заповядайте, сър.

Поведе го по коридора и сетне отвори врата, разположена по средата му отдясно.

— Мистър Еркюл Поаро! — обяви икономът пристигането на госта.

В стаята се виждаха хора във вечерно облекло. Поаро набързо ги огледа и веднага разбра, че идването му е съвсем неочаквано за тях. Всички втренчиха в него изненадани погледи.

Сетне една висока жена с тъмна, вече прошарена, коса се приближи с неуверена стъпка към него.

Поаро се наведе в поклон над ръката ѝ.

— Моля да ме извините, *madame*. Боя се, че влакът ми закъсня.

— Няма за какво — отвърна лейди Шевенис-Гор разсеяно. Очите ѝ все още го оглеждаха озадачено. — Няма за какво, мистър... Боя се, че не успях да чуя името ви...

— Еркюл Поаро.

Умишлено произнесе името си подчертано ясно и отчетливо.

Чу как някъде зад него някой внезапно си поема дъх. Същевременно си даде сметка, че домакинът му не се намираше в стаята.

— Не ме ли очаквахте, *madame*? — попита Поаро любезно.

— О, не, моля ви се! — думите ѝ прозвучаха съвсем неубедително. — Просто понякога съм толкова разсеяна, мосю Поаро, всичко забравям! — Домакинята произнесе последните думи с меланхоличен глас така, сякаш признанието ѝ доставяше едва ли не удоволствие. — Казват ми разни неща, уж ги запомням, а те сетне просто преминават през ума ми и ги няма! Изчезват! Сякаш въобще не съм ги чула. — После с вида на човек, пропуснал да свърши важна работа, се огледа наоколо. — Надявам се, че познавате всички тук.

Предположението ѝ очевидно нямаше как да е вярно. Поаро реши, че тези думи са отдавна отработен похват, чрез който лейди Шевенис-Гор си спестява труда по представянето на хората и запомнянето на имената им.

Все пак домакинята с цената на голямо напрежение положи някакво усилие да улесни новопристигналия.

— Това е Рут, дъщеря ми — промърмори тя.

Момичето, застанало пред Поаро, бе също високо и мургаво, но от съвършено различен тип. За разлика от лейди Шевенис-Гор с размитите и нерешителни черти на лицето ѝ, то имаше красив изваян нос с лека орлова извивка и добре очертана брадичка. Черната му коса се спускаше покрай лицето като водопад от ситни къдрици. Кожата му имаше хубав и чист цвят, почти неподправен от грим. Поаро реши, че е едно от най-хубавите момичета, които е виждал.

Веднага прецени, че освен красотата девойката притежава и ум, а навярно и гордост, и силен характер. Когато тя го заговори му се стори, че умишлено леко разтяга думите.

— Значи вие сте мосю Поаро! Колко вълнуващо! Предполагам, че старецът е решил да ни устрои една приятна изненада.

— С други думи, не сте ме очаквали, *mademoiselle*? — попита бързо Поаро.

— Нямах и представа, че ще дойдете. При това положение очевидно ще трябва да дойда при вас с книжката си за автографи след вечеря.

Откъм коридора се разнесе звука на гонг и след това икономът влезе в стаята.

— Вечерята е поднесена! — обяви той.

Но преди да произнесе думата „поднесена“ се случи нещо много любопитно. Икономът, въпреки величествената си външност, за съвсем кратък миг се превърна в крайно изненадано човешко същество.

Това преображение бе така кратковременно и маската на добре школуван слуга се върна на лицето му така бързо, че никой, който не го наблюдаваше, не би забелязал промяната. Поаро обаче го наблюдаваше и остана изненадан.

Икономът бе застанал пред вратата сякаш се колебаеше. Въпреки каменното изражение на лицето, стойката му издаваше, че е напрегнат.

Мълчанието бе нарушено от лейди Шевенис-Гор.

— Ах, Боже мой, това е толкова изненадващо! Просто не знам какво да мисля.

Рут бе любезна да поясни на Поаро какво става.

— Смущението, мосю Поаро, е предизвикано от факта, че баща ми за пръв път от двадесет години закъснява за вечеря.

— Това е толкова странно... — започна жаловито лейди Шевенис-Гор. — Джървейз никога не е...

До нея се приближи възрастен мъж с подчертано войнишка стойка и добродушно се засмя.

— Я го виж ти стария Джървейз! Доживяхме най-сетне и той да закъснее. Ще му трием сол на главата, така да знаете. Значи, и на него не са чужди нашите дребни човешки слабости.

— Джървейз обаче никога не закъснява — отвърна му лейди Шевенис-Гор с тих и все още озадачен глас.

Всеобщата тревога, предизвикана от тази дреболия, изглеждаше нелепа. Но Еркюл Поаро реши, че не е нелепа. Остана с впечатлението, че зад нея се крие някакво опасение, може би дори някакво мрачно предчувствие. Освен това му се видя странен факта, че Джървейз Шевенис-Гор не се бе явил лично да посрещне госта, когото бе поканил по такъв необичаен начин.

Междувременно вече бе проличало, че никой не знае какво трябва да се направи, че никой нямаше готовност да се справи с една съвсем неочаквана ситуация.

Мълчанието най-сетне бе нарушено от лейди Шевенис-Гор. Тя взе инициативата в ръцете си, ако въобще постъпката ѝ можеше да се окаже така, тъй като се изрази крайно неопределено.

— Снел — започна, — да не би господарят ви...

Не довърши въпроса си, а просто погледна иконома изпитателно.

Снел, очевидно отдавна привикнал към начина, по който господарката му искаше да получи информация, отговори бързо и определено на неизказания докрай въпрос.

— Сър Джървейз слезе точно в осем без пет, милейди, и отиде направо в кабинета си.

— А, да. Разбирам — тя остана с отворена уста и поглед, насочен нейде към далечината. — Не допускате ли, че... Искам да кажа — да не би да не е чул гонга?

— Би трябвало да го е чул, милейди, защото гонгът е непосредствено до вратата на кабинета му. Разбира се, не знаех, че сър Джървейз е още там, защото в такъв случай щях да го уведомя, че вечерята е поднесена. Да го направя ли сега, милейди?

Лейди Шевенис-Гор почувства явно облекчение от предложението.

— Благодаря ви, Снел. Да, моля ви се. Да, разбира се.

— Снел е истинско съкровище — рече тя, след като икономът напусна стаята. — Напълно му се доверявам. Всъщност, не зная какво щях да правя без него.

Чу се нечие одобрително мърморене, но никой не се обади на висок глас. Еркюл Поаро, наблюдавайки с изострено внимание изпълнената с хора стая, прецени, че всички до един са напрегнати. Бързо ги огледа последователно, опитвайки се да си създаде някаква първа представа за тях. Имаше двама възрастни мъже. Човекът с войнишката стойка, който преди малко се бе обадил, и още един, съсухрен, слаб и белокос, с вид на адвокат и плътно стиснати тънки устни. Имаше и двама възмлади мъже, много различни един от друг. За единия, който имаше мустаци и излъчваше сдържана горделивост, Поаро реши, че е вероятно племенникът на сър Джървейз, гвардеецът. Другият, с пригладена назад коса и нескривано контешки маниери, очевидно бе от по-нископоставена социална група. Присъстваше още някаква дребна жена на средна възраст с пенсне и умен поглед, и младо момиче с яркочервена коса.

На вратата се появи Снел. Осанката му бе безупречна, но още веднъж черупката на безличния иконом не можа да скрие разтревоженото човешко същество.

— Извинете ме, милейди, но вратата на кабинета е заключена.

— Заключена ли?

Този въпрос бе зададен от мъжки глас, който прозвуча бодро и възбудено. Бе се обадил младият мъж с привлекателна външност и вчесана назад коса.

— Да отида ли да проверя какво става? — продължи той.

Поаро обаче междувременно вече бе овладял положението. Направи го така естествено, че никой не се учуди, когато току-що пристигналият непознат взе нещата в ръцете си.

— Хайде — предложи той, — да вървим в кабинета! Водете ни вие, ако обичате! — обърна се към Снел.

Снел изпълни нареждането му. Поаро го последва отблизо. Останалите, подобно стадо овце, се затътриха подире им.

Снел ги преведе последователно през просторен хол, покрай основата на грамадно вито стълбище и огромен старовремски часовник и през малък начупен коридор, в единия край, на който бе поставен гонг. В другия край имаше врата.

Еркул Поаро подмина Снел и леко натисна дръжката на вратата. Тя поддаде, но вратата не се отвори. Тогава Поаро тихо почука по дървената плоскост. Започна да чука все по-силно и по-силно. След това внезапно реши да се откаже, коленичи и надникна през ключалката.

Рязко се изправи и се огледа. На лицето му се бе появило строго изражение.

— Господа — заяви той, — тази врата трябва да бъде незабавно разбита.

Под негово ръководство двамата млади мъже, високи и с яко телосложение, нападнаха вратата. Разбиването ѝ не бе лесна задача. Вратите на Хембъро Клоуз бяха много масивни.

Най-сетне обаче бравата поддаде, чу се трясъкът на чупещо се дърво и вратата се отвори.

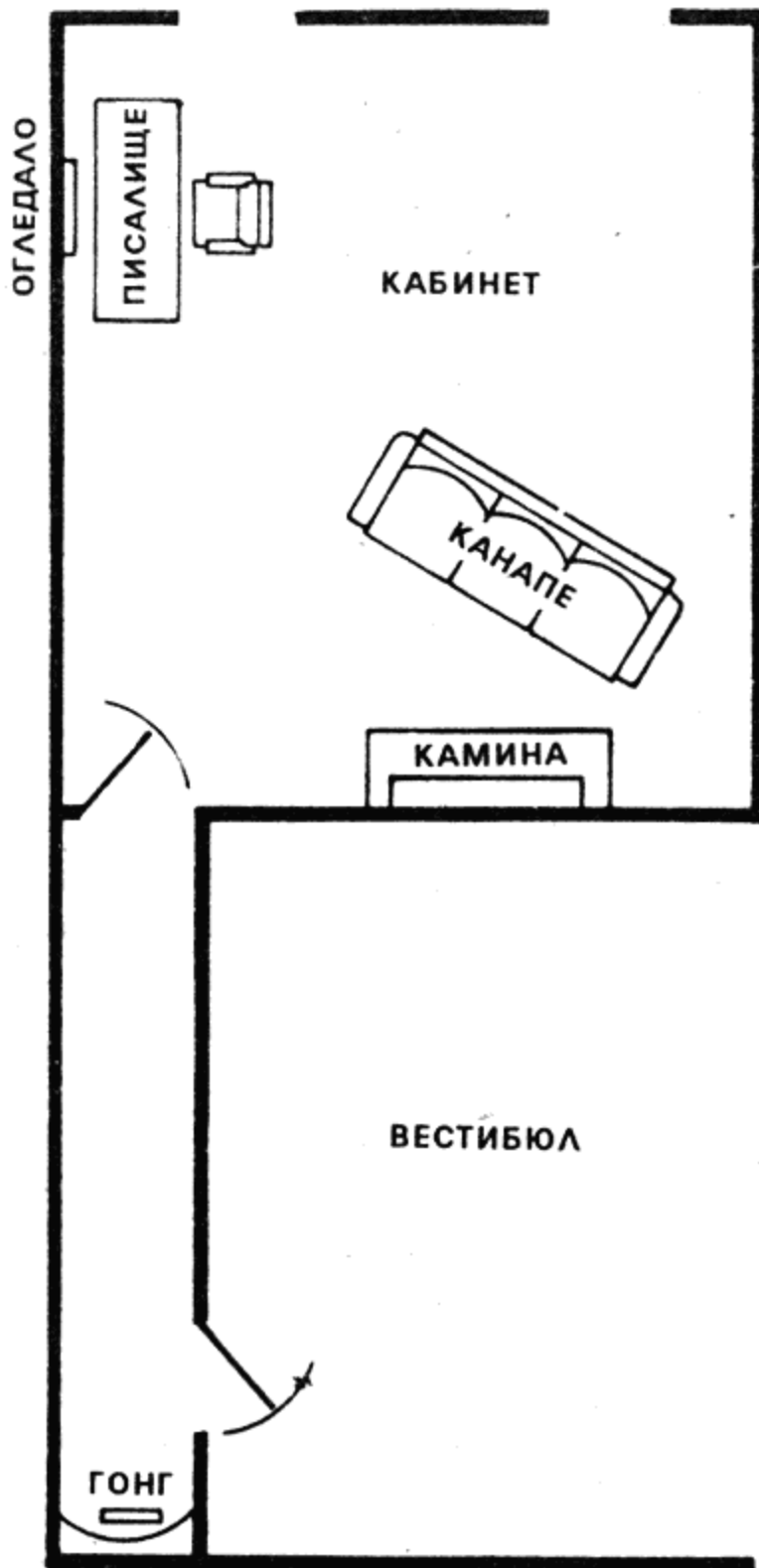
Всички застинаха в коридора, след като видяха картината, разкрила се пред очите им. Осветлението бе включено. До лявата стена на стаята имаше огромно писалище от масивен махагон. Не точно зад писалището, а встрани от него, с гръб към вратата, се виждаше едрото тяло на мъж, отпуснал се в едно кресло. Главата и горната част на тялото му се бяха свлекли върху дясната облегалка. Дясната му ръка висеше неподвижно. Непосредствено под нея върху килима проблясваше малък пистолет.

Нямаше какво да се гадае. Всичко бе ясно. Сър Джървейз Шевенис-Гор се бе застрелял.

[1] Гара в Лондон — Бел.ред. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

За миг групата във вестибюла остана неподвижна, с втренчени погледи в разкрилата се гледка. Поаро направи крачка напред.

В същия момент се чу гласа на Хюго Трент.

— Боже мой! Старецът се е застрелял!

Лейди Шевенис-Гор изстена.

— Джървейз! Джървейз...

Поаро бързо реагира.

— Моля ви, отведете лейди Шевенис-Гор! Тя няма работа тук.

Възрастният мъж с войнишка стойка побърза да изпълни нареждането му.

— Ела, Ванда — заговори утешително той, — ела, мила. С нищо не можеш да помогнеш. Всичко е свършило. Рут, погрижи се за майка си.

Рут Шевенис-Гор обаче вече бе влязла в стаята и застана до Поаро. Той се наведе над трупа на човека, застинал в креслото. Човек с великанско телосложение и викингска брада.

— Напълно ли сте уверен, че е мъртъв? — попита девойката със странно приглушен глас.

Поаро я погледна.

На лицето ѝ бе изписано вълнение, макар и старателно сдържано, което Поаро не можа напълно да си обясни. Стори му се, че момичето изпитва не скръб, а някаква смесица от уплаха и любопитство.

— Мила, дали не е по-добре да се погрижите за майка си... — обади се тихо дребната жена с пенсне.

— Значи не сме чули ауспуха на кола или отварянето на бутилка шампанско! — внезапно изкрещя с истеричен глас червенокосото момиче. — Чули сме изстрел!

Поаро се обърна към присъстващите.

— Някой ще трябва да се обади на полицията...

— Не! — изкрещя силно Рут Шевенис-Гор.

— Боя се, че трябва да се направи — обади се съсухреният възрастен човек. — Ще се погрижите ли, Бъроуз? А ти, Хюго...

— Вие ли сте мистър Хюго Трент? — обърна се Поаро към високия млад човек с мустаци. — Струва ми се, че би било добре всички, освен нас двамата, да напуснат тази стая.

Отново никой не оспори нареждането му. Съсухреният човек, който приличаше на адвокат, поведе останалите. Поаро и Хюго Трент

останаха сами.

— Вижте какво, кой сте вие? — започна Хюго. — Нямам и ни най-малка представа. Какво въобще правите тук?

Поаро извади една от визитните си картички.

— Частен детектив ли! — изненада се Хюго Трент, след като я погледна. — Естествено, чувал съм за вас. И все пак още не мога да разбера какво правите тук.

— Вие не знаехте ли, че вашият вуйчо... нали ви е вуйчо?

Младият човек за миг хвърли поглед към тялото.

— За стареца ли говорите? Да, беше ми вуйчо.

— Не знаехте ли, че той ме бе поканил тук?

Хюго поклати глава.

— Понятие нямах — отвърна той бавно.

В гласа му се чувстваше вълнение, чието естество бе трудно да се определи. Лицето му изглеждаше застинало в тъповат израз. Поаро реши, че може би е маска, удобна в мигове на напрежение.

— Нали сме в Уестшир? — попита тихо Поаро. — Познавам много добре началника на местната полиция, майор Ридъл.

— Ридъл живее на половин миля оттук — отвърна Хюго. — Навярно ще се появи съвсем скоро.

— Чудесно — каза Поаро.

Сетне започна да прави оглед на стаята. Дръпна встрани завесата и огледа високия прозорец. Провери, дали е отворен. Беше затворен.

На стената срещу писалището висеше кръгло огледало, сега напукано на парчета. Поаро се наведе и взе в ръка малък предмет.

— Какво е това? — попита Хюго Трент.

— Куршумът.

— Значи, пробил е главата му и е разбил огледалото, така ли?

— Поне така изглежда.

Поаро положи внимателно куршума точно на мястото, откъдето го бе взел. Отиде до писалището. Някои документи бяха грижливо подредени на купчини. На пресата за попивателна хартия висеше лист, на който трепереща ръка бе изписала думата „ПРОСТЕТЕ МИ“ с едри печатни букви.

— Трябва да го е написал преди... преди да го стори — промълви Хюго.

Поаро замислено кимна. Погледна отново счупеното огледало, после мъртвеца. Веждите му леко се присвиха, сякаш нещо го озадачи. Отиде до вратата с разбитата брава, в която нямаше ключ. Вече го знаеше. Иначе нямаше да му бъде възможно да надникне през ключалката. Потърси ключа на пода и не го откри. Наведе се над тялото и го опипа с пръсти.

— Да — рече, — ключът е в джоба му.

Хюго извади табакера и запали цигара. Гласът му прозвуча дрезгаво.

— Всичко изглежда съвсем ясно. Вуйчо ми се е заключил тук, надраскал е това послание върху къс хартия и сетне се е застрелял.

Поаро кимна замислено. Хюго продължи.

— И все пак, не мога да разбера защо ви е повикал. За какво е ставало дума?

— Би ми било доста трудно да ви обясня. Може би, мистър Трент, докато дойдат представителите на властта, бихте имал добрината да ми кажете кои са хората, които заварих тази вечер при пристигането си?

— Кои са те ли? — Хюго вече говореше съвсем разсеяно. — А, да, разбира се. Прощавайте, но не е ли по-добре да седнем? — посочи той с ръка канапето в отдалечения ъгъл на стаята. — Значи Ванда, леля ми — тонът му бе станал малко игрив. — Братовчедка ми Рут. Всъщност, вие вече разбрахте кои са. Другото момиче е Сюзън Кардуъл. Тук е на гости. Полковник Бъри е стар приятел на семейството. Мистър Форбс също. И освен това е семеен адвокат и така нататък. И двамата са били влюбени във Ванда на младини и до ден-днешен не крият своята преданост към нея. Забавно е, но и трогателно. Мистър Годфри Бъроуз беше секретар на стареца, извинете, на вуйчо ми. А мис Лингърд пък му помагаше да напише историята на рода Шевенис-Гор. Тя издирваше исторически материали. Това май е всичко.

Поаро кимна.

— Доколкото разбрах, всички вие сте чули изстрела, който е убил вуйчо ви? — каза.

— Да, чухме го. Решихме, че е предизвикан от отварянето на бутилка шампанско, поне аз си помислих така. А пък Сюзън и мис

Лингърд предположиха, че е от неизправен ауспух на автомобил. Шосето е съвсем наблизо, нали ме разбирате.

— И кога стана това?

— Някъде около осем и десет. Снел току-що бе ударил първия гонг.

— А вие тогава къде бяхте?

— В дневната. Всъщност, дори поспорихме на шега откъде е дошъл звукът. Аз казах, че от столовата. Сюзън заяви, че се е разнесъл откъм гостната. На мис Лингърд ѝ се стори, че е прозвучал от горния етаж. Снел рече, че е от пътя, само дето ние сме го чули откъм прозореца на горния етаж. Тогава Сюзън попита дали има и други теории, а аз се засмях и отвърнах, че може и да е станало убийство. Като се замисля сега тези думи ми се струват доста нетактични.

Лицето му нервно потрепна.

— Не хрумна ли никому мисълта, че сър Джървейз може и да се е самоубил?

— Не, разбира се.

— Вие имате ли някаква представа защо се е застрелял?

— Как да ви кажа... — започна бавно Хюго.

— Значи имате някаква представа?

— Трудно е да ви го обясня. Естествено, не съм очаквал да се самоубие, но в същото време ще ви призная, че не съм чак толкова изненадан. Там е работата, мосю Поаро, че вуйчо ми беше луд човек. Известно бе на всички.

— Според вас достатъчно обяснение ли е?

— Какво да ви кажа, хората нерядко се застрелват, когато са малко откачени.

— Простотата на обяснението е удивителна.

Хюго го зяпна втренчено.

Поаро отново стана и започна да се разхожда безцелно из стаята. Мебелировката бе стилна, макар и да ѝ личеше викторианската тромавост. Имаше масивни библиотечни шкафове, огромни кресла и няколко стола, които очевидно бяха оригинални произведения на Чипъндейл. Украшенията не бяха много, но няколко бронзови статуетки привлякоха вниманието на Поаро. Взе ги в ръце една по една и внимателно ги огледа, преди да ги върне грижливо по местата им. От крайно лявата статуетка откачи нещо малко с нокът.

— Какво беше това? — попита Хюго. Гласът му не издаваше особен интерес.

— Нищо особено. Мъничка люспа стъкло.

— Странно е, че и огледалото е било разбито от изстрела. Счупените огледала са прокоба за лош късмет. Клетият стар Джървейз... Изглежда, късметът му бе продължил твърде дълго.

— Вуйчо ви късметлия ли беше?

Хюго се засмя.

— Та късметът му беше пословичен! Всичко, до което се докоснеше, се превръщаше в злато. Окажеше ли подкрепа на някой непознат, той веднага преуспяваше. Направеше ли инвестиция в някаква съмнителна мина, там веднага откриваха скъпоценен метал. Спасявал се е от положения, които са изглеждали неспасяеми. Успявал е неведнъж да оцелее по чудо. Симпатията беше, макар и посвоему. Много свят бе видял. Много повече, отколкото другите хора от неговото поколение.

— Бяхте ли привързан към вуйчо си, мистър Трент? — попита Поаро сякаш между другото.

Хюго Трент бе малко изненадан от този въпрос.

— Да. Да, разбира се — каза не съвсем убедително. — Знаете ли, понякога беше трудно да се общува с него. Просто обстановката ставаше прекалено напрегната. За щастие, не ни се налагаше да се виждаме често.

— А той изпитваше ли добри чувства към вас?

— И да е изпитвал, много не му личеше. Ако питате мен, съществуването ми май по-скоро го дразнеше.

— Защо, мистър Трент?

— Виждате ли, той нямаше собствен син и много страдаше от това. Много държеше на рода и така нататък. Вярвам, че го е измъчвала мисълта, че е последният представител на рода Шевенис-Гор и че с неговата смърт ще се прекрати съществуването му. Родът води началото си още от времената на норманското нахлуване, нали ме разбирате. Старецът май беше последният от норманите. Предполагам, че за него това е било трагедия.

— А самият вие не споделяте ли неговата гледа точка?

Хюго сви рамене.

— Как да ви кажа, всички тези неща ми се виждат съвсем старомодни.

— А какво ще стане с имението?

— Нямам представа. Може да го получа аз. Може и да го е завещал на Рут. Сигурно се е погрижил Ванда да може да го обитава до смъртта си.

— Значи, вашият вуйчо не е дал ясно да се разбере какви са точните му намерения?

— А, имаше си мнение по въпроса.

— И какво бе то?

— Искаше да се ожена за Рут.

— Безспорно би било удачно решение.

— Прекалено удачно. Работата е там, че Рут има собствени планове за живота си. Знае много добре, че е изключително привлекателна млада жена. Никак не бърза да се омъжва и да се задомява.

Поаро се наведе към него.

— Самият вие обаче не бихте възразил на такова решение, нали, мистър Трент?

— Че защо пък би трябвало да възразявам? — отвърна му отегчено Хюго. — Сякаш има голямо значение за кого се жениш в наше време. Разводите станаха толкова лесни. Ако излезе, че не си си улучил партньора, късаш, и започваш отначало.

Вратата се отвори и влезе Форбс в компанията на висок напет мъж.

Новодошлият кимна на Трент.

— Здравей, Хюго. Моите съболезнования. Загубата е тежка за всички ви.

Еркюл Поаро направи крачка напред.

— Как сте, майор Ридъл? Помните ли ме?

— Разбира се, че си спомням — началникът на полицията се ръкува с Поаро. — Значи, и вие сте тук?

В гласа му имаше известна изненада. Погледна с любопитство Еркюл Поаро.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

— Е? — попита майор Ридъл.

Това стана двадесет минути след неговото пристигане. Въпросът му бе адресиран до полицейския лекар, слаб възрастен човек с посребряла коса.

Лекарят сви рамене.

— Мъртъв е от около половин час, но не повече от час. Ще ви спестя техническите подробности. Бил е застрелян през главата, като pistolетът е бил на няколко инча от дясното слепоочие. Куршумът е преминал през мозъка и е излязъл.

— Възможно ли е да е било самоубийство?

— Напълно. Тялото се е свлякло в креслото, а pistolетът се е изплъзнал от ръката му.

— Намерихте ли куршума?

— Да — докторът му го показва.

— Добре — каза майор Ридъл. — Ще трябва да го запазим, за да се потвърди дали е от същия pistolет. Радвам се, че случаят е ясен и няма нищо загадъчно.

— А вие, докторе, смятате ли, че няма нищо загадъчно? — попита Поаро.

— Как да ви кажа, има все пак една дреболия, която ми се вижда малко странна — каза докторът. — Когато се е застрелял, навярно се е наклонил леко надясно. В противен случай куршумът щеше да се забие в стената под огледалото, а не в средата му.

— Твърде неудобна поза за самоубийство — отбеляза Поаро.

Докторът сви рамене.

— Дали пък му е до удобства на човек, когато е решил да сложи край на... — докторът не довърши мисълта си.

— Можем ли да изнесем тялото? — попита майор Ридъл.

— О, да. Приберете го за аутопсията.

— А вие, инспекторе, приключихте ли? — обърна се Ридъл към един висок цивилен полицай с безстрастно лице.

— Да, сър. Открихме всичко, което ни трябваше. Върху пистолета има отпечатъци на пръстите единствено на покойника.

— В такъв случай, можете да го отнесете.

Тленните останки на Джървейз Шевенис-Гор бяха изнесени. Началникът на полицията и Поаро останаха насаме.

— Е — каза Ридъл, — всичко изглежда съвсем ясно. Вратата е била заключена, прозорецът, също, а пък ключа на вратата бе открит в джоба на покойника. Всичко е така, както го описа Кокър. Има обаче едно смущаващо обстоятелство.

— И кое е то, драги приятелю? — любопитства Поаро.

— Вие! — каза му съвсем прямо Ридъл. — Вие защо сте тук?

Вместо отговор Поаро му подаде посланието, което бе получил преди седмица, и последвалата го телеграма.

— Странна работа — каза началникът на полицията. — Любопитна работа. Ще трябва да я разнищим. Бих казал, че има пряка връзка с неговото самоубийство.

— Съгласен съм с вас.

— Ще трябва първо да си изясним кои са хората, намиращи се в този дом.

— Мога да ви съобщя имената им. Преди малко разпитвах за тях мистър Трент.

Изреди имената, както ги бе чул.

— Може би вие, майор Ридъл, знаете нещо повече за тези хора?

— А, знам нещичко, разбира се. Лейди Шевенис-Гор посвоему е не по-малко смахната от стария сър Джървейз. И двамата бяха много привързани един към друг, и двамата, еднакво смахнати. По-завеяно създание от нея не съм виждал, макар и понякога да проявява изключителна хитрина, която няма как да не те изненада. Хората ѝ се присмиват. Тя знае, но никак не се вълнува. Няма абсолютно никакво чувство за хумор.

— Доколкото разбрах, мис Шевенис-Гор е осиновено дете. Така ли е?

— Да.

— Много красива млада дама.

— Страхотно привлекателно момиче е. Завъртя главата на всички младежи от околността. Уж им дава аванси, а сетне ги изоставя и им се присмива. Добра ездачка и въобще спортистка е.

— Точно това в момента не би следвало да ни интересува.

— Ами... може би не... Сега, за другите. Познавам стария Бъри, разбира се. Той непрестанно кисне тук. Нещо като домашен котарак. Държи се като адютант на лейди Шевенис-Гор. Много стари приятели са. Мисля, че заедно със сър Джървейз проявяваха еднакъв интерес към една компания, на която Бъри бе директор.

— Какво можете да ми кажете за Осуалд Форбс?

— Струва ми се, че съм го срещал само веднъж.

— А за мис Лингърд?

— Въобще не съм чувал за нея.

— За мис Сюзън Кардуъл?

— Нали за хубавкото червенокосо момиче ви е думата? През последните няколко дни съм я виждал тук в компанията на Рут Шевенис-Гор.

— За мистър Бъроуз?

— Да, познавам го. Секретаря на Шевенис-Гор. Между нас казано, не ми е много симпатичен. Хубавец е и се държи като такъв. Не бих казал, че е особено изискан.

— Откога е започнал да работи при сър Джървейз?

— От преди около две години, ако не се лъжа.

— А няма ли...

Поаро не довърши мисълта си.

В стаята бе нахълтал висок светлокос мъж във вечерен костюм. Бе задъхан и смутен.

— Добър вечер, майор Ридъл. Чух някакъв слух, че сър Джървейз се бил застрелял и побързах да дойда. Снел ми каза, че било вярно. Невероятно! Просто не мога да го повярвам!

— За съжаление е вярно, Лейк. Позволете ми да ви представя. Капитан Лейк, управител на имението на сър Джървейз. Мистър Еркюл Поаро, за когото навярно сте чували.

На лицето на Лейк се изписа смесица от почуда и удоволствие.

— Мистър Еркюл Поаро? Страшно ми е приятно да се запозная с вас, сър. Поне... — не довърши мисълта си и усмивката му изведнъж бе изместена от изражение на смут и тревога. — Да не би, сър, да има нещо съмнително в това самоубийство? — попита.

— Защо би трябвало според вас да има нещо „съмнително“, както благоволихте да се изразите? — попита сонното началникът на

полицията.

— Имах предвид, че мосю Поаро е тук. Пък и цялата история изглежда съвсем невероятна.

— Не, не — побърза да поясни Поаро. — Не съм тук във връзка със смъртта на сър Джървейз. Пристигнах в дома в качеството на гостенин.

— Разбирам. Странно защо не ми каза нищо за вашето идване. Днес следобед разглеждахме някои счетоводни сметки с него.

— Капитан Лейк, вече използвахте два пъти думата „невероятно“ — каза спокойно Поаро. — Означаваш ли това, че сте изненадан от вестта за самоубийството на сър Джървейз?

— Да. Разбира се, той беше напълно откачен. Всички го знаят. Все пак просто не мога да си представя той да си помисли, че светът би могъл да се оправи без него.

— Да — рече Поаро, — наистина е сериозен довод. — Сетне погледна с уважение искреното и умно лице на младия човек.

Майор Ридъл се изкашля.

— След като сте вече тук, капитан Лейк, може би ще имате добрината да отговорите на няколко въпроса.

— С удоволствие, сър.

Лейк седна срещу двамата мъже.

— Кога видяхте сър Джървейз за последен път?

— Днес следобед, точно преди три часа. Трябваше да проверим някои сметки и да обсъдим даването на една от фермите на един нов арендатор.

— Колко време бяхте заедно?

— Може би около половин час.

— А сега си помислете внимателно и ми кажете дали забелязахте нещо необичайно в поведението му.

Младият човек се замисли.

— Не, не бих казал. Беше може би малко възбуден, но това не е необичайно за него.

— Не пролича ли да е потиснат от нещо?

— О, не. Бе в много добро настроение. Доставяше му голямо удоволствие да пише историята на рода си.

— Откога започна да се занимава с нея?

— От около шест месеца.

— Тогава ли се появи тук мис Лингърд?

— Не. Тя започна да работи при него от около два месеца. От момента, когато той разбра, че няма да му е по силите да събере сам необходимите му материали.

— Значи смятате, че заниманието му е доставяло удоволствие?

— И то огромно. Той всъщност смяташе, че единственото важно нещо в света е неговият род.

Гласът на младия човек се бе изпълнил с горчивина.

— Значи, доколкото ви е известно, сър Джървейз не е имал неприятности от никакво естество?

Отговорът на капитан Лейк бе предшестван от съвсем кратка пауза.

— Нямаше.

Поаро внезапно вметна един въпрос.

— Не допускате ли сър Джървейз да е имал някакви тревоги във връзка с дъщеря си?

— С дъщеря си ли?

— Точно нея споменах.

— Доколкото ми е известно, не — отвърна сухо младият човек.

Поаро не каза нищо повече. Майор Ридъл продължи.

— Е, Лейк, благодаря ви. Бих ви помолил да не се отдалечавате много оттук, в случай, че ми се наложи да ви задам още въпроси.

— Разбира се, сър — Лейк се изправи. — Мога ли да ви помогна с нещо?

— Да. Бихте могли да предадете на иконома да дойде тук. А също и да ми съобщите как се чувства лейди Шевенис-Гор. Бих желал да поговоря с нея, ако не е все още твърде разстроена.

Младият човек кимна с разбиране и излезе от стаята с бърза и решителна стъпка.

— Симпатичен човек — отбеляза Еркюл Поаро.

— А, да. Приятен младеж е и разбира от работата си. Всички го харесват.

ГЛАВА ПЕТА

— Седнете, Снел — покани го приветливо майор Ридъл. — Имам много въпроси да ви задам. Предполагам, че сте шокиран от случилото се?

— О, да, сър. Благодаря ви, сър — Снел седна с толкова незабележимо движение, та едва се почувства, че е сменил позата си.

— Вие работите тук доста отдавна, нали?

— От шестнадесет години, сър. От деня, когато сър Джървейз реши да води заседнал живот.

— А, да. Вашият господар в младините си е бил много известен пътешественик.

— Да, сър. Участвал е в експедиция до полюса и до много други интересни места.

— А сега, Снел, кажете ми кога видяхте днес господаря си за последен път.

— Бях в столовата, сър, за да проверя дали приборите са правилно подредени. Вратата към хола бе отворена, така че можах да видя как сър Джървейз слиза по стълбището, прекосява хола и се отправя към кабинета си.

— Кога точно стана това?

Непосредствено преди осем часът, сър. Да е било най-много осем без пет.

— Значи, тогава го видяхте за последен път?

— Да, сър.

— Чухте ли изстрел?

— Да, сър. Обаче тогава не си дадох сметка, че е изстрел. Откъде можех да зная?

— А какво решихте, че сте чул?

— Помислих си, че е някакъв автомобил, сър. Нали шосето е съвсем близо до оградата на парка. Допуснах, че може и да е изстрел на някакъв браконьер в гората. Въобще не ми дойде на ум, че...

Майор Ридъл го прекъсна.

— В колко часа?

— Беше осем часът и осем минути, сър.

— Как съумявате да определите времето с такава точност? — попита строго началникът на полицията.

— Много е лесно, сър. Току-що бях ударил първия гонг.

— Първия гонг?

— Да, сър. По нареждане на сър Джървейз трябваше да се удрия гонг точно седем минути преди да започне вечерята. Много държеше, сър, всички да са се събрали в гостната, когато дойде времето да ударя втория гонг. Веднага след като ударих втория гонг, отидох в гостната, обявих, че вечерята е поднесена и всички тръгнаха.

— Сега започвам да разбирам защо изглеждахте така смутен, когато обявихте, че вечерята е сервирана — каза Еркюл Поаро. — Беше ли обичайно за сър Джървейз също да се намира в гостната в този час?

— Не си спомням да е имало случай, когато е отсъствал, сър. Затова и бях малко изненадан. Помислих си...

Майор Ридъл отново го прекъсна.

— А останалите също ли спазваха това правило?

Снел се изкашля.

— Ако някой закъснееше за вечеря, сър, никога не го канеха повече в този дом.

— Доста драстично е действал сър Джървейз.

— Главният готвач на сър Джървейз по-рано е работил при императора на Моравия. Господарят ми обичаше да казва, сър, че вечерята е не по-малко важна от религиозен ритуал.

— А семейството съобразяваше ли се с изискванията му?

— Лейди Шевенис-Гор винаги внимаваше много да не го разтревожи, сър. Даже и мис Рут не си позволяваше да закъснява за вечеря.

— Любопитно — промърмори Еркюл Поаро.

— Разбирам — каза Ридъл. — Значи, след като вечерята е трябвало да започне в осем и петнадесет, вие сте ударил първия гонг в осем часа и осем минути както обикновено?

— Да, сър, но това бе по изключение. Вечерята по начало се поднася в осем. Сър Джървейз нареди тази вечер вечерята да се

поднесе с четвърт час по-късно, тъй като очакваше един джентълмен да пристигне с късния влак.

Снел леко се поклони към Поаро при изричането на последните думи.

— Когато господарят ви се отправи към кабинета си, изглеждаше ли разтревожен или угрижен?

— Не бих могъл да зная, сър. Бе твърде далеч от мен, за да мога да видя изражението му. Просто го забелязах и толкоз.

— Той сам ли беше, когато отиде в кабинета си?

— Да, сър.

— Някой отправи ли се към кабинета след това?

— Съвсем не знам, сър. После отидох в стаята си и останах там до момента, когато ударих първия гонг в осем часа и осем минути.

— И именно тогава чухте изстрела?

— Да, сър.

— Ако не се лъжа, и други хора са чули изстрела? — вметна въпрос Поаро.

— Да, сър. Мистър Хюго и мис Кардуъл. И мис Лингърд.

— Те във вестибюла ли бяха?

— Мис Лингърд излезе от гостната, а мис Кардуъл и мистър Хюго тъкмо слизаха по стълбището.

— Имаше ли някакви коментари?

— Как да ви кажа, сър, мистър Хюго попита дали ще има шампанско за вечеря. Отговорих, че ще бъде поднесено шери, бяло и бургундско вино.

— Сиреч, той си е помислил, че е била отворена бутилка шампанско?

— Да, сър.

— Обаче навярно никой не е приел думите му сериозно?

— Така е, сър. Всички се запътиха към гостната. Разговаряха и се смееха.

— А прислугата къде беше?

— Съвсем не знам, сър.

— Можете ли да ни кажете нещо за този пистолет? — попита майор Ридъл. Показа го на иконома.

— О, да, сър. Принадлежеше на сър Джървейз. Държеше го винаги в чекмеджето на това писалище.

— Зареден ли го държеше?

— Съвсем не знам, сър.

Майор Ридъл остави пистолета и се изкашля.

— А сега, Снел, ще ви задам един много важен въпрос. Надявам се, че ще ми отговорите на него, колкото може по-точно. *Известна ли ви е някаква причина, която би могла да подтикне господаря ви към самоубийство?*

— Не, сър. Нищо такова не ми е известно.

— Сър Джървейз да е проявявал някакви странности в последно време? Да сте забелязвал, че е потиснат или разтревожен?

Снел неловко се изкашля.

— Моля да ме извините, сър, но хората винаги намираха някакви странности в поведението на сър Джървейз. Той бе, ако мога да се изразя така, много оригинален господин, сър.

— Да, да. Известно ми е.

— Другите хора, сър, невинаги разбираха господаря ми.

Снел произнесе думата „разбираха“ с по-особена интонация.

— Знам, знам. И все пак, нямаше ли нещо, което лично на вас да ви се е сторило необичайно?

Икономът сякаш се поколеба.

— Струва ми се, сър, че сър Джървейз бе разтревожен от нещо — каза той най-сетне.

— Разтревожен и потиснат, така ли?

— Не бих казал, че е бил потиснат, сър. Само разтревожен.

— Имате ли някакви предположения за причините?

— Не, сър.

— Допускате ли тревогата му да е била свързана с някого конкретно?

— Съвсем не знам, сър. Така или иначе, това е просто мое впечатление.

— Бяхте ли изненадан от самоубийството му? — обади се отново Поаро.

— Много изненадан, сър. Ужасно ме смути, сър. Никога не бих допуснал подобно нещо.

Поаро кимна замислено.

Ридъл погледна иконома.

— Добре, Снел, струва ми се, че нямаме други въпроси към вас. Все пак напълно ли сте уверени, че няма какво друго да ни кажете, че не сте забелязал например да се е случило нещо необичайно в последните дни?

Икономът се изправи и поклати глава.

— Не, сър, нямаше абсолютно нищо, сър.

— В такъв случай сте свободен.

— Благодаря ви, сър.

Снел се отправи към вратата, но внезапно се спря и се отдръпна встрани. В стаята влезе лейди Шевенис-Гор.

Бе облечена в роба с ориенталска кройка от пурпурна и оранжева коприна, обвита плътно около тялото ѝ. На лицето ѝ бе изписано спокойствие, а държанието ѝ издаваше самообладание.

— Лейди Шевенис-Гор! — възкликна майор Ридъл и чевръсто се изправи.

— Казаха ми, че сте пожелал да разговаряме, и затова съм тук — обясни домакинята.

— Ако желаете, можем да отидем в друга стая. За вас навярно ще е болезнено да разговаряме тук.

Лейди Шевенис-Гор поклати глава и седна на един от столовете в стил Чипъндейл.

— Има ли значение? — рече тя тихо.

— Възхищавам се от вашето умение да контролирате чувствата си, лейди Шевенис-Гор. Мога да си представя какъв страшен шок сте...

Тя го прекъсна.

— Шок изпитах само в началото — призна тя със съвсем делничен тон. — Знам обаче, че такова нещо като Смъртта действително не съществува. Вярвам, че ме разбирате. Съществува единствено Промяна. Ако искате да знаете — добави тя, — Джървейз сега е застанал тъкмо зад лявото ви рамо. Съвсем ясно го виждам.

Лявото рамо на майор Ридъл леко трепна. Погледът, който отправи към лейди Шевенис-Гор, не бе лишен от известна недоверчивост.

Тя му отвърна с едва доловима, но щастлива усмивка.

— Не ми вярвате, разбира се. Много малко хора биха ми повярвали. За мен светът на духовете е не по-малко реален от нашия.

Моля ви, задавайте каквито въпроси искате, без да се боите, че можете да ме разтревожите. Всичко е съдба. Човек не може да избяга от своята Карма. Всичко заема своето място в хармонията, и огледалото в това число.

— Каква връзка има това с огледалото, *madame*? — попита Поаро.

Тя кимна едва доловимо в посока към счупеното огледало.

— Разбито е. Нали виждате? Това е прокоба. Нали сте чел поемата на Тенисън? Самата аз често я четях в младостта си. Разбира се, тогава не ми бе по силите да схвана езотерическото начало в нея. „*Върху гладката повърхност тънка паяжина плъзна, огледалото на късчета разби се. — Проклятието ме настигна! — изплака Дамата от Шалот.*“ Точно това се случи на Джървейз. Проклятието го настигна съвсем неочаквано. Не може да не знаете, че старите родове са прокълнати. Огледалото наистина се разби. Той знаеше, че е обречен! *Проклятието наистина го настигна!*

— *Madame*, огледалото не е било разбито от проклятие! Било е разбито от куршум!

— Все едно... Има ли въобще някакво значение? Това бе съдбата... — отвърна лейди Шевенис-Гор със същия спокоен тон.

— Вашият съпруг обаче се е застрелял.

Лейди Шевенис-Гор се усмихна снизходително.

— Не биваше да го прави, разбира се. Джървейз обаче винаги проявяваше нетърпение. Никак не обичаше да чака. Неговият час бе настъпил и той не пожела да се бави. Всичко наистина е толкова просто.

— Какво излиза? — попита отчаяно майор Ридъл, след като се изкашля. — Излиза, че не сте изненадана от това, че вашият съпруг е посегнал на живота си? Че сте очаквала такова нещо да се случи, така ли?

— О, не! — разтвори широко очи тя. — Човек невинаги може да предскаже бъдещето. Джървейз, не ще и дума, бе много странен човек, много необикновен човек. Не приличаше на никого. Бе един от Великите преродили се. От доста време го знаех. Мисля, че и самият той го знаеше. Бе му много трудно да се нагажда към дребните малки условности на делника. Сега се усмихва — добави лейди Ванда, — надничайки над рамото на майор Ридъл. Удивлява се на нашата

глупост. А и ние наистина сме глупави, също като деца. Даваме си вид, че приемаме живота като нещо реално и важно... Животът всъщност е само една от Великите илюзии.

Майор Ридъл вече усещаше, че е обречен на поражение.

— Нима все пак не можете да ни помогнете да разберем защо вашият съпруг посегна върху живота си? — попита той отчаяно.

Домакинята сви слабите си рамене.

— Движат ни сили... Ние им се подчиняваме... Вие просто не сте в състояние да ме разберете. Мислите ви се движат само в материалното измерение.

Поаро се изкашля.

— Като стана дума за материално измерение, *madame*, имате ли представа как вашият съпруг се е разпоредил с парите си?

— Пари ли? — тя го погледна втренчено. — Парите никога не са заемали място в мислите ми.

В гласа ѝ се бе прокраднала презрителност. Поаро смени темата.

— Снощи в колко часа слязохте долу за вечеря?

— Час? Време? Какво друго е времето, освен безкрайност? То наистина е безпределно.

— Вашият съпруг, *madame*, много е държал на времето. Особено на това вечерята да започва в точно определен час, доколкото успях да науча.

— Клетият Джървейз — усмихна се лейди Шевенис-Гор снизходително, — наистина показваше голяма дребнавост по този въпрос. Така или иначе, точността в това отношение го радваше. Ето защо ние никога не закъснявахме за вечеря.

— Бяхте ли в дневната, *madame*, когато прозвуча първият гонг?

— Не. Тогава бях в стаята си.

— Дали си спомняте кой беше в дневната, когато отидохте там?

— Почти всички, ако не се лъжа — отвърна разсеяно лейди Шевенис-Гор. — Нима това има някакво значение?

— По всяка вероятност не — съгласи се Поаро. — Има обаче нещо друго. Съпругът ви споделял ли е някога с вас съмнения, че го крадат?

Лейди Шевенис-Гор не показва външно дали въпросът е изненадващ за нея.

— Да го крадат ли? Не, струва ми се.

— Да е бил жертва на кражба, на измама? Въобще, да е бил потърпевш?

— Не, не. Не, струва ми се. Джървейз много би се ядосал, ако някой си позволеше подобно нещо.

— Така или иначе, не е споделял нищо такова с вас?

— Не — лейди Шевенис-Гор поклати глава. Не пролича интересът ѝ към темата да е нараснал. — Ако имаше такова нещо, щях да си спомня.

— Кога видяхте съпруга си жив за последен път?

— Той се отби при мен, както обикновено, преди да слезе за вечеря. И камериерката ми присъстваше. Той ми каза просто, че слиза долу.

— Коя беше любимата му тема за разговор през последните няколко седмици?

— Историята на рода. Много се бе въодушевил на тази тема. Бе решил, че онова забавно старо същество, мис Лингърд, е същинска скъпоценност. Ходеше да издирва разни неща за него в Британския музей. Преди това помогнала и на лорд Мълкастър да напише книгата си. Беше много тактична. Никога не издирваше нещата, които не са за пред хора. В края на краищата всички имаме някакви прадеди, които не бихме искали да излагаме на показ. Тя и на мен помогна. Намери ми много информация за царица Хатшепсут^[1]. Знаете ли, аз съм нейно превъплъщение. — Лейди Шевенис-Гор съобщи тази вест на двамата си събеседници със съвсем спокоен глас и продължи: — А преди това бях жрица в Атлантида.

Майор Ридъл се размърда в креслото си.

— Да, да, много интересно — каза той. — Ами... струва ми се, че това е всичко, лейди Шевенис-Гор. Благодаря ви за любезността.

Лейди Шевенис-Гор се изправи и източната ѝ роба се развя.

— Лека нощ — пожела тя, след което впери поглед в някаква точка зад майор Ридъл. — Лека нощ, Джървейз. Лека нощ, мили. Щеше ми се да дойдеш с мен, но знам, че трябва да останеш тук. Знам, че трябва да останеш на мястото, на което душата ти се е отделила поне двадесет и четири часа. Едва след това ще можеш да се движиш свободно и да общуваш с нас.

Сетне излезе с изящна стъпка от стаята.

Майор Ридъл разтърка челото си с ръка.

— Ужас! — промърмори той. — Тя е много по-смахната, отколкото предполагам. Дали наистина вярва във всички тези глупости?

Поаро поклати глава замислено.

— Възможно е това да ѝ помага. В момента ѝ е необходимо да си създаде един собствен илюзорен свят, в който да се скрие от действителния. От този, в който съпругът ѝ е мъртъв.

— На мен ми се стори готова за жълта книжка — каза майор Ридъл. — Не успях да видя и капчица здрав разум в идиотската ѝ тирада.

— Не съм съгласен, драги ми приятелю. Любопитното е, както ми загатна мистър Хюго Трент, че сред всичките ѝ безсмислици има проблясъци на здрав разум. Тя го и показа, имам предвид забележката ѝ, че мис Лингърд е достатъчно съобразителна, за да не се занимава с нежеланите прадеди. Повярвайте ми, лейди Шевенис-Гор в никакъв случай не е глупачка — стана и започна да се разхожда из стаята. — В тази история има неща, които не ми харесват. Уверявам ви определено не ми харесват.

Ридъл го изглежда с любопитство.

— Мотивите за самоубийството ли имате предвид?

— Самоубийство, та самоубийство! Няма такова нещо, от мен да знаете. Подобна хипотеза е просто нелепа от психологична гледна точка. Как е възприемал себе си Шевенис-Гор? Като великан, като изключително ценен човек, като център на мирозданието. Такъв човек би ли се самоубил? Не вярвам. По-скоро би премахнал някой друг, някое жалко човекообразно насекомо, осмелило се да му досади. Такова действие би могъл да сметне за необходимо, дори и за благородно. Да унищожи обаче самия себе си? Да премахне собствената си велика личност? Не ми се вярва.

— Думите ви звучат убедително, Поаро, но доказателствата са още по-убедителни. Вратата е заключена и ключът е в джоба му. Прозорецът е затворен и залостен. Знам, че в книгите се описват какви ли не работи, но в живота си никога не съм се сблъсквал с тях. Има ли какво да добавим?

— Да, има — Поаро седна в креслото. — Ето ме тук. Представете си, че аз съм Шевенис-Гор. Седнал съм на писалището си. Решил съм да се самоубия, защото, нека предположим, съм разкрил

някаква ужасна тайна, позоряща доброто име на рода ми. И на мен това не ми звучи убедително, но нека го приемем за работна хипотеза. *Eh bien*, какво ми остава да сторя. Написвам върху къс хартия думите „ПРОСТЕТЕ МИ“. Защо пък не, това е съвсем възможно. Сетне отварям едно от чекмеджетата на писалището, изваждам оттам пистолета, който винаги държа там, зареждам го, в случай, че не е зареден, и какво правя после? Застрелвам ли се? Не, първо си извъртам ей така креслото, сетне си накланям главата надясно, и чак след това опирам пистолета до слепоочието си и стрелям! — Поаро скочи от креслото и се извъртя към Ридъл. — Та, питам ви? Има ли някаква логика в това? Защо му е трябвало да премества креслото? Ако на това място на стената имаше някаква картина, можех да приема обяснението за задоволително. Можеше да се допусне, че обреченият човек е искал тя да е последното нещо, което ще видят очите му. Там обаче има завеса. Не, не. Изглежда ми съвсем нелогично.

— Може би е искал да надникне през прозореца. Да хвърли последен поглед върху родовото си имение.

— Драги ми приятелю, сам не си вярвате. Знаете, че е невъзможно. В осем часа и осем минути това е невъзможно, а и отгоре на всичко завесите са спуснати. Не, обяснението е някъде другаде...

— По моему обяснението е само едно. Джървейз Шевенис-Гор е бил луд.

Поаро с жест даде да се разбере, че не го приема.

Майор Ридъл стана.

— Да вървим! — рече той. — Да поразпитаме и останалата част от компанията. Току-виж открием нещо.

[1] Древноегипетска царица — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ШЕСТА

След трудния си опит да чуе нещо смислено от лейди Шевенис-Гор майор Ридъл почувства облекчение от общуването си с един хитър адвокат като Форбс.

Мистър Форбс бе крайно сдържан и предпазлив в думите си, но всичките му отговори бяха по същество.

Призна, че самоубийството на сър Джървейз го бе шокирало извънредно много. Че никога не е допускал човек като сър Джървейз да посегне на собствения си живот. Че няма никаква представа каква би могла да бъде причината за такова действие.

— Сър Джървейз бе не само мой клиент, но и мой отдавнашен приятел. Познавахме се от деца. Бих казал, че винаги се е радвал на живота.

— При тези обстоятелства, мистър Форбс, бих ви помолил да разговаряте с мен напълно откровено. Известно ли ви е в живота на сър Джървейз да е имало нещо, което да е било източник на страдания?

— Не. Той също си имаше дребни неприятности, както и всички други хора, но не бих окачествил нито една от тях като нещо сериозно.

— Да е страдал от някакво заболяване? Да е имал известни неприятности със съпругата си?

— Не. Сър Джървейз и лейди Шевенис-Гор бяха много привързани един към друг.

— Струва ми се, че лейди Шевенис-Гор има доста странни виждания по някои въпроси — каза предпазливо майор Ридъл.

Мистър Форбс реагира със снизходителна усмивка.

— Не трябва да корим дамите за техните прищевки — отвърна великодушно той.

— Вие ли водехте правните дела на сър Джървейз? — продължи полицаят.

— Да. Моята кантора, „Форбс, Оджилви и Спенс“, води делата на рода Шевенис-Гор повече от сто години.

— В семейство Шевенис-Гор имаше ли някакви скандали?

Мистър Форбс присви вежди.

— Боя се, че не мога да ви разбера.

— Мистър Поаро, бихте ли дал на мистър Форбс писмото, което ми показахте?

Поаро мълчаливо и с лек поклон подаде писмото на Форбс.

Адвокатът го прочете и веждите му се присвиха още повече.

— Много любопитно писмо — отбеляза адвокатът. — Сега наистина разбирам вашия въпрос. Не, доколкото ми е известно, нямаше нищо, което да обясни написването на подобно писмо.

— Сър Джървейз не е ли разговарял по този въпрос с вас?

— Никога. Длъжен съм да отбележа, че ми се вижда странно защо не го е сторил.

— Той доверяваше ли ви се?

— Бих казал, че той проявяваше уважение към моето мнение.

— И нямате никаква представа за какво става дума в писмото, така ли?

— Не бих искал да правя прибързани догадки.

Майор Ридъл успя да оцени изисканата неопределеност на този отговор.

— Добре, мистър Форбс. Бихте ли казали как се е разпоредил сър Джървейз със своята собственост?

— Разбира се. Не виждам причини да не го направя. На съпругата си сър Джървейз завеща шест хиляди лири годишна рента и по неин избор — резиденцията Доуър Хаус или къщата в Лондон на Лаундс Скуеър. Има, разбира се, и редица пояснителни клаузи, в които обаче няма нищо съществено. Цялата си останала собственост завеща на осиновената си дъщеря Рут, с условието, че ако се омъжи, съпругът ѝ ще приеме името Шевенис-Гор.

— А на племенника си мистър Хюго Трент нищо ли не оставя?

— Да, оставя. Пет хиляди лири.

— Сър Джървейз богат човек ли беше?

— Изключително богат. Освен имението притежаваше огромно лично състояние. Е, разбира се, рецесията се отрази и на неговите инвестиции. Освен това бе вложил много пари в една компания, „Парагон Синтетик Рабър Сабститют“, по съвет на полковник Бъри...

— Ако съм ви разбрал добре, съветът не е бил мъдър?

Мистър Форбс въздъхна.

— Как да ви кажа, според мен пенсионираните военни са възможно най-лошите съветници, когато става дума за финансови операции. Установих, че са много по-наивни дори и от вдовиците. Според мен, казах достатъчно.

— Тези неудачни инвестиции отразиха ли се сериозно върху размера на богатството на сър Джървейз?

— О, не. Не бих казал. Той си остана изключително богат човек.

— Кога е направил завещанието?

— Преди две години.

— В него не се ли е отнесъл малко несправедливо към племенника си, мистър Хюго Трент? — попита Поаро. — В края на краищата, той му е най-близкият кръвен родственик.

Мистър Форбс сви рамене.

— Такива действия трудно биха могли да се оценят без известно познаване на някои обстоятелства от историята на рода — отбеляза той.

— Като например?

Мистър Форбс обаче не изглеждаше склонен да поясни думите си.

— Моля ви да ме разберете правилно — каза майор Ридъл. — Не трябва да оставате с впечатлението, че ни интересуват някакви вътрешни семейни скандали или нещо от този род. Просто е необходимо да открием обяснение за писмото на сър Джървейз до мосю Поаро.

— В причините за отношението на сър Джървейз към племенника му няма нищо скандално — побърза да отговори мистър Форбс. — Сър Джървейз просто се отнасяше сериозно към задълженията си на глава на рода и ги взимаше присърце. Имаше по-малък брат и сестра. По-малкият брат, Антъни, бе убит по време на войната. Сестрата, Памела, сключи брак, който сър Джървейз не одобри. По-точно, той сметна, че не е редно сестра му да се омъжва, преди да е получила неговото одобрение и съгласие. Освен това намираше, че семейството на капитан Трент не е достойно за сродяване с Шевенис-Гор. Тези негови съображения се сториха на Памела просто забавни. Вследствие на което сър Джървейз изпитваше

известна антипатия към племенника си. Допускам, че именно тя може да го е подтикнала към осиновяването на дете.

— Беше ли изгубил всякаква надежда да има собствени деца?

— Да. Около година след брака му неговата съпруга роди мъртво дете. Сетне лекарите казаха, че лейди Шевенис-Гор няма да може да има повече деца. Две години по-късно той осинови Рут.

— А коя е *mademoiselle* Рут? Защо се спря именно на нея?

— Ако не се лъжа, била е дете на някакви далечни родственици.

— Така и предположих — рече Поаро и огледа стената, на която бяха закачени портрети на множество представители на рода. — Личи си, че имат обща кръв. Достатъчно е да видите само формата на носа и извивката на брадичката. Повтарят се безброй пъти на тези портрети.

— Наследила е и темперамента им — добави сухо мистър Форбс.

— Не се учудвам. Тя как се разбираше с баща си?

— Сам можете да се досетите. С тези характери, нерядко имаха ожесточени конфликти. Но така бе само на повърхността. Под нея цареше хармония.

— Предполагам, че независимо от това му е създавала доста неприятности.

— И то непрестанно. Не от такова естество обаче, че да се самоубие заради тях.

— Съгласен съм — отвърна Поаро. — Човек не си пръсва черепа само защото има опърничава дъщеря. Значи, *mademoiselle* остава единствена наследница. Сър Джървейз никога ли не е мислил да промени завещанието си?

— Как да ви кажа... — мистър Форбс леко се изкашля. — Всъщност, още когато пристигнах тук, сиреч преди два дни, сър Джървейз ми нареди да подготвя ново завещание.

— Така ли? — майор Ридъл придърпа креслото си до неговото. — А защо досега не споменахте?

— Вие просто ме попитахте какво е постановено в завещанието на сър Джървейз — отвърна бързо мистър Форбс — и аз ви отговорих точно. Колкото до новото завещание, то даже не беше и оформено, както трябва, да не говорим за подпис.

— Какво бе съдържанието му? Може би то би ни помогнало да разберем по-добре състоянието, в което се е намирал сър Джървейз.

— По същество се покриваше с първото завещание. С тази разлика, че се поставяше едно условие пред мис Шевенис-Гор. Можеше да стане наследница единствено при положение, че се омъжи за мистър Хюго Трент.

— Тази разлика е доста съществена — каза Поаро.

— Аз не одобрих включването на подобно условие — събщи мистър Форбс. — Сметнах за мой дълг да споделя, ме съществуват големи възможности то да бъде оспорено. Днес съдилищата не се отнасят благосклонно към подобни условия. Сър Джървейз обаче настоя на своето.

— А какво се предвиждаше да стане в случай, че някой от двамата откажеше да изпълни условието?

— В случай на отказ на мистър Трент да се ожени за мис Шевенис-Гор, всички пари щяха да останат за нея. Ако пък тя откажеше да се омъжи, парите щяха да останат за него.

— Много странна работа — каза майор Ридъл.

Поаро се приведе напред и потупа адвоката по коляното.

— Какво се крие зад това? Какво според вас е имал предвид сър Джървейз, когато е решил да включи подобно условие? Според мен тук се крие нещо съвсем конкретно. Долавям присъствието на някакъв друг мъж. На човек, когото той не е одобрявал. Мистър Форбс, дали пък вие именно не знаете кой е този мъж?

— Нямам никаква представа, мосю Поаро, уверявам ви.

— Бихте могъл да изкажете някакво предположение.

— Никога не правя предположения на глас — отвърна мистър Форбс възмутено. Свали цененето си и го избърса с копринена носна кърпичка.

— Имате ли други въпроси към мен? — попита адвокатът.

— В момента, не — отвърна Поаро. — Поне що се отнася до мен.

Мистър Форбс отправи поглед към началника на полицията.

— Благодаря ви, мистър Форбс. И аз нямам други въпроси. Ако не възразявате, бих желал да поговоря с мис Шевенис-Гор.

— Ще ѝ предам. Ако не се лъжа тя сега е горе, при лейди Шевенис-Гор.

— Може би в такъв случай ще е по-добре да поговоря първо с оня господин, как му беше името? Бъроуз? Също и с историчката.

— И двамата са в библиотеката. Сега ще им предам.

ГЛАВА СЕДМА

— Никак не е лесно да измъкнеш нещо от тези стари буквояди — каза майор Ридъл, след като изчака адвокатът да излезе от стаята. — Май най-голяма полза ще има от разговора с момичето.

— Съгласен съм с вас.

— А, ето го и Бъроуз.

Целият вид на Годфри Бъроуз издаваше желанието му да бъде полезен. Усмивката му, в която беше примесено съответното количество скръб, изглеждаше повече отработена, отколкото естествена.

— Мистър Бъроуз, бихме желали да ви зададем няколко въпроса.

— Разбира се, майор Ридъл. Питайте каквото искате.

— Нека го кажа съвсем простишко: имате ли някаква представа защо се самоуби сър Джървейз?

— Ни най-малка. За мен бе голяма изненада.

— Чухте ли изстрела?

— Не. Предполагам, че по това време съм бил в библиотеката. Слязох доста рано и отидох първо там, за да направя една справка. Библиотеката се намира точно на срещуположната страна спрямо кабинета, така че не бих могъл да чуя нищо.

— Имаше ли още някой, освен вас в библиотеката? — попита Поаро.

— Не, никой.

— Имате ли представа къде са могли да бъдат по това време останалите членове на семейството и гостите?

— Навярно са били на горния етаж и са се обличали за вечеря.

— Кога отидохте в гостната?

— Непосредствено преди пристигането на мосю Поаро. Тогава всички останали вече бяха там. С изключение на сър Джървейз, разбира се.

— Не ви ли направи впечатление, че него го няма?

— Да, направи ми впечатление. За него бе желязно правило да бъде в гостната, преди да прозвучи първият гонг.

— Да сте забелязали напоследък някаква разлика в поведението на сър Джървейз? Да ви се е сторил разтревожен? Смутен? Потиснат?

Годфрей Бъроуз не отговори веднага.

— Не, не бих казал. Все пак може би леко угрижен.

— Останахте ли с впечатлението да е бил разтревожен поради някаква съвсем конкретна причина?

— О, не.

— Да е имал някакви неприятности от финансово естество?

— Всъщност, смущаваше го как вървят нещата в една фирма. В „Парагон Синтетик Рабър“, ако трябва да бъда по-точен.

— И какво точно каза за нея?

Усмивката отново проблесна на лицето на Годфри Бъроуз и пак пролича, че не е естествена.

— Ами, каза следното: „Старият Бъри е или глупак, или негодяй. По-скоро е първото, предполагам. Няма обаче да го наругая, за да не разсърдя Ванда.“

— Какво означават тези думи „да не разсърдя Ванда“? — полюбопитства Поаро.

— Ами, вижте, лейди Шевенис-Гор е много привързана към полковник Бъри, а пък той я боготвори. Върви подире ѝ като кученце.

— Сър Джървейз не ревнуваше ли?

— Той да ревнува? — Бъроуз се ококори и сетне се засмя. — Сър Джървейз да ревнува? Та той въобще не познава такова чувство. Никога не би му дошло на ум, че някой друг мъж би могъл да бъде предпочетен пред него. Подобно нещо беше невъзможно за него, разберете.

— Струва ми се, че май не сте обичал много сър Джървейз Шевенис-Гор — каза любезно Поаро. — Греша ли?

Бъроуз поруменя.

— Беше ми симпатичен всъщност. Обаче всички тези неща днес наистина ми изглеждат по-скоро смехотворни.

— За кои неща точно ви е думата? — попита Поаро.

— Обноските на феодал, ако щете. Култът към прадедите и арогантността. Сър Джървейз бе много способен човек в редица отношения и бе водил много интересен живот. Щеше обаче да бъде

много по-забележителна личност, ако не бе попаднал в плен на своята себичност.

— Дъщеря му споделяше ли тази ваша оценка?

Бъроуз отново поруменя. По-точно, направо почервения.

— Предполагам, че мис Шевенис-Гор е момиче със съвременни възгледи — каза той. — Естествено, не би ми и дошло на ум да обсъждам поведението на баща ѝ с нея.

— Та днес модерната младеж обсъжда поведението на бащите си, и то как! — каза Поаро. — Днес за най-модерно се смята да критикуваш родителите си!

Бъроуз сви рамене.

— Имало ли е някакъв финансов проблем, който да е тревожил сър Джървейз? — попита майор Ридъл. — Казвал ли е някога, че са го измамили?

— Да са го измамили? Него? — в гласа на Бъроуз прозвуча силна изненада. — О, не.

— Личните ви отношения с него добри ли бяха?

— Добри, разбира се. Защо пък да не са били добри?

— Аз задавам въпросите, мистър Бъроуз.

Младият човек се намръщи.

— Имахме най-добри отношения.

— Вие знаехте ли, че сър Джървейз е написал до мосю Поаро писмо, с което го поканил да дойде тук?

— Не.

— Сър Джървейз обикновено сам ли пишеше писмата си?

— Не. Почти винаги ми ги диктуваше.

— Излиза, че в този случай не го е направил. Така ли е?

— Да.

— Според вас, защо?

— Нямам представа.

— Имате ли някакви предположения относно причините, накарали го да напише лично това писмо?

— Не, нямам.

— Доста любопитно — каза майор Ридъл. — Кога видяхте сър Джървейз за последен път?

— Непосредствено преди да отида да се облека за вечеря. Трябваше да му занеса няколко писма за подпис.

— В какво настроение беше той тогава?

— В съвсем нормално. Дори останах с чувството, че му се беше случило нещо приятно.

Поаро се размърда в креслото си.

— Останали сте с такова впечатление, така ли? Че му се е случило нещо приятно? Малко по-късно се застрелва. Странна работа наистина.

Годфри Бъроуз сви рамене.

— Казах ви единствено с какво усещане останах.

— Разбирам ви напълно. Наблюдението ви е много ценно. Най-сетне, вие вероятно сте един от последните хора, които са видели сър Джървейз жив.

— Последният, който го е видял, е Снел.

— Последният, който го е видял, наистина. Но не и последният, който е разговарял с него.

Бъроуз не отговори.

— В колко часа отидохте да се облечете за вечеря? — попита майор Ридъл.

— Около седем и пет.

— А сър Джървейз какво правеше тогава?

— Оставих го в кабинета.

— Обикновено колко време му трябваше, за да се преоблече?

— Обикновено отделяше от четиридесет и пет минути до час.

— В такъв случай, след като вечерята е трябвало да започне в осем и петнадесет, по всяка вероятност най-късно в седем и половина се е прибрал в стаята си. Нали така излиза?

— Възможно е.

— Самият вие обаче сте се преоблякъл доста рано.

— Да. Реших, че е най-добре първо да се преоблека, а после да сляза в библиотеката да търся справката, която ми трябваше.

Поаро кимна замислено.

— Е, засега това е всичко — каза майор Ридъл. — Бихте ли имал добрината да кажете на мис... — забравих й името — да дойде?

Дребничката мис Лингърд се яви почти моментално. Носеше няколко верижки, които издрънчаха леко, когато седна и отправи въпросителен поглед към двамата мъже.

— Считам, че е много... много тъжно, мис Лингърд — започна майор Ридъл.

— Много тъжно, наистина — съгласи се благопристойно мис Лингърд.

— Кога започнахте работа в този дом?

— Преди около два месеца. Сър Джървейз бе поискал съдействие от един свой приятел в музея, полковник Фодърингей, и той ме препоръча. Отдавна се занимавам с исторически изследвания.

— Трудно ли ви бе да работите със сър Джървейз?

— Не бих казала. Е, човек трябваше да гледа малко да го котка, когато работи с него, но при мъжете винаги е така.

Преди мис Лингърд да продължи, майор Ридъл се замисли дали пък в момента тя не коткаше и него.

— Ако съм разбрал добре, задачата ви е била да помогнете на сър Джървейз да напише книгата си?

— Да.

— С какво по-точно се занимавахте?

Мис Лингърд за миг придоби съвсем естествен вид. Очите ѝ леко проблеснаха.

— Занимавах се, собствено казано, с писането на книгата. Издирвах информация и я конспектирах, а после сглобявах материала. После редактирах написаното от сър Джървейз.

— Навярно ви се е налагало да проявявате голям такт, *mademoiselle* — каза Поаро.

— Такт и твърдост. И двете са еднакво необходими — отвърна мис Лингърд.

— Сър Джървейз не се ли дразнеше от вашата твърдост?

— Ни най-малко. Разбира се, аз се постарях да го убедя, че не трябва да си пилее силите за дреболии.

— Разбирам.

— Работата е съвсем проста — каза мис Лингърд. — Сър Джървейз беше много разбран човек, стига да знаеш как да подходиш към него.

— Мис Лингърд, дали знаете нещо, което да може да хвърли светлина върху тази трагедия?

Мис Лингърд поклати глава.

— Боя се, че не. Сър Джървейз, естествено, не споделяше нищо с мен. Аз съм външен човек. Освен това останах с впечатлението, че е твърде горделив, за да говори, на когото и да е за семейните си неприятности.

— Сиреч смятате, че именно семейни неприятности са го накарали да посегне на живота си?

Мис Лингърд го погледна изненадано.

— Разбира се! Та каква друга причина би могло да има?

— Уверена ли сте, че той действително е бил потиснат от семейни неприятности?

— Знам, че нещо много го терзаше.

— Убедена ли сте?

— Разбира се.

— Кажете ми, *mademoiselle*, споменава ли ви е нещо определено по този въпрос?

— Определено — не.

— А какво ви каза?

— Нека си помисля. Всъщност, открих, че не слушаше онова, което му говоря...

— Момент. Пардон. Кога го забелязахте?

— Днес следобед. Обикновено работехме от три до пет.

— Продължете, ако обичате.

— Та, както ви казах, на сър Джървейз днес му бе трудно да се съсредоточи. Сам го призна и дори добави, че умът му е зает с няколко много сериозни въпроса. А после каза, чакайте да се сетя, не съм сигурна дали ще ви го предам съвсем дословно, нещо от този род: „Ужасно нещо е, мис Лингърд, когато върху едно семейство, което е било сред първите в страната, се стовари позорът“.

— А вие какво му отговорихте?

— О, казах нещо, което да му подейства успокояващо. Че във всяко поколение могат да се срещнат недостойни хора, които не правят чест на величието на рода, но че некрасивите им деяния рядко се помнят от следващите поколения.

— И какво, това наистина ли му подейства успокояващо?

— Донякъде. Сетне се върнахме към сър Роджър Шевенис-Гор. Току-що бях открила, че в един ръкопис се споменава за неговата личност. Сър Джървейз обаче отново се разсея. По едно време ми каза,

че днес повече няма да работи. Добави, че е имал някаква голяма неприятност.

— Така ли се изрази?

— Да. Не зададох никакви въпроси, разбира се. Просто му казах, че съжалявам. Тогава той ме помоли да съобщя на Снел, че мосю Поаро ще дойде на вечеря, да я отложи за осем и петнадесет и да изпрати колата да го вземе от гарата в седем и петдесет.

— Друг път искал ли е от вас подобни услуги?

— Не, всъщност, това си е задължение на мистър Бъроуз. Аз по начало се занимавам единствено със собствената си литературна работа. Не съм изпълнявала никакви секретарски функции.

— Смятате ли, че сър Джървейз е имал някаква конкретна причина да заръча именно на вас, а не на мистър Бъроуз, да свършите тази работа? — попита Поаро.

Мис Лингърд се замисли.

— Може и да е имал, знам ли... Тогава не се замислих. Всъщност почакайте, прав сте. Очевидно е имал причина, след като ме помоли да не казвам на никого за идването на мосю Поаро. Каза, че то трябвало да бъде изненада.

— Така ли се изрази! Много любопитно, много интересно. А вие съобщихте ли все пак на някого?

— Не, разбира се, мосю Поаро. Съобщих на Снел, че трябва да отложи вечерята и да изпрати шофьора да вземе от гарата един господин, който ще пристигне с влака в седем и петдесет.

— Сър Джървейз добави ли още нещо, което би могло да има отношение към случая?

— Не. Мисля, че не. Бе прекалено напрегнат. Спомням си, че тъкмо когато излизах от стаята, каза: „Не че ще има някаква полза от идването му сега. Вече е прекалено късно“.

— Тогава не се ли замислихте какво е могъл да има предвид?

— Н-не.

Колебанието ѝ в момента на произнасянето на този отговор бе съвсем мигновено, обаче Поаро го усети.

— „Прекалено късно“, така ли именно се изрази? „Прекалено късно“? — настоя той.

— Имате ли представа, мис Лингърд, от какво естество е могло да бъде обстоятелството, разтревожило така силно сър Джървейз? —

продължи майор Ридъл.

— Струва ми се, че беше нещо, което по един или друг начин бе свързано с мистър Хюго Трент — бавно отговори мис Лингърд.

— С Хюго Трент ли? Защо мислите така?

— Ами, нищо конкретно нямам предвид, но вчера следобед засегнахме темата за сър Хюго де Шевенис, който май не се е представил съвсем достойно във Войната на Розата. По този повод сър Джървейз каза: „Сестра ми, и тя намерила какво име да даде на сина си. Това име никога не е правило чест на нашия род. Нито един Хюго не е излязъл свестен човек“.

— Думите, които току-що казахте, навеждат на размисли — рече Поаро. — Да, дойде ми на ум една идея.

— Сър Джървейз не каза ли нещо по-определено? — попита майор Ридъл.

Мис Лингърд поклати глава.

— Не. Пък и естествено, щеше да е невъзпитано от моя страна да правя какъвто и да е коментар. Сър Джървейз всъщност в този момент не разговаряше с мен. Разговаряше със себе си.

— Разбирам.

— *Mademoiselle* — намеси се Поаро, — в този дом вие сте външен човек. Работите тук едва от два месеца. Струва ми се, че за нас ще бъде много ценно да разберем какви са вашите действителни впечатления от неговите обитатели.

Мис Лингърд свали пенснето си и замислено примига.

— Ще ви кажа съвсем искрено. В началото ми се стори, че съм попаднала в лудница. Лейди Шевенис-Гор постоянно виждаше неща, дето ги нямаше, а сър Джървейз се държеше като крал и се вживяваше в тази роля. Тогава реших, че са най-странните хора, които съм срещала в живота си. Мис Шевенис си бе, разбира се, напълно нормална, а скоро открих, че и лейди Шевенис-Гор е в действителност една крайно любезна и добра жена. Никой не се е държал така добре с мен. Колкото до сър Джървейз, според мен наистина беше луд. Егоцентризмът му, нали така се казваше, се изостряше с всеки изминат ден.

— За останалите какво ще ни кажете?

— Според мен на мистър Бъроуз му бе доста трудно да работи със сър Джървейз. Струва ми се бе доволен, че заради работата с

книгата му остава малко повече свободно време. Полковник Бъри винаги е бил очарователен човек. Бе много предан на лейди Шевенис-Гор и съумяваше да се разбира със сър Джървейз. Колкото до мистър Трент, мистър Форбс и мис Кардуъл, срещнах ги едва преди няколко дни и естествено, не бих могла да кажа нещо съществено за тях.

— Благодаря ви, *mademoiselle*. А какво бихте ни казали за капитан Лейк, управителя?

— Много мил човек е. Всички имаха добри чувства към него.

— И сър Джървейз ли?

— О, да. От него съм чувала, че не е имал по-добър управител от Лейк. Разбира се, и на него не му бе лесно да общува със сър Джървейз, но все пак успяваше да се справи. Не му беше леко, наистина.

Поаро кимна замислено.

— Имаше нещо, за което исках да ви попитам — промърмори той, — но не мога да се сетя какво точно. Ха де, какво беше?

Мис Лингърд го изгледа търпеливо.

Поаро поклати глава раздразнено.

— Ха де! На върха на езика ми е.

Майор Ридъл изчака малко. След като видя, че Поаро продължава замислено да мръщи вежди, възобнови разпита.

— Кога видяхте сър Джървейз за последен път?

— По време на следобедния чай. Тук, в тази стая.

— В какво настроение беше? Нормално ли?

— Съвсем нормално.

— Сред останалите чувстваше ли се някаква напрегнатост?

— Не. Според мен се държаха напълно естествено.

— Сър Джървейз къде отиде след чая?

— Отиде заедно с мистър Бъроуз в кабинета си, както обикновено.

— И тогава ли го видяхте за последен път?

— Да. Сетне отидох в малката стаичка, където работя, и започнах да преписвам на машина текст от книгата, който бяхме обсъдили със сър Джървейз. Работих до седем часа, след което отидох в стаята си, за да се преоблека за вечеря.

— Доколкото разбрах, вие сте чула изстрела.

— Да, бях в тази стая. Чух звук, който ми прозвуча като изстрел, и излязох във вестибюла. Там бяха мистър Трент и мис Кардуъл. Мистър Трент попита Снел дали ще има шампанско за вечеря и се опита да се пошегува на тази тема. Боя се, че въобще не ни дойде на ум да се отнесем сериозно към случилото се. Всичките бяхме сигурни, че сме чули звука от ауспуха на кола.

— Чухте ли мистър Трент да казва, че може и да е станало убийство? — попита Поаро.

— Май наистина каза нещо такова. На шега, естествено.

— После какво стана?

— Всички дойдохме тук.

— Можете ли да си спомните в каква последователност слязоха другите за вечеря?

— Първа бе мис Шевенис-Гор, ако не се лъжа, последвана от мистър Форбс. След тях дойдоха полковник Бъри и лейди Шевенис-Гор. Те бяха заедно, а веднага след тях дойде мистър Бъроуз. Струва ми се, че последователността беше тази. Не мога обаче да бъда съвсем сигурна, тъй като всички дойдоха почти едновременно.

— Събрани от звука на първия гонг, така ли?

— Да. Всички винаги започваха да говорят шепнешком, когато чуеха гонга. Сър Джървейз държеше ужасно на точността.

— А самият той обикновено по кое време слизаше за вечеря?

— Почти винаги вече беше в стаята още преди първия гонг.

— Изненадахте ли се, че този път не го видяхте?

— Да, много.

— Сетих се! — извика Поаро.

Мис Лингърд и началникът на полицията го изгледаха въпросително. Той продължи.

— Сетих се какво исках да ви попитам, *mademoiselle*. Тази вечер, когато всички се запътихме към кабинета, след като Снел ни съобщи, че вратата му е заключена, вие се наведохте в коридора и взехте нещо.

— Така ли? — гласът на мис Лингърд прозвуча много изненадано.

— Да, веднага след като завихме по коридора, водещ към кабинета. Беше нещо малко и лъскаво.

— Колко странно, нищо не си спомням. Почакайте за миг, да. Само дето го направих механично, без да мисля. Нека видя какво е. Би

трябвало да е тук.

Отвори черната си сатенена чантичка и изсипа съдържанието ѝ върху масата.

Поаро и майор Ридъл го огледаха с интерес. Имаше две носни кърпи, пудриера, малка връзка с ключове, калъфка за очила и един предмет, на който Поаро реагира с голяма изненада.

— За Бога, това е куршум! — каза майор Ридъл.

Предметът наистина имаше формата на куршум, но се оказа малък молив.

— Това взех от пода — каза мис Лингърд. — Бях забравила за него.

— Знаете ли кой е собственикът му, мис Лингърд?

— Да. Полковник Бъри. Бил го направил от куршум, който го улучил. Или по-точно, не го улучил, ако ме разбирате добре. По време на войната в Южна Африка.

— Спомняте ли си кога сте го видяла за последен път у него?

— Този следобед си беше у него, когато играеха бридж. Спомням си, че с него записваше резултатите от играта, когато дойдох за чая.

— Кои играха бридж?

— Полковник Бъри, лейди Шевенис-Гор, мистър Трент и мис Кардуъл.

— Струва ми се — каза Поаро, — ме ще е добре да задържим този предмет и да го върнем лично на полковника.

— Направете го, моля ви, че съм много разсеяна. Можеше и да забравя да му го върна.

— Дали бихте имали добрината, *mademoiselle*, да предадете на полковник Бъри да дойде?

— Веднага ще му предам.

Мис Лингърд излезе. Поаро започна да се разхожда из стаята.

— Да се опитаме да възстановим случилото се следобед — предложи той. — Интересно е. В два и половина сър Джървейз преглежда сметките с капитан Лейк и е леко възбуден. В три часа обсъжда книгата си с мис Лингърд, и тя намира, че нещо много го терзае. Мис Лингърд свързва настроението си със случайно изпуснати думи на сър Джървейз за Хюго Трент. По време на чая поведението му е съвсем нормално. След чая Годфри Бъроуз остава с чувството, че на сър Джървейз му се е случило нещо приятно. В осем без пет слиза на

долния етаж, отива в кабинета си, надрасква „простете ми“ върху едно листче и се застрелва.

— Разбирам какво искате да кажете. Прав сте, няма логика — отвърна бавно Ридъл.

— Много странно ми се вижда редуването на настроенията на сър Джървейз Шевенис-Гор! Много е любопитно! Също и израза, който е използвал, „прекалено късно“. Имам предвид моето посещение. И се оказа прав. Наистина пристигнах тук прекалено късно, за да успея да го видя жив.

— Разбирам. Наистина ли смятате...

— Никога няма да узная защо ме е повикал сър Джървейз! Сигурен съм!

Поаро продължи да се разхожда из стаята. Намести един или два предмета върху камината. Огледа маса за игра на карти, подпряна на стената. Отвори чекмеджето ѝ и извади бланките за бридж. Сетне отиде до писалището и надникна в кошчето за отпадъци. В него имаше само книжна кесия. Извади я, помириса я, промърмори „портокали“, и сетне я изглади с ръка, за да прочете надписа. Пишеше: „Карпентър и синове. Доставка на плодове. Хембъро, Сейнт Мери“. Тъкмо беше започнал да я сгъва акуратно на четири, когато в стаята влезе полковник Бъри.

ГЛАВА ОСМА

Полковникът се отпусна в едно кресло, поклати глава и въздъхна.

— Ужасна работа, Ридъл, ужасна работа! Лейди Шевенис-Гор се държи достойно. Много достойно. Много силна жена. Много смела.

— Ако не се лъжа, вие я познавате от доста време? — попита Поаро, който междувременно тихо се бе доближил до него.

— Да, наистина. Помня първия ѝ бал. Спомням си, че бе вплела розови пъпки в косите си и бе облечена в една бяла, ефирна рокля... Нямахме никоя, която да се мери с нея.

Гласът му бе изпълнен с ентузиазъм. Поаро му подаде молива.

— Това е ваше, нали?

— А? Какво? А, да, благодаря ви. Ползвах го следобед, когато играхме бридж. Паднаха ми се триста онъора в пики при три последователни раздавания. Такова нещо никога не ми се беше случвало.

— Значи, играли сте бридж преди часа за чай, ако съм ви разбрал добре? — поде Поаро. — Сър Джървейз в какво настроение беше, когато дойде за чая?

— В обичайното. Никога нямаше да предположа, че е решил да се самоубива. Като се замисля сега, може би все пак беше мъничко възбуден.

— Кога го видяхте за последен път?

— Тогава. По време на чая. След това вече не видях клетия човек жив.

— После не отидохте ли в кабинета му?

— Не, повече не го видях.

— В колко часа слязохте за вечеря?

— След първия гонг.

— Заедно с лейди Шевенис-Гор ли слязохте?

— Не. Срегнахме се във вестибюла. Струва ми се, че тя бе ходила в столовата, за да огледа цветята или нещо от този род.

— Моля да не ми се сърдите, полковник Бъри — каза Ридъл, — но ще ви задам въпрос донякъде от лично естество. Карали ли сте се със сър Джървейз във връзка с дружеството „Парагон Синтетик Рабър“?

Полковник Бъри внезапно почервения силно и отговори със заекване.

— Не, ни най-малко. Стариат Джървейз не беше съвсем разбран човек, от мен да го знаете. Винаги очакваше всичко, до което се докосне, незабавно да започне да цъфти и връзва. Не си даваше сметка, че кризата е засегнала целия свят. Че няма акции и облигации, които да не са пострадали.

— Значи, между вас двамата все пак е имало известно неразбирателство?

— Не. Просто Джървейз съвсем неоснователно се разгневи.

— Да не би да ви е обвинил за някои загуби, претърпени от него?

— Джървейз не беше с всичкия си! Ванда чудесно го знаеше! Само тя можеше да се оправя с него! Оставих всичко в ръцете ѝ.

Поаро се изкашля. Майор Ридъл го погледна и смени темата.

— Полковник Бъри, знам, че сте много стар приятел на семейството. Имахте ли представа как се беше разпоредил сър Джървейз с парите си?

— Предполагам, че основната част от тях е завещал на Рут. Поне с такова впечатление съм останал, когато Джървейз е споменавал този въпрос.

— Не смятате ли, че е било несправедливо спрямо Хюго Трент?

— Джървейз не обичаше Хюго. Не можеше да го търпи.

— Притежавал е обаче силно развито чувство за родова солидарност. Мис Шевенис-Гор, в края на краищата, е осиновена.

Полковник Бъри се поколеба доста, преди да отговори.

— Вижте какво, май ще трябва да ви съобщя нещо. Нещо, което да си остане само между нас и така нататък.

— Разбира се, полковник Бъри.

— Рут може и да е незаконно дете, но тя си е от рода Шевенис-Гор. Дъщеря е на брата на Джървейз. На Антъни, който бе убит във войната. Имал връзка с някаква машинописка. Когато загинал, момичето писало на Ванда. Ванда отишла да го види и разбрала, че очаква дете. Обсъдила положението с Джървейз, а и малко преди това

вече ѝ били казали, че няма да може да има повече деца. Решили да вземат детето след раждането му и да го осиновят официално. Майката се отказала от всякакви права върху него. Възпитаха Рут като собствено дете, а и тя всъщност си е тяхно собствено дете. Погледнете я и веднага ще видите, че е от рода Шевенис-Гор.

— Разбирам — отвърна Поаро. — Поведението на сър Джървейз става много по-обяснимо. Щом обаче мистър Хюго Трент не му е бил симпатичен, защо е настоявал толкова *mademoiselle* Рут да се омъжи за него?

— За да има ред в семейството. Така, както той разбираше реда.

— Независимо от това, че не е обичал този младеж и не е изпитвал доверие към него?

Полковник Бъри изсумтя.

— Не познавахте стария Джървейз. Той не приемаше хората като човешки същества. Сватосваше ги така, сякаш ставаше дума за династически бракове. Беше сметнал, че е редно Рут да се омъжи за Хюго и той да приеме името Шевенис-Гор. А какво мислеха самите те по този въпрос хич не го интересуваше.

— А *mademoiselle* Рут беше ли склонна да изпълни волята му?

Полковник Бъри се изкашля.

— Тя ли? Не! Тя е момиче с характер.

— Беше ли ви известно, че малко преди смъртта си сър Джървейз е смятал да измени завещанието си по такъв начин, че мис Шевенис-Гор да може да го наследи единствено в случай, че се омъжи за мистър Трент?

Полковник Бъри подсвирна.

— Значи, наистина е приел сериозно съмненията си за отношението ѝ към Бъроуз...

Прекъсна думите си по начин, от който стана ясно, че се е изпуснал неволно. Беше обаче вече късно, тъй като Поаро веднага се хвана за чутото.

— Значи, между *mademoiselle* Рут и младия *monsieur* Бъроуз е имало нещо?

— Не, не. По всяка вероятност, нищо сериозно.

Майор Ридъл се изкашля.

— Струва ми се, полковник Бъри, че би трябвало да ни кажете всичко, което ви е известно. Нищо чудно да е имало пряка връзка с

душевното състояние на сър Джървейз.

— Не е изключено — съгласи се полковник Бъри, но с известно съмнение в гласа. — Истината е, че младият Бъроуз не е грозно момче. Поне жените мислят така. Той и Рут много се бяха сблизили в последно време, и на Джървейз това не му хареса. Никак не му хареса. Не му се щеше да уволни веднага Бъроуз, защото познаваше добре Рут. Знаеше, че тя няма да позволи на никого да ѝ налага волята си. Предполагам, че заради това се е спрял на този план. Решил е, че Рут не е от онези момичета, които биха жертвали всичко заради любовта. Че обича твърде много парите и живота в разкош.

— Самият вие как оценявате мистър Бъроуз?

Полковник Бъри изказа мнение, че Годфри Бъроуз му се вижда малко дървен — израз, от който Поаро изпадна в пълно недоумение. Майор Ридъл обаче се усмихна под мустак.

След още няколко въпроса и отговора полковник Бъри си тръгна. Ридъл хвърли поглед към Поаро, който се бе замислил.

— Е, и какво ще кажете след всичко чуто, мосю Поаро?

Дребният човек вдигна ръце.

— Струва ми се, че вече започна да се избистря някаква картина.

— Трудно е да се види каква — рече Ридъл.

— Да, наистина е трудно. През цялото време обаче не ми излизат от ума едни думи.

— Чии думи?

— Думите на Хюго Трент. Шегата му, че е възможно да е извършено убийство.

— Както виждам, това наистина не ви излиза от ума — каза сепнато Ридъл.

— Не сте ли съгласен с мен, драги ми приятелю, че колкото повече неща научаваме, толкова по-малко мотиви откриваме за самоубийство? Излезем ли обаче от предположението за убийство, сдобиваме се с една изненадващо богата колекция от мотиви.

— И все пак, не трябва да забравяте фактите. Вратата е била заключена, а ключът е бил в джоба на покойника. Да, да, знам, че има начини да се отключи или заключи вратата с извити карфици, с конци и с какво ли още не. По начало не е невъзможно. И все пак, всичките тези приспособления ефикасни ли са на практика? Доста се съмнявам.

— Както и да е, нека да се опитаме да анализираме положението, като излизаме от хипотезата за убийство, а не за самоубийство.

— Добре, съгласен съм! Щом и вие сте тук, сигурно е убийство!

Поаро се усмихна, но само за миг.

— Не бих казал, че ми хареса забележката ви — отвърна със сериозен тон.

— Добре, ще излезем от предположението, че е имало убийство. Чува се изстрел. Четири души са във вестибюла: мис Лингърд, Хюго Трент, мис Кардуъл и Снел. Къде са останалите?

— Бъроуз твърди, че е бил в библиотеката. Няма кой да го потвърди. За другите се предполага, че са били в стаите си, но кой може да знае дали действително е било така? Излиза, че всички са слезли поотделно. Даже и лейди Шевенис-Гор и Бъри са се срещнали във вестибюла. Лейди Шевенис-Гор дошла от столовата. А откъде е дошъл Бъри? Възможно ли е да е дошъл не отгоре, а от кабинета? Имам предвид молива.

— Да, този молив е любопитно нещо. Бъри не показва никакво вълнение, когато му го дадох. Възможно е обаче да се дължи на незнанието му къде е бил намерен. Възможно е даже и да не знае, че го е изпуснал. Я да видим кой друг е играл бридж по времето, когато са използвали молива? Хюго Трент и мис Кардуъл. Те са извън играта. Мис Лингърд и икономът могат да потвърдят тяхното алиби. Четвъртият играч е била лейди Шевенис-Гор.

— Не ми казвайте, че я подозирате.

— А защо не, драги ми приятелю? Заявявам ви, че мога да заподозра всекиго. Защо да не предположим, че въпреки привидната ѝ преданост към нейния съпруг, тя в действителност обича верния ѝ Бъри?

— Да... — каза Ридъл. — В такъв случай би излязло, че от години е съществувал любовен триъгълник, прераснал в семеен.

— Отгоре на това сър Джървейз и полковник Бъри се сдърпали във връзка с онази компания.

— Възможно е сър Джървейз да е имал намерение да стане наистина лош. Не ни е известно всичко по този случай. Нищо чудно и писмото му до вас да е било свързано с него. Да допуснем например, че сър Джървейз е подозирал Бъри и са смятали, че умишлено го е измамил, но не е искал да се разчува, тъй като не изключвал и жена му

да е замесена. Да, възможно е. Ето, тези двамата в такъв случай действително имат мотив. А и спокойствието, с което лейди Шевенис-Гор прие смъртта на съпруга си, изглежда по начало доста странно. Всички тези спиритически истории може и да са само демонстрация на актьорско майсторство.

— Обстоятелствата се усложняват още повече — добави Поаро. — Мис Шевенис-Гор и Бъроуз са заинтересувани сър Джървейз да не подпише новото завещание. Тогава тя получава всичко при условието, че съпругът и вземе родовото име...

— Така е, а и описанието, което даде Бъроуз на настроението на сър Джървейз тази вечер, никак не е убедително. Бил се държал така, сякаш му се случило нещо приятно! Никак не съвпада с онова, което чухме!

— Имаме и мистър Форбс. Коректен и строг представител на стара фирма с добра репутация. Известни са обаче случаи и най-порядъчни на пръв поглед адвокати да са завличали парите на клиентите си, когато самите те са били в затруднения.

— Боя се, че малко се поувличате, Поаро.

— Искате да кажете, че развивам версии, които се срещат само по филмите? Животът, драги майор Ридъл, често пъти удивително прилича на филмите.

— Поне в Уестшир не е така — възрази началникът на полицията. — Не мислите ли, че ще е по-добре да разпитаме и останалите? Вече става късно. Още не сме се срещнали с Рут Шевенис-Гор, а разговорът с нея по всяка вероятност е най-важен.

— Съгласен съм. Не трябва да пропускаме и мис Кардуъл. Може би ще е по-добре да разговаряме първо с нея, тъй като няма да ни отнеме много време, а разпита на мис Шевенис-Гор да оставим за най-накрая.

— Добра идея.

ГЛАВА ДЕВЕТА

При идването си Поаро бе зърнал Сюзън Кардуъл съвсем бегло. Сега я огледа по-внимателно. Интелигентното ѝ лице не бе много красиво, но излъчваше привлекателност, на която би завидяло всяко момиче. Бе умело гримирана. Имаше разкошна коса, а както му се стори, очите ѝ гледаха изпитателно.

Първоначално майор Ридъл зададе няколко общи въпроса, след което продължи по същество.

— Доколко сте близка със семейството, мис Кардуъл?

— Въобще не го познавам. Присъствието ми тук се дължи на Хюго.

— Сиреч, вие сте близка на Хюго Трент?

— Да. Аз съм приятелката на Хюго Трент — Сюзън Кардуъл отчетливо произнесе тези думи и се усмихна.

— Отдавна ли го познавате?

— Не. От около месец. Скоро ще се сгодим — добави тя.

— Той ви е поканил, за да ви представи на родствениците си, така ли?

— О, не! Нищо подобно. С Хюго не бързахме да даваме гласност на годежа си. Дойдох просто да ги видя. Той ми бе казал, че този дом прилича на лудница и аз реших сама да се уверя в това. Хюго е голям сладур, но никак не го бива по мисленето. Между нас казано, положението ни е доста трудно. Нито Хюго, нито аз имаме пари, а пък старият сър Джървейз, който бе последната му надежда, решил да го сватосва с Рут. Хюго е малко слабохарактерен. Никак не бих се учудила, ако се съгласи на този брак с надеждата, че сетне ще успее да се освободи от нея.

— Подобно решение не би ви допаднало, *mademoiselle*, така ли?
— попита любезно Поаро.

— Естествено. Откъде да знам дали Рут после не би се заинатила и не му даде развод? Отсякох съвсем категорично — никаква църква, докато аз не съм тази под венчилото.

— Значи, дошла сте тук, за да се запознаете лично с обстановката?

— Да.

— *Eh bien!* — въздъхна Поаро.

— Хюго се оказа съвсем прав! Цялото семейство е откачено! С изключение на Рут, която си е съвсем наред. Тя си има приятел и по отношение на брака разсъждава като мен.

— Мистър Бъроуз ли имате предвид?

— Бъроуз ли? Не, разбира се. Рут не би се захванала с неискрен човечец като него.

— В такъв случай, кой е обектът на нейната привързаност?

Сюзън Кардуъл замълча, извади цигара, запали я и едва тогава отговори.

— Най-добре попитайте нея. В края на краищата, това не е моя работа.

— Кога видяхте сър Джървейз за последен път? — попита майор Ридъл.

— По време на чая.

— Нещо в държанието му впечатли ли ви?

Момичето сви рамене.

— Държа се както обикновено.

— Какво правихте след чая?

— Играхме билиард с Хюго.

— След това не видяхте ли отново сър Джървейз?

— Не.

— А какво ще кажете за изстрела?

— Много странна работа. Виждате ли, стори ми се, че гонгът вече е ударил веднъж и побързах да се облека. Излязох от стаята си, чух, както ми се стори, втория удар на гонга, и направо се затичах надолу по стълбите. В първата вечер след пристигането си закъснях за вечеря с една минута и Хюго ми каза, че съвсем ще паднем в очите на стареца, затова днес бързах. Хюго бе непосредствено пред мен. Точно тогава чухме някакъв пукот и Хюго изказа предположение, че е от отварянето на бутилка шампанско. Снел обаче го отрече, а и аз не останах с чувството, че звукът дойде откъм столовата. Мис Лингърд реши, че е откъм горния етаж, но после така или иначе всички

стигнахме до извода, че вероятно е от ауспук. След това нахълтахме в гостната и забравихме за звука.

— Не ви ли мина през ум, макар и за миг, предположението, че сър Джървейз се е застрелял? — попита Поаро.

— Смя ли да ви попитам защо би трябвало да ми идва на ум такова нещо? Старецът много се радваше на собствената си значимост и въобще не можех да допусна, че е способен на такова нещо. И сега не знам защо го е направил. Може би, защото не е бил с всичкия си.

— Нещастен случай.

— Да, особено за нас двамата с Хюго. Разбрах, че не е завещал на Хюго нищо. Или почти нищо.

— Откъде научихте?

— Хюго го научил от стария Форбс.

— Е, мис Кардуъл — майор Ридъл замълча за миг, — мисля, че нямам повече въпроси. Смятате ли, че мис Шевенис-Гор се чувства достатъчно добре, за да поговорим с нея?

— Сигурно е наред. Ще ѝ предам.

Намеси се Поаро.

— Само за миг, *mademoiselle*. Вижда ли сте това нещо преди?

Извади молива, направен от куршум.

— Да. Използвах го по време на играта на бридж следобед. Ако не се лъжа, принадлежи на стария полковник Бъри.

— Той прибра ли си го, след като свърши роберът?

— Не си спомням.

— Благодаря ви, *mademoiselle*. Това е всичко.

— Добре. Ей сега ще се обадя на Рут.

Рут Шевенис-Гор влезе в стаята с походката на царица. Бузите ѝ бяха румени, челото ѝ високо вдигнато. Очите ѝ, също като очите на Сюзън Кардуъл, показваха, че е нащрек. Бе облечена с роклята, в която я видя Поаро при пристигането си. Беше в светло кайсиев цвят, с прикрепена на рамото тъмночервена роза. Свежа преди около час, розата сега бе повехнала.

— Е? — каза Рут.

— Крайно неудобно ми е да ви безпокоя... — започна майор Ридъл.

Тя го прекъсна.

— Разбира се, че трябва да ме обезпокоите. Длъжен сте да обезпокоите всички. Ще ви спестя време, нямам и най-малка представа защо старецът се самоуби. Мога само да ви заявя, че не беше в неговия стил.

— Днес забелязахте ли нещо необичайно в поведението му? Беше ли потиснат или, напротив, безпричинно възбуден? Имаше ли нещо, което да ви се е сторило странно.

— Не. Нищо подобно не забелязах.

— Кога го видяхте за последен път?

— По време на чая.

— Не отидохте ли после в кабинета?

— Не. Последният път го видях тук. В гостната. Беше седнал ей там.

Тя посочи с ръка едно от креслата.

— Разбирам. Познат ли ви е този молив, *mademoiselle*?

— На полковник Бъри е.

— Вижда ли сте го скоро?

— Не мога да си спомня.

— Да ви е известно дали сър Джървейз и полковник Бъри са се спречквали за нещо?

— Компанията „Парагон Рабър“ ли имате предвид?

— Да.

— Не се учудвам. Старецът беше направо побеснял.

— Беше ли останал с впечатлението, че може би са го измамили?

Рут сви рамене.

— Той хабер си нямаше от финанси.

— Ще позволите ли да ви задам един въпрос, *mademoiselle*?
Въпрос, който може да ви се стори и нетактичен?

— Разбира се, щом желаете.

— Съжالياват ли, че баща ви е мъртъв?

Тя го погледна удивено.

— Разбира се, че съжالياвам. Нищо, че не хленча. Ще ми липсва. Обичах стареца. Така му викахме с Хюго — стареца. Приемахме го като първичен стар племенен вожд. Може да ви се стори и неуважително, но истината е, че много го обичахме. Разбира се, той бе едно старо опърничаво магаре.

— Заинтригувахте ме, *mademoiselle*.

— Старецът имаше ум колкото една кокошка. Съжалявам, че трябва да го кажа, но е вярно. Не го биваше за никакъв умствен труд. Но беше личност. Фантастично смел и така нататък. Бивало го е да ходи до полюса и да участва в дуели. Винаги съм смятала, че се е втурвал в такива приключения, защото е знаел, че умът му не струва много. Нямахме човек, който да не го превъзхожда в това отношение.

Поаро извади писмото от джоба си.

— Прочетете го, *mademoiselle*.

Тя го прочете внимателно и му го върна.

— Значи, ето причината за вашето идване.

— Писмото подсказва ли ви нещо?

Тя поклати глава.

— Не. По всяка вероятност е съвсем искрено. Всеки можеше да го излъже. Джон казваше, че предишният управител го е крадял както си иска. Виждате ли, старецът беше толкова важен и надут, че смяташе под достойнството си да се занимава с подробностите. Беше жива примамка за всякакви мошеници.

— Образът, който описвате, *mademoiselle*, се отличава от общоприетия.

— Как да ви кажа, той съумяваше да се прикрива. Ванда, майка ми, му помагаше с всичките си сили. Беше му много приятно да се държи като Господ Бог. Ако щете, в известен смисъл се радвам, че е мъртъв. Това беше най-доброто за него.

— Боя се, че не мога да ви разбера, *mademoiselle*.

— Вече му се бе насъбрало твърде много — каза тъжно Рут. — Както я караше, щеше да се наложи да бъде затворен под ключ. Хората започнаха да говорят.

— Беше ли ви известно, *mademoiselle*, че той е смятал да промени завещанието си по такъв начин, че да можете да го наследите единствено при условие, че се омъжите за мистър Трент?

— Та това е нелепо! — извика тя. — Уверена съм, че е могло да се оспори по съдебен път. Как така ще нареждаш на хората за кого да се женят?

— Ако беше подписал новото завещание, *mademoiselle*, щяхте ли да се подчините на условието му?

Тя го погледна с широко разтворени очи.

— Аз... Аз...

Не довърши мисълта си. Две или три минути огледа нерешително пантофа си. Парченце пръст, залепило се на крайчеца му, падна върху килима.

— Почакайте! — рече внезапно Рут Шевенис-Гор. Стана и с бърза стъпка излезе от стаята. Върна се почти веднага заедно с капитан Лейк.

— Рано или късно ще се разбере — заговори тя задъхано. — Няма защо да не го научите още сега. Преди три седмици сключихме брак с Джон в Лондон.

ГЛАВА ДЕСЕТА

Капитан Лейк бе по-смутеният от двамата.

— За мен е голяма изненада, мис Шевенис-Гор, извинявам се, мисис Лейк — каза майор Ридъл. — Никой ли не знае за вашия брак?

— Не. Решихме да не му даваме гласност, макар и Джон да беше против да мълчим.

— Знам, че това не би се сторило съвсем редно на някои — започна с леко заекващ глас Лейк. — Щеше да бъде по-правилно първо да отида да поговоря открито със сър Джървейз...

Рут го прекъсна.

— И какво щеше да постигнеш, като му кажеш, че искаш да се ожениш за дъщеря му? Теб щеше да изгони, а мен, да лиши от наследство и отгоре на всичко да подлуди цялата къща. Единствената ни утеха щеше да бъде достойното ни държание. Повярвай ми, стана по-добре, че постъпихме, както аз казах. Пак щеше да има разправи, но в крайна сметка баща ми щеше да се примири с един свършен факт.

Лейк все още продължаваше да гледа тъжно.

— Кога смятахте да известите за брака си със сър Джървейз? — попита Поаро.

— Бях започнала да подготвям почвата — отговори Рут. — Той вече имаше някакви подозрения относно мен и Джон, така че си дадох вид, че флиртувам с Годфри. Естествено, от това старецът щеше съвсем да побеснее. Реших, че след като по-късно научи, че съм се омъжила за Джон, ще го приеме почти с облекчение.

— Никой ли не знаеше за брака ви?

— В крайна сметка се реших да го кажа на Ванда. Искях да я привлека на моя страна.

— И успяхте ли?

— Да. Намерението на стареца да ме омъжи за Хюго никак не я бе въодушевило. Навярно защото сме братовчеди. Намираще, че родът и без това е достатъчно откачен, и че от такъв един брак биха се родили вече напълно откачени деца. Може и да изглежда нелепо,

защото съм осиновена, макар и да съм чувала, че съм дъщеря на някакъв далечен братовчед на стареца.

— Сигурна ли сте, че сър Джървейз не се е досетил за случилото се?

— Сигурна съм.

— Вярно ли е, капитан Лейк? — попита Поаро. — Сигурен ли сте, че днес следобед в разговора ви със сър Джървейз не е станало дума за това?

— Не, сър. Не стана дума.

— Виждате ли, разполагам със сведения, че след разговора с вас сър Джървейз е бил възбуден и веднъж или дважд е споменал за позор, стоварил се върху рода му.

— Въобще не стана дума за брака ни — повтори Лейк. Лицето му бе съвсем побеляло.

— Именно тогава ли видяхте за последен път сър Джървейз?

— Да. Вече ви казах.

— Къде бяхте тази вечер в осем часа и осем минути?

— Къде съм бил ли? У дома си. В края на селото, на около половин миля оттук.

— През това време не сте ли идвал към Хембъро Клоуз?

— Не.

Поаро се обърна към момичето.

— А вие, *mademoiselle*, къде се намирахте, когато баща ви се е застрелял?

— В градината.

— В градината? Чухте ли изстрела?

— Да, чух го. Обаче не му обърнах внимание. Реших, че сигурно някой стреля по зайци. Макар че сега, като си припомням, прозвуча доста отблизо.

— После откъде влязохте в къщата?

— През този прозорец.

Рут посочи с кимване прозореца зад нея.

— Тук имаше ли някой?

— Не, но Хюго, Сюзън и мис Лингърд влязоха почти веднага след мен откъм вестибюла. Говореха нещо за гърмежи и убийства.

— Да... — рече Поаро. — Да, май че започвам да разбирам...

— Добре, благодаря ви — каза майор Ридъл по-скоро неуверено.
— Струва ми се, че засега това е всичко.

Рут и съпругът ѝ излязоха от стаята.

— Какво по дяволите... — започна майор Ридъл и заключи с отчаяние. — Цялата тази история става все по-заплетена.

Поаро кимна с разбиране. Бе взел в ръка парченцето пръст, паднало от пантофката на Рут, и го разглеждаше замислено.

— Сещам се за разбитото огледало — каза той. — За огледалото на мъртвеца. Всеки нов факт, който научаваме, ни разкрива покойника от нов, различен, ъгъл. Не след дълго ще разполагаме с цялостна картина на случилото се.

Стана и внимателно постави малкото парченце пръст в кошчето за отпадъци.

— Ще споделя нещо с вас, драги приятелю. Ключът на тайната се крие в огледалото. Идете в кабинета и го огледайте, ако не ми вярвате.

— Ако това е убийство, ще трябва да го докажете — отвърна решително майор Ридъл. — Що се отнася до мен, категорично смятам, че е налице самоубийство. Запомнихте ли думите на момичето за предишния управител, който бил мамил сър Джървейз? Обзалагам се, че Лейк ѝ го е разправил от користни подбуди. Сигурно и той е крадял по нещичко, а сър Джървейз го е заподозрял и се е свързал с вас, за да си изясни докъде са стигнали нещата между Лейк и Рут. Днес следобед пък Лейк му е съобщил, че се е оженил за нея. Това е сломило Джървейз. Решил е, че вече е „прекалено късно“, за да предприеме каквото и да е. Решил е да се отърве веднъж завинаги от всички неприятности. Неговият ум, който и в най-добрите му дни не се е отличавал с уравновесеност, този път не е сработил. Според мен именно така се е случило. С какво бихте могли да ме оборите?

Поаро все още продължаваше да стои в средата на стаята.

— С какво ли? Ще ви кажа следното. С нищо не мога да възразя на вашата теория, но тя не отчита всички факти. Има неща, които остават извън обсега ѝ.

— Като например?

— Като например необяснимите промени в настроението на сър Джървейз, като намирането на молива на полковник Бъри, като казаното от мис Кардуъл, което е много важно, като реда, в който

хората са слезли за вечеря, като разположението на креслото на сър Джървейз, когато го открихме, като книжната кесия за портокали. Най-сетне, изключително важната следа, която представлява счупеното огледало.

Майор Ридъл го погледна учудено.

— Нима наистина искате да ме убедите, че във всичко, което изредихте има някакъв смисъл?

— Надявам се да успея да го докажа не по-късно от утре — отвърна спокойно Поаро.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

На следващата сутрин Еркюл Поаро се събуди рано призори. Бяха го настанили в спалня в източната част на къщата.

Измъкна се от леглото, дръпна завесата и с удовлетворение забеляза, че слънцето е изгряло и денят е хубав.

Облече се бавно и спокойно както винаги. След като приключи с тоалета си, облече дебело палто и уви врата си с плетен шал.

Сетне тихо излезе от стаята, прекоси притихналия дом и влезе в гостната. Отвори безшумно френския прозорец и излезе през него в градината.

Слънцето вече грееше. Въздухът бе влажен, но сутринта обещавахе да бъде приятна. Поаро тръгна по тясната покрита с плочи пътека, опасваща къщата, докато стигна до прозорците на кабинета на сър Джървейз. Тук се спря и се огледа.

Непосредствено до прозорците имаше затревена ивица, разположена успоредно на къщата. До ивицата имаше широка цветна леха. Астрите, засадени в нея, все още не бяха изгубили красотата си. Пред цветята бе плочникът, на който Поаро стъпи. Между затревената ивица и терасата също имаше трева. Поаро я огледа внимателно и поклати глава. Сетне съсредоточи вниманието си върху лехата.

Бавно кимна с глава. От дясната страна на лехата съвсем ясно се виждаха отпечатъците на стъпки.

Докато ги оглеждаше намръщено, Поаро чу някакъв звук и рязко повдигна глава.

Някой над него бе отворил прозорец. Поаро зърна нечия яркочервена коса. Като се вгледа по-внимателно, различи умното лице на Сюзън Кардуъл, обкръжено от златночервен ореол.

— Какво за Бога правите в този ранен час, мосю Поаро? Разузнавате ли?

Поаро се поклони учтиво.

— Добро утро, *mademoiselle*. Да, познахте. В момента наблюдавате как един детектив — смея да допълня, един голям

детектив — си върши работата.

Думите му не бяха лишени от самочувствие. Момичето учудено изви глава.

— Някой ден ще го напиша в мемоарите си — отбеляза то. — Трябва ли ви помощ?

— Много бих се радвал да я получа.

— В началото реших, че е някой крадец. Откъде излязохте?

— През прозореца на гостната.

— Ей сега ще дойда при вас.

Момичето наистина слезе много бързо. Завари Поаро в същата поза, в която го бе видяла.

— Винаги ли се събуждате толкова рано, *mademoiselle*?

— Дори и не успях да заспя като хората. Вярвам, че и на вас ви е известно как се чувства човек, страдащ от безсъница, в пет часа сутринта.

— Часът не е чак толкова ранен.

— Все едно ми е, щом се чувствам така. Е, драги ми разузнавачо, какво търсим?

— Нима не виждате, *mademoiselle*? Не забелязахте ли тези стъпки?

— Виждам ги.

— Общо са четири — продължи Поаро. — Две от тях водят към прозореца, другите две са в обратна посока.

— И чии са? На градинаря ли?

— *Mademoiselle, mademoiselle!* Нима не забелязвате, че това са следите от малки дамски обувки с остри токове? Ето, убедете се сама. Ако обичате, стъпете тук, на пръстта. Да, точно до тях.

Сюзън се поколеба за миг, но после стъпи с единия крак на мястото, посочено ѝ от Поаро. Тя носеше малки обувки от тъмнокафява кожа с остри токове.

— Ето, виждате ли, размерът е приблизително като вашия. Приблизително, но не съвсем. Тези стъпки са на човек с по-голям крак. Може би като на мис Шевенис-Гор. Или като на мис Лингърд. Или дори като на лейди Шевенис-Гор.

— Не е възможно да са на лейди Шевенис-Гор. Тя има малки ходила. В нейно време жените са имали малки стъпала. Няма как да са и на мис Лингърд. Тя носи някакви странни четвъртити обувки без ток.

— В такъв случай следите от тези стъпки принадлежат на мис Шевенис-Гор. Всъщност, да, тя самата спомена, че вчера вечерта се е разхождала из градината.

Поведете момичето по обратния път.

— Все още ли разузнаваме? — попита Сюзън.

— Естествено. Сега ще отидем в кабинета на сър Джървейз.

Тръгна напред, а Сюзън го последва.

Разбитата врата навяваше тъга. Стаята бе такава, каквато я бяха оставили предната вечер. Поаро дръпна завесата и в помещението нахлу дневна светлина.

Огледа цветната леха минута или две, преди да проговори.

— Предполагам, *mademoiselle*, че не познавате крадци, нали? Така ли е?

— Боя се, че сте прав, мосю Поаро.

— Не вярвам и началникът на полицията да се е радвал на привилегията да дружи с тях. Убеден съм, че връзките му с представителите на престъпните съсловия винаги са били от официално естество. При мен нещата стоят иначе. Веднъж проведох много приятен разговор с крадец, специализирал се в обири на домове. Разказа ми нещо много интересно за френските прозорци. Описа ми в частност един трик, който може да се приложи, когато резето им е разхлабено.

Докато говореше, завъртя дръжката на левия прозорец и жилото на резето се измъкна от отвора на пода. Така Поаро отвори и двете крила на прозореца. След като бяха разтворени докрай ги затвори отново, без обаче да завърта дръжката, за да не попадне жилото в отвора. Изчака миг, и след това нанесе рязък удар по рамката някъде по средата на дължината ѝ. От удара жилото се намести в отвора на пода, а дръжката се завъртя сама.

— Обърнахте ли внимание на това, *mademoiselle*?

— Да.

Сюзън бе побледняла.

— Прозорецът сега е затворен. Няма как да влезеш в една стая, когато прозорецът е затворен. Напълно възможно е обаче да излезеш от нея, да придърпаш крилата на прозореца към себе си, застанал отвън, да удариш рамката така, както я ударих аз, след което жилото се намества в отвора на пода, а дръжката се завърта сама. При това

положение прозорецът се затваря плътно и всеки, който го погледне, ще бъде убеден, че е бил затворен отвътре.

— Нима именно така се е случило вчера? — попита Сюзън с леко треперещ глас.

— Струва ми се, че да, *mademoiselle*.

— Въобще не ви вярвам — каза сепнато Сюзън.

Поаро не ѝ отговори. Отиде до камината и рязко се извърна към момичето.

— *Mademoiselle*, нужна сте ми като свидетел. Вече разполагам с един свидетел, мистър Трент. Той снощи видя как аз открих това мъничко парче стъкло, докато разговаряхме. Оставих го на мястото му, за да може да го види и полицията. Дори предупредих полицейския началник, че счупеното огледало е важно вещественно доказателство. За съжаление, той не се вслуша в думите ми. А сега, *mademoiselle*, вие сте свидетел как слагам това мъничко парче стъкло, към което вече веднъж се опитах да привлека вниманието на мистър Трент, в един малък плик. Ето. А сега го надписвам и го запечатвам. Вие ще го потвърдите, нали, *mademoiselle*?

— Да, но... Не мога въобще да разбера смисъла на всичко това.

Поаро отиде до другия край на стаята. Застана пред писалището и се взря в разбитото огледало на стената.

— Ще ви обясня смисъла му, *mademoiselle*. Ако снощи се бяхте намирали в тази стая и бяхте погледнали в огледалото, щяхте да видите едно убийство...

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

За първи път в живота си Рут Шевенис-Гор — всъщност вече Рут Лейк — слезе за закуска, без да бърза. Еркюл Поаро я пресрещна във вестибюла и я дръпна встрани още преди да влезе в столовата.

— Имам един въпрос към вас, *madame*.

— Кажете.

— Снощи сте се разходили из градината. Случайно да сте стъпвали в цветната леха пред кабинета на сър Джървейз?

— Да, два пъти.

— Как така два пъти?

— Първият път бях излязла да набера астри. Някъде към седем часа.

— Не е ли малко необичаен час за брането на цветя?

— Необичаен е. Бях набрала цветя и ги бях подредила във вазите още вчера сутринта, но Ванда реши, че цветята на масата за вечеря вече са повехнали. На мен ми се сториха свежи и затова не ги бях подменила.

— Майка ви, обаче, ви е помолила да ги подмените. Така ли?

— Да. Затова и излязох малко преди седем. Откъснах цветята от онази леха, защото там не ходи практически никой, та да му направи впечатление, че лехата не е изрядна.

— Добре. Какво сте правили там втория път? Нали казахте, че сте били там и втори път?

— Отидох непосредствено преди вечеря. Бях си накапала роклята с брилянтин точно на рамото. Не ми се щеше да губя време за преобличане, а пък нито едно от изкуствените ми цветя не отиваше на тази рокля. Сетих се, че когато берях астрите, видях някъде там една късна роза. Изтичах бързо пак до лехата, откъснах розата и си я закичих на роклята.

Поаро бавно поклати глава.

— Да, спомням си, че снощи бяхте закичена с роза. Кога точно я откъснахте, *madame*?

— Не мога да си спомня.

— Моля ви да се опитате да си спомните, *madame*. Наистина е много важно.

Рут се намръщи. Първо погледна Поаро, а сетне отмести поглед от него.

— Не мога да ви кажа съвсем точно — рече най-сетне. — Трябва да е било... Да, разбира се. Трябва да е било някъде към осем и пет. Тъкмо се прибирах в къщата, когато чух първо гонга, а после този странен звук.

Бързах, защото мислех, че е вторият гонг, а не първият.

— Значи така сте си помислили? Не се ли опитахте да отворите прозореца на кабинета, докато бяхте стъпили в лехата?

— Щом искате да знаете, опитах се. Допуснах, че е възможно да е отворен, и се опитах да вляза оттам. Беше обаче залостен отвътре.

— С други думи, всичко намери своето обяснение. Поздравявам ви, *madame*.

Тя го погледна въпросително.

— Какво искате да кажете?

— Искам да кажа, че имате готови обяснения за всичко. За пръстта на обувките ви. За следите от стъпките ви върху лехата. Даже и за отпечатъците на пръстите си от външната страна на прозореца. Това е много удобно, наистина.

Преди Рут да успее да му отговори по стълбището се спусна бързо мис Лингърд. На бузите ѝ имаше странна руменина. Не успя да скрие, че се изненада, когато видя, че Рут и Поаро разговарят насаме.

— Моля да ме извините — заговори тя. — Случило ли се е нещо?

— Струва ми се, че мосю Поаро се е побъркал! — отвърна сърдито Рут, обърна се и бързо влезе в столовата. Мис Лингърд погледна въпросително Поаро.

— Ще обясня всичко след закуска — поклати глава той. — Бих желал в десет часа всички да се съберат в кабинета на сър Джървейз.

Като влезе в столовата, дребният белгиец повтори молбата си.

Сюзън Кардуъл го стрелна с поглед и после отмести очи върху Рут. Когато Хюго понечи да попита какво става, тя го сръга в хълбока и той послушно замълча.

След приключването на закуската Поаро се изправи и отиде до вратата. Погледна останалите и извади от джоба си огромен старовремски часовник.

— Сега е десет без пет — обяви той. — След пет минути всички да са в кабинета.

Поаро се огледа. Бе се оказал в центъра на кръг от любопитни лица. Забеляза, че присъстваха всички с едно-единствено изключение. След миг и изключението се яви. Лейди Шевенис-Гор влезе в кабинета със спокойна стъпка. Имаше измъчен вид.

Поаро придвижи към нея едно голямо кресло и тя седна.

Лейди Шевенис-Гор насочи поглед към счупеното огледало, потрепери и размести малко креслото си.

— Джървейз е все още тук — рече тя с равен глас. — Клетият Джървейз... Не след дълго ще получи свободата си.

Поаро се изкашля, преди да вземе думата.

— Помолих всички ви да бъдете тук, за да можете да чуете истината за самоубийството на сър Джървейз.

— То бе дело на Съдбата — прекъсна го лейди Шевенис-Гор. — Джървейз бе силен, но неговата Съдба се оказа по-силна.

Полковник Бъри се придвижи леко към нея.

— Ванда, мила...

Тя се усмихна и му подаде ръката си.

— Толкова си любезен, Нед — промълви тя тихо.

— Как да ви разбираме, мосю Поаро? — попита сепнато Рут. — Означават ли думите ви, че сте успял окончателно да изясните причините за самоубийството на баща ми?

Поаро поклати глава.

— Не, *madame*.

— В такъв случай каква е целта на този спектакъл?

— *Сър Джървейз Шевенис-Гор не е извършвал самоубийство. Той не се е самоубил. Бил е убит.*

— Убит ли? — чуха се едновременно няколко гласа. Изумените погледи на всички се насочиха към Поаро. Лейди Шевенис-Гор го погледна.

— Убит? О, не — възкликна тя и леко поклати глава.

— Казвате, че са го убили? — Този път гласът принадлежеше на Хюго Трент. — Невъзможно е. В стаята нямаше никой, когато

нахълтахме в нея. Прозорецът бе залостен отвътре. Вратата също бе заключена отвътре, а ключът беше в джоба на вуйчо ми. Как е могъл да бъде убит?

— Въпреки всичко, е бил убит.

— А убиецът е избягал през ключалката? — попита иронично полковник Бъри. — Или се е възнесъл през комина?

— Убиецът е излязъл през прозореца — каза Поаро — и сега ще ви покажа как.

Повтори процедурата с прозореца.

— Видяхте ли? — обърна се той към присъстващите. — Стана ли ви ясно как е било направено? Още, от самото начало не можах да допусна, че сър Джървейз се е самоубил. Човек с такава свръхизявена себичност не посяга върху себе си. А и други неща привлякоха вниманието ми. Излизаше, че непосредствено преди смъртта си сър Джървейз е седнал на писалището, надраскал е думите „простете ми“ върху къс хартия и едва след това се е застрелял. Оказа се обаче, че поради една или друга причина, преди да стори последното той е разместил така креслото си, че да застане косо спрямо писалището. Защо? Трябвало да има някаква причина. Нещата започнаха да ми се изясняват, когато открих върху основата на тежка бронзова статуетка прилепнало към нея късче стъкло... Зададох си въпрос, по какъв начин тази люспица стъкло се е оказала там? Отговорът сам ми се натрапи. Огледалото е било разбито не от куршум, а от удар с тежката бронзова статуетка. Огледалото е било разбито умишлено. По каква причина? Отидох отново до писалището и огледах креслото. Да, нещата ми се изясниха. Нещо не беше наред. Нито един човек, решил да се застреля, не би разместил креслото си, не би се наклонил силно встрани от него, преди да извърши фаталното действие. Цялата работа бе нагласена. Бе направен опит да се инсценира самоубийство. А сега ще ви съобщя нещо много важно. Имам предвид нещо, което ми каза мис Кардуъл. Тя ми обясни, че снощи побързала да слезе, защото била останала с чувството, че е чула втория сигнал на гонга. С други думи, смятала е, че вече е чула първия. Обърнете внимание. Ако сър Джървейз бе седнал на бюрото си в нормална поза, когато е бил застрелян, накъде щеше да отиде куршумът? Куршумът, движещ се по права линия, би преминал през вратата, ако не е била отворена, и накрая би *улучил гонга!* Разбирате ли сега важността на показанията на мис Кардуъл?

Никой друг не е чул първия сигнал на гонга. Нейната стая обаче е разположена непосредствено над тази и тя е имала най-добрата възможност да чуе звуците в нея. Забележете, че става дума за един-единствен звук. Невъзможно е сър Джървейз сам да се е застрелял. Един мъртвец не е способен да стане, да затвори вратата, да я заключи и сетне да се устрои удобно. Някой друг го е направил и следователно не става дума за самоубийство, а за убийство. Този някой, чието присъствие е било нещо нормално за сър Джървейз, е бил редом и е разговарял с него. Вниманието на сър Джървейз може би е било съсредоточено в писане. Убиецът е доближил пистолета до дясното му слепоочие и е стрелял. След като е свършил работата си, заел се е с прикриването на следите. Сложил си е ръкавици. Заключил е вратата и е поставил ключа в джоба на сър Джървейз. Съобразил е обаче, че другите биха могли да чуят звъна на гонга. Сиреч да разберат, че вратата е била отворена, а не затворена в момента на изстрела. Убиецът е разместил креслото и тялото, напъхал е пистолета в ръката на мъртвеца и умишлено е разбил огледалото. Сетне е излязъл през прозореца, затворил го е, стъпил е не върху тревата, а върху лехата, където следите от стъпки впоследствие са могли да бъдат заличени. Сетне е обиколил дома и е отишъл при останалите. — Поаро направи кратка пауза. — *Има само един човек, който се е намирал в градината по време на изстрела.* Същият този човек е оставил следи от стъпките си върху лехата и отпечатъци от пръстите откъм външната страна на прозореца. — Доближи се до Рут. — А е налице и мотив, не сте ли съгласна? Баща ви вече е знаел за тайния ви брак. Гласял се е да ви лиши от наследство.

— Това е лъжа! — звънкият и ясен глас на Рут бе изпълнен с презрение. — Няма капчица истина в думите ви! Те са лъжа от начало до край!

— Уликите срещу вас са много убедителни, *madame*. Съдебните заседатели биха могли да ви повярват. Обаче биха могли и да не ви повярват.

— Няма да ѝ се налага да застава пред съд!

Всички се извърнаха изненадани. Мис Лингърд бе станала от мястото си. Лицето ѝ бе изкривено. Цялата трепереше.

— Аз го застрелях! Признавам го! Имах причини. Мистър Поаро е напълно прав. Проследих го тук. Още преди това бях извадила

пистолета от чекмеджето. Застанах до него и го заговорих за книгата. После го застрелях. Това стана точно след осем. Куршумът удари по гонга. Въобще не бях допускала, че е възможно да му пробие главата с такава лекота. Нямах време да го търся. Заключих вратата и поставих ключа в джоба му. Сетне разместих креслото, разбих огледалото, надрасках набързо „Простете ми“ на къс хартия, излязох през прозореца и го затворих по начина, който вече ви показва мосю Поаро. Стъпих върху цветната леха, но веднага загладих следите от стъпки с едно малко гребло, което си бях приготвила предварително. Сетне тръгнах към гостната. Бях оставила прозореца ѝ отворен. Не знаех, че Рут е излязла оттам. Тя сигурно е заобиколила къщата откъм предната страна, докато аз съм минавала по задната. Наложих ми се първо да скрия греблото под един навес. Изчаках в приемната докато чух някой да слиза и Снел да отива към гонга, и тогава... — Тя погледна Поаро и попита: — Знаете ли какво направих тогава?

— Да, разбира се. Открих кесията в кошчето за боклук. Наистина сте проявили голяма съобразителност. Сторила сте нещо, което е любимо занимание на децата. Надула сте кесията и сетне сте я пукнала с удар. Звукът е бил достатъчно силен и ви е удовлетворил. Сетне сте захвърлила кесията в кошчето и бързо сте излязла във вестибюла. Вече сте дала ориентир за момента на самоубийството, а освен това, по този начин сте си осигурила и алиби. Все още обаче нещо е продължило да ви смуцава. Не ви е останало време да приберете куршума. Той е бил някъде в близост до гонга. Било е много важно куршумът да бъде открит в кабинета, някъде около огледалото. Не знам кога точно ви е хрумнала идеята да се възползвате от молива на полковник Бъри...

— Точно тогава — каза мис Лингърд. — Тъкмо когато всички влязохме откъм вестибюла. Бях изненадана от това, че Рут е в стаята. Реших, че сигурно е дошла от градината, влизайки през прозореца. Тогава забелязах молива на полковник Бъри върху масата за бридж. Пъхнах го незабележимо в чантичката си. Ако някой по-късно кажеше, че ме е видял да прибирам куршума, щях да кажа, че е било моливът. Струва ми се обаче, че никой не видя как взимам куршума от пода. После, докато вие оглеждахте тялото, го оставих до огледалото. Когато ме разпитахте, бях много доволна, че бях съобразила да се сетя за молива.

— Права сте. Умно от ваша страна. Напълно ме обърка.

— Боях се, че някой може и да е чул същинския изстрел. Знаех обаче, че бе часът за преобличане за вечеря и реших, че навярно всички са си в стаите. И слугите щяха да бъдат в стаите си. Имаше вероятност единствено мис Кардуъл да го е чула, но реших, че по всяка вероятност ще го приеме за звук от ауспук. Тя пък чула гонга. Помислих си... Помислих си, че всичко е изпипано безупречно...

— Историята е наистина изумителна — обади се мистър Форбс с отмерения си говор. — На пръв поглед няма никакъв мотив, който...

— Имах мотив — проговори отчетливо мис Лингърд. — Хайде! Какво чакате? Обадете се на полицията!

— Ако обичате, бихте ли напуснали стаята? — каза любезно Поаро на присъстващите. — Мистър Форбс, позвънете на майор Ридъл, моля ви. Аз ще го дочакам тук.

Бавно, един по един, хората излязоха от стаята. Озадачени, изумени и шокирани, хвърлиха по един поглед на спретнатата дребна жена с грижливо сресана сива коса.

Последна си тръгна Рут. Спря се до вратата.

— Не мога да ви разбера — гневният ѝ глас бе изпълнен с предизвикателство към Поаро. — Преди малко решихте, че аз съм го сторила.

— Не, не — Поаро поклати глава. — Никога не съм допускал подобно нещо.

Рут, без да бърза, излезе.

Поаро остана насаме с дребничката възрастна жена, която току-що бе признала, че е извършила умно и хладнокръвно планирано убийство.

— Така е — каза мис Лингърд. — Вие и за миг не допускахте, че тя е виновната. Обвинихте нея, за да проговоря аз. Нали е така?

Поаро кимна утвърдително.

— Докато чакаме, бихте могли да ми кажете кое точно ви накара да ме заподозрете — каза със спокоен глас мис Лингърд.

— Няколко неща. Преди всичко това, което ми представихте за ваш разговор със сър Джървейз. Един горделивец като него никога не би се изказал пренебрежително за племенника си, особено пред човек във вашето положение. Вие се опитахте да подсилите хипотезата за самоубийството. Направихте всичко възможно, за да създадете впечатлението, че причината за това предполагаемо самоубийство е

някакви безчестна постъпка, свързана с Хюго Трент. И такова нещо сър Джървейз никога не би споделил с някой непознат. Многозначителен ми се видя и фактът, когато споменахте, че Рут е влязла в стаята и пропуснахте да кажете, че е влязла откъм градината. Направи ми впечатление и книжната кесия. Предмет, за който трудно би могло да се каже, че мястото му е в кошчето за отпадъци в кабинет в дом като Хембъро Клоуз. Оказа се също така, че вие единствена сте била в гостната, когато се е раздал „изстрелът“. Номер като този с кесията подсказва преди всичко женска изобретателност. Накратко, всичко застана на мястото си. Включително и усилията ви да насочите съмненията върху Хюго и да ги отклоните от Рут. Както механизмът на престъплението, така и неговият мотив се изясниха.

Дребната сивокоса жена трепна.

— Казвате, че и мотивът ви е известен?

— Струва ми се, че да. Щастието на Рут, ето това е бил вашият мотив. Предполагам, че сте я виждали в компанията на Джон Лейк и сте разбрала за отношенията помежду им. Имала сте и достъп до личната документация на сър Джървейз и сте попаднала на черновата на новото му завещание. На онова, което е предвиждало Рут да бъде лишена от наследство, ако не се омъжи за Хюго Трент. Именно то ви е накарало да се решите сама да раздавате правосъдие, като при това сте се възползвали от писмото, което той ми бе изпратил. По всяка вероятност сте видяла копие от него. Какви са съмненията и страховете, които са го накарали да ми пише, не знам. Възможно е да се е съмнявал, че Бъроуз или Лейк са го ограбвали. Възможно е и да е решил да прибегне до помощта на частен детектив заради несигурността му относно чувствата на Рут. Вие сте използвала тези факти, за да придадете правдоподобност на версията за самоубийство, чиято достоверност се опитахте впоследствие да подсилите с разказа за враждебността на сър Джървейз към Хюго Трент. Вие ми изпратихте телеграма и се опитахте да ме заблудите, че според сър Джървейз съм щял да пристигна „прекалено късно“.

— Джървейз Шевенис-Гор бе негодяй, сноб и празнодумец! — рече внезапно с ожесточение мис Лингърд. — В никакъв случай нямаше да му позволя да разруши щастието на Рут!

— Рут ваша дъщеря ли е? — попита тихо Поаро.

— Да. Тя е моя дъщеря. Никога не съм преставала да мисля за нея. Когато научих, че сър Джървейз Шевенис-Гор търсил някой да му помага да пише историята на рода, направо подскочих от радост. Изгарях от желание да видя момиченцето си. Бях уверена, че лейди Шевенис-Гор няма да ме познае. Бяхме се срещали преди много години, когато бях млада и хубава, а и освен това си бях сменила името. Пък и лейди Шевенис-Гор е твърде разсеяна, за да може да бъде уверена, в каквото и да е с положителност. Самата тя ми бе симпатична, но рода ѝ не можех да понасям. Семейство Шевенис-Гор се бе отнесло към мен като към някакво нищожество. А сега Джървейз бе решил да съсипе живота на Рут заради своята горделивост и снобизъм. Аз пък реших, че тя на всяка цена ще бъде щастлива. И тя наистина ще бъде щастлива. При условие, че *никога не научи за мен*.

Последните думи бяха молба, не констатация.

Поаро направи лек поклон.

— Никой никога няма да го научи от мен.

— Благодаря ви — отвърна тихо мис Лингърд.

По-късно, след като полицията вече си беше отишла, Поаро срещна Рут Лейк и съпруга ѝ в градината.

— Наистина ли си помислихте, че аз съм извършителката, мосю Поаро? — попита го младата жена предизвикателно.

— Много добре ми бе известно, *madame*, че нямаше как да сте вие. Разбрах го от астрите.

— От астрите ли? Не ви разбирам.

— *Madame*, обърнете внимание на факта, че върху лехата имаше всичко на всичко четири следи от стъпки. При положение, че сте брала там цветя, стъпките следваше да бъдат много повече. Това можеше да означава единствено, че между вашето първо и вашето второ посещение *някой е заличил стъпките*. Могло да бъде дело само на един виновен човек. Фактът, че вашите стъпки не бяха заличени, говореше, че няма как вие да сте този човек. Този факт ме убеди автоматично, че вие сте невинна.

Лицето на Рут засия.

— Сега ви разбирам. Знаете ли, може би ще ви се стори ужасно онова, което ще чуете, но ми е жал за тази клета жена. В края на краищата, тя предпочете да направи самопризнание, само и само за да не бъде арестувана. Или поне така си е мислила. Постъпката ѝ бе

благородна, ако щете. Отвращава ме мисълта, че сега ще я съдят за убийство.

— Не се безпокойте — каза тихо Поаро. — До съд няма да се стигне. Докторът ми каза, че тя страда от тежко сърдечно заболяване. Не ѝ остават много седмици живот.

— Радвам се да го чуя — Рут отскубна един есенен минзухар и разсеяно го опря до бузата си.

— Клетата жена. Защо ли все пак го направи?

ТРИЪГЪЛНИКЪТ В РОДОС

ГЛАВА ПЪРВА

Еркюл Поаро бе седнал на белия пясък и се взираше в искрящата синя вода. Бе облечен грижливо и малко контешки в бял спортен костюм, а на главата си носеше сламена шапка. Принадлежеше към старото поколение, убедено в необходимостта да се пази от слънцето. Мис Памела Лайъл, която бе седнала до него и говореше безспирно, бе представител на съвременните схващания и потъмнялото ѝ от слънцето тяло бе покрито с минимално възможното количество дрехи.

От време на време тя прекъсваше своите словоизлияния, за да разтрие за сетен път тялото си с една мазна на вид течност от някакъв флакон.

От другата ѝ страна, излегнала се удобно върху хавлиена кърпа с ярки цветове, си почиваше най-добрата ѝ приятелка, мис Сара Блейк. Тенът на мис Блейк бе безупречен и това бе причина мис Памела от време на време да отправя завистливи погледи към нея.

— Още не съм почерняла — констатира тя със съжаление. — Мистър Поаро, *бихте* ли имали добрината да ми помогнете? Да, точно там, под дясната плешка. Че не мога да я достигна сама.

Поаро се отзова на молбата ѝ, а после внимателно изтри омазнената си ръка с носна кърпа. Мис Лайъл, чиито основни занимания бяха да наблюдава хората около нея и да се опива от звука на собствения си глас, продължи да говори.

— Оказах се напълно права за тази жена — за онази с роклята от *Шанел* ми е думата. За Валънтайн Дейкър-Чантри. Веднага я познах. Нали е чудесна? Веднага разбрах как успява да подлудява хората. Тя просто намира, че ѝ се *полага* и така битката вече е наполовина спечелена. А двойката, която пристигна снощи, се казва Голд. Мъжът е много привлекателен.

— Младоженци ли са? — попита Сара приглушено.

Мис Лайъл поклати глава отрицателно с жеста на човек с богат житейски опит.

— О, не! Дрехите ѝ не са дотам нови. Няма как да не разпозна една младоженка. Мосю Поаро, не намирате ли, че най-интересното нещо на света е да наблюдаваш хората? Да научаваш много неща за тях просто, като ги наблюдаваш?

— Ти не само ги наблюдаваш, мила — рече любезно Сара. — Ти им задаваш и безброй въпроси.

— Със семейство Голд още не съм разговаряла — отвърна достойно мис Лайъл. — А и не виждам защо човек да не проявява интерес към ближните си. Човешката природа е нещо изключително интересно. Нали така, мистър Поаро?

Този път бе достатъчно добра, за да даде на съседа си възможност да ѝ отговори.

— *Ca depend*^[1] — отвърна Поаро, без да отмества поглед от морската синева.

Памела бе изненадана от отговора му.

— Моля ви, мистър Поаро! Та нима съществува нещо така интересно, ако щете така непредвидимо, като човешкото същество?

— Непредвидимо ли? С това не съм съгласен.

— Но хората са наистина непредсказуеми! Тъкмо, когато сметнете, че сте ги разбрал, и те извършват нещо съвсем неочаквано.

Еркюл Поаро поклати глава.

— Не, не е вярно. Много рядко се случва някой да стори нещо, което да не е *dans son caractere*^[2]. Хората са по-скоро монотонни.

— Въобще не мога да се съглася с вас! — каза мис Памела Лайъл. Замълча цяла минута и половина, преди да възобнови атаката си. — Веднага щом се запозная с хора, започвам да правя догадки за тях. Да се опитам да разбера какви са отношенията помежду им. Да си изясня какво мислят и чувстват. Това е толкова вълнуващо!

— Едва ли е точно така — отвърна Поаро. — Природата се повтаря в това отношение много по-често, отколкото сме склонни да предполагаме. Морето е безкрайно по-разнообразно — добави замислено той.

— С други думи, смятате, че човешките същества възпроизвеждат някакви схеми. Някакви стереотипи. Това ли искахте да кажете? — попита Сара.

— *Precisement*^[3] — отвърна Поаро и начерта нещо в пясъка с пръст.

— Какво чертаете? — попита с любопитство Памела.

— Триъгълник — отвърна Поаро.

Вниманието на Памела обаче вече се бе отклонило в друга посока.

— Ето го семейство Чантри — каза.

По плажната ивица към тях се доближаваше жена. Висока, с вид и осанка, които издаваха, че цени себе си и тялото си. Кимна им едва-едва с лека усмивка и се устрои недалеч от тях. После смъкна златисто лилаво наметало от плещите си. Бе облечена в бял бански костюм.

— Има прекрасна фигура, нали? — въздъхна Памела.

Поаро обаче наблюдаваше не фигурата, а лицето.

Лицето на една тридесет и девет годишна жена, която се бе прочула с красотата си още на шестнадесетгодишна възраст.

Както и всички останали, и той знаеше много неща за Валънтайн Чантри. Бе се прославила с какво ли не — с капризи, с богатство, с огромните си сапфиреносини очи, със своите сватби и приключения. Бе имала пет съпрузи и безброй любовници. Бе се омъжвала последователно за италиански граф, за американски магнат от стоманолеярната промишленост, за професионален играч на тенис и за автомобилен състезател. От тази четворка единствено американецът бе умрял, а останалите трима небрежно бяха подхвърлени на бракоразводните съдилища. Преди шест месеца се бе омъжила още веднъж, този път за контраадмирал.

Именно той се появи след малко на плажа. Бе мълчалив мургав мъж с войнствена челюст и мрачен вид. Излъчваше нещичко от първичността на маймуноподобните прадеди на човешкия род.

— Тони, мили... Подай ми табакерата, ако обичаш...

Той вече я бе извадил, подаде я и ѝ поднесе огън.

Помогна ѝ да смъкне презрамките на белия бански костюм от раменете си. Тя се изтегна удобно под слънчевите лъчи. Той застана до нея със стойката на див звяр, пазещ плячката си.

— Да знаете, че са ми *страшно* интересни — продължи Памела с вече по-приглушен глас. — Вижте го колко е първичен! Мълчи и сякаш само дебне нещо. Предполагам, че на една жена като нея това ѝ е по сърце. Все едно, че държи озаптен тигър. Чудя се колко ли ще продължи бракът им. На нея взеха твърде често да ѝ омръзват

съпрузите, особено напоследък. И все пак ми се струва, че той би могъл да бъде опасен, ако се опита да се отърве от него.

След малко се зададе още една двойка, която изглеждаше доста свита. Бяха новодошлите от предната вечер. Мистър и мисис Дъглас Голд, което мис Лайъл лично бе установила от прегледа на книгата за гостите. Известни ѝ бяха и собствените им имена и възрастта им, тъй като италианските наредби предполагаха тези данни да се записват в книгата.

Мистър Дъглас Камерън Голд бе на тридесет и една години. Мисис Марджъри Ема Голд бе на тридесет и пет.

Както вече споменахме, любимото хоби на мис Лайъл бе да изучава човешките същества. За разлика от повечето англичани, тя бе способна да заговори непознати хора внезапно. Не изчакваше да минат от четири дни до седмица преди да направи първите плахи опити за контакти, както е прието по британските нрави. Веднага усети колебливостта и леката скованост в походката на мисис Голд и не закъсня да ѝ се обади.

— Здравейте! Нали денят е прекрасен?

Мисис Голд бе дребна жена и малко приличаше на мишка. Не бе грозна, всъщност имаше правилни черти и нелошо телосложение, но при нейната свитост и видимо отсъствие на самоувереност лесно можеше да остане незабелязана. За сметка на това пък съпругът ѝ бе изключително привлекателен, с онази привлекателност, присъща на актьорите. Имаше светла и леко вълниста коса, сини очи, широки плещи и тесни бедра. На пръв поглед приличаше повече на театрален герой, отколкото на човек от действителния живот. Щом обаче си отвореше устата, заличаваше хубавото впечатление. Тогава се виждаше, че е естествен, непринуден и дори малко глуповат.

Мисис Голд отправи към Памела поглед, изпълнен с благодарност, и седна до нея.

— Как сте успели вече да придобиете тен! Аз все още съм съвсем бяла.

— Необходими са доста усилия, за да хванеш равномерен тен — въздъхна мис Лайъл. Спря за миг и продължи: — Вие току-що сте пристигнали, нали?

— Да. Дойдохме снощи. С кораба на Вапо ди Италия.

— Идвали ли сте преди на Родос?

— Не. Но е прекрасно място, нали?

— Само дете трябва да се бие толкова път — добави съпругът ѝ.

— Да, да. Ако беше по-близо до Англия...

— В такъв случай щеше да е ужасно място — каза сънливо Сара.

— Можете ли да си представите плаж, пълен с хора, подредени като риби на сергия? Ужас!

— И това е вярно — съгласи се Дъглас Голд. — Жалко само дете курсът на италианската лира е толкова убийствен.

— А, и вие сте усетил промяната му, както виждам.

Разговорът продължи да се развива в руслото на обичайните клишета. Едва ли можеше да се окачестви като блестящ.

Разположилата се недалеч Валънтайн Чантри се протегна и приседна. Постави ръка на гърдите си, за да задържи банския си костюм.

Прозина се. Прозаяката ѝ бе продължителна и в същото време изящна, като на котка. Хвърли небрежен поглед наоколо. Очите ѝ подминаха Марджъри Голд и се задържаха върху златистата вълниста коса на Дъглас Голд.

Кокетно сви рамене. Заговори съпруга си с глас, малко по-силен от обичайното.

— Тони, мили, това слънце не е ли божествено? Сигурна съм, че в предишния си живот съм била поклонница на слънцето. Не си ли съгласен?

Мъжът ѝ в отговор изръмжа нещо, което околните не можаха да разберат. Затова пък чува отново напевния глас на Валънтайн Чантри.

— Мили, ще имаш ли добрината да разстелеш тази хавлия?

Положи неимоверни усилия да намести по най-добрия възможен начин красивото си тяло. Дъглас Голд вече се бе загледал в нея и очите му издаваха искрения му интерес.

— Колко е красива тази жена! — изчурулика щастливо мисис Голд.

— Това е Валънтайн Чантри — отвърна тихичко Памела, която обичаше не само да получава, но и да предава информация. — Нали знаете, същата, дете беше известна под името Валънтайн Дейкър. Красива е, нали? Мъжът ѝ пък направо се е побъркал от любов. Никога не я оставя сама.

Мисис Голд плъзна още веднъж поглед по плажната ивица.

— Морето е наистина прекрасно, Дъглас. Дали не е време да влезем?

Дъглас, който все още продължаваше да наблюдава Валънтайн Чантри, се бе разсеял и не отговори веднага.

— Да влизаме във водата ли казваш? Ами да, след малко.

Марджъри Голд стана и тръгна към брега.

Валънтайн Чантри се обърна леко на една страна. Погледът ѝ се втренчи в Дъглас Голд. Алените ѝ устни се извиха в лека усмивка.

Вратът на мистър Дъглас Голд леко почервения.

— Тони, мили, би ли ми направил една услуга? — попита Валънтайн Чантри. — Ще ми донесеш ли бурканчето с крем за лице? Върху тоалетката е. Тази сутрин забравих да го взема. Хайде, бъди добър!

Контраадмиралът послушно се затътри към хотела.

Марджъри Голд вече бе влязла в морето.

— Хайде, Дъглас! Водата е чудесна, съвсем топла. Хайде, идвай!

— Няма ли да влезете? — попита го Памела Лайъл.

— Иска ми се е първо да се попека малко — отвърна ѝ той неопределено.

Валънтайн Чантри направи леко движение. Надигна глава и отправи поглед към мъжа си, сякаш се канеше да го извика. Той обаче точно в този миг прекоси портата на градината на хотела.

— Свикнал съм да се къпя в морето непосредствено преди да се прибера — поясни мистър Голд.

Мисис Чантри отново приседна. Взе бурканче с плажен крем и се опита да го отвори. Отстрани се създаде впечатление, че ѝ бе трудно да го стори. Капачката не поддаваше.

— Ох, Боже мой! Не мога да се справя! — произнесе на висок глас мисис Чантри. Погледна към групата. — Извинете, дали някой от вас...

Винаги галантен, Поаро се изправи. Дъглас Голд обаче се възползва от предимствата на своята младост и пъргавина. Само за миг се озова до мисис Чантри.

— Мога ли да ви помогна?

— О, благодаря ви... — гласът ѝ повторно бе възвърнал своята гальовна напевност.

— Колко сте мил... Аз пък съм толкова *несръчна*, все обърквам нещо. Вече го отворихте! Ах, колко съм ви благодарна...

Еркюл Поаро се усмихна.

Стана и реши да се поразходи по брега. Не изглеждаше да бърза и не отиде много далеч. Когато пое обратния път, от морето излезе мисис Голд и се присъедини към него. Дотогава бе плувала. Лицето ѝ, почти скрито под шапка за плуване, която никак не ѝ отиваше, сияеше от щастие.

— Да знаете само колко обичам морето! — каза тя задъхано. — А тук водата е толкова топла и приятна!

Поаро реши, че тя наистина много обича плуването.

После премести поглед от нея и надникна през рамото ѝ. Към мястото, където друг един запален плувец, мистър Дъглас Голд, разговаряше с Валънтайн Чантри.

— Той пък защо не дойде да поплуваме заедно... — започна мисис Голд. Гласът ѝ издаваше някакво детинско учудване.

Очите на Поаро оглеждаха замислено Валънтайн Чантри. Помисли си, че и други жени преди време си бяха задавали същия въпрос.

Усети как вървящата до него мисис Голд се задъха. Тя заговори. Гласът ѝ бе хладен.

— Всички знаем, че е красавица. Дъглас обаче не харесва такъв тип жени.

Еркюл Поаро не отговори.

Мисис Голд влезе отново във водата.

Отдалечи се от брега с бавни и уверени движения. Личеше ѝ, че наистина обича да плува.

Поаро се отправи към компанията си.

Съставът ѝ се бе увеличил със стария генерал Барнс, ветеран, който обичаше общуването с млади хора. Сега се бе устроил между Памела и Сара и заедно с Памела разискваха и разкрасяваха разни клюки.

Контраадмирал Чантри се бе завърнал. Заедно с Дъглас Голд бяха седнали от двете страни на Валънтайн.

Наместила се удобно между двамата мъже, тя им говореше нещо с напевния си приятен глас, като обръщаше глава ту към единия, ту към другия.

Всъщност привършваше някаква забавна история.

— ... и какво мислите каза глупакът? „Щях да ви запомня навсякъде, госпожа.“ Нали така беше, Тони? И знаеш ли, наистина бе много мило от негова страна. Просто хората са много мили, всички са толкова мили с мен! Не знам защо, но винаги се получава така. Нали си спомняш, Тони, какво ти казах тогава? Казах ти: „Тони, мили, ако си решил да ме ревнуваш, можеш да ме ревнуваш от този портиер“. Защото наистина бе толкова мил...

— Някои от тези портиери си ги бива — каза след малко Дъглас Голд.

— О, да. Човекът обаче наистина си даде много труд, само и само за да ми достави удоволствие.

— Нищо чудно. Вярвам, че всеки би го направил за вас — рече Дъглас Голд.

— Колко е любезно от ваша страна! — извика тя с удоволствие. — Тони, чу ли го?

Контраадмирал Чантри изръмжа нещо.

Жена му въздъхна.

— Тони няма вкус към дългите речи. Нали, агънце?

Бялата ѝ ръка с дълги червени нокти разроши черната му коса.

Той внезапно я погледна.

— Понякога наистина се чудя как ме търпи — продължи Валънтайн. — Той е страхотно умен. През цялото време му говоря глупости, а той не ми се сърди. Никой не ми се сърди. Всички ме глежат. Това сигурно ми се отразява много зле.

— Онази жена там вашата съпруга ли е? — попита контраадмирал Чантри.

— Да. Май вече е време да се върна при нея.

— Но тук на пясъка е толкова приятно... — каза Валънтайн. — Не трябва да бързате да влизате във водата. Тони, мили, май няма да се къпя. Днес ми е първият ден и мога да настина. Но ти защо не влезеш да се поизкъпеш малко, мили? Мистър Голд ще остане да ми прави компания през това време.

— Не, благодаря. Още не ми се плува — рече мрачно Чантри. — Голд, жена ви май ви маха с ръка.

— Колко хубаво плува жена ви! — каза Валънтайн. — Сигурна съм, че е някоя от тези страшно делови жени, които с всичко се

справят добре. Винаги ме плашат, защото ми се струва, че ме презират. Аз пък с нищо не мога да се оправя, нали, Тони?

Контраадмирал Чантри в отговор отново изръмжа.

— Прекалено си мил, за да го признаеш — каза гальовно жена му. — Мъжете винаги са предани и именно това ми харесва най-много в тях. Те са много по-предани от жените. Никога не говорят лоши неща зад гърба ти. Жените, ако питате мен, са дребнави.

Сара Блейк се извърна към Поаро.

— Не приемайте думите ми за проява на дребнавост, но според мен милата мисис Чантри в никакъв случай не е съвършена. Божичко, колко е тъпа тази жена! Започвам да мисля, че по-тъпа жена от Валънтайн Чантри не съм виждала. За нищо не я бива, освен да казва „Тони, мили“ и да върти очички. Няма да се учудя, ако в главата си има памук вместо мозък.

Поаро присви изразително вежди.

— *Un peu severe*^[4]!

— И така да е. Държи се като котенце и похватите ѝ са твърде прозрачни. Не може ли да остави чуждите мъже на мира? Не вижда ли, че съпругът ѝ е настръхнал като буреносен облак?

Поаро се загледа в посока към морето.

— Мисис Голд плува много добре — отбеляза той.

— Да, не е от онези, които се плашат от водата. Колкото до мисис Чантри, чудя се дали тя въобще ще влезе в морето, докато сме тук.

— А, тя няма да го направи — рече язвително генерал Барнс. — Не е от тези, дето ще рискуват да им се развали грима. Не че не си я бива, въпреки че малко е взела-дала вече.

— Точно сега гледа към вас, генерале — рече дяволито Сара. — А за грима не сте прав. Днес всички са устойчиви на вода и на целувки.

— Мисис Голд излиза от водата — съобщи Памела.

— Ей сега ще си прибере мъжлето — почти изтананика Сара.

Мисис Голд се запъти към тях. Фигурката ѝ бе привлекателна, но прекалено прилепналата шапка за плуване не я правеше по-красива.

— Няма ли да дойдеш, Дъглас? — попита нетърпеливо. — Водата е много топла и приятна.

— Ей сега.

Дъглас Голд бързо се изправи. Сетне сякаш се поколеба за миг, и точно тогава Валънтайн Чантри го дари с една мила усмивка.

— *Au revoir*^[5]!

Голд и съпругата му се отправиха към морето.

Когато се отдалечиха достатъчно, Памела се обади.

— Не съм сигурна дали това беше много умно от нейна страна — каза с критичен тон. — Да откъсваш съпруга си от разговор с друга жена винаги е нетактично. Създава впечатлението, че е под чехъл. На съпрузите никак не им е приятно.

— Вие изглежда доста разбирате от съпрузи, мис Памела — рече генерал Барнс.

— От чужди съпрузи, генерале, не от собствен съпруг.

— Ето там е разликата.

— Така е, но поне ще съм разбрала как не трябва да се държа, когато му дойде времето.

— Какво да ти кажа, мила — намеси се Сара, — преди всичко, никога не бих си сложила такава шапка за плуване.

— На мен ми се вижда благоразумна — рече генералът. — Благоразумна малка женичка.

— Добре го казахте, генерале — отвърна му Сара. — Знайте обаче, че и благоразумието на такива женички си има някакъв предел. Имам чувството, че няма да е чак толкова благоразумна, щом става дума за Валънтайн Чантри — след миг тихо и възбудено добави: — Я го погледни сега. Виж го как се е навъсил. Този човек сигурно има ужасен характер.

Контраадмирал Чантри наистина гледаше свирепо в посока към отдалечаващата се семейна двойка.

Сара погледна Поаро.

— Е? Какво ще кажете?

Еркюл Поаро не отговори с думи, а още веднъж начерта нещо с пръст върху пясъка. Същото, което бе начертал преди малко — триъгълник.

— Вечният триъгълник — каза замислено Сара. — Нищо чудно да се окажете прав. Ако е така, следващите няколко седмици ще бъдат доста интересни.

[1] Зависи (фр.). — Бел.прев. ↑

- [2] В характера му — (фр.). — Бел.прев. ↑
- [3] Точно това (фр.). — Бел.прев. ↑
- [4] Прекалено сте строга (фр.). — Бел.прев. ↑
- [5] Довиждане (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ВТОРА

Мистър Еркюл Поаро бе разочарован от Родос. Бе отишъл там, за да си почине. За да си откъхне, в частност, от престъпленията. Бяха му казали, че в края на октомври в Родос почти нямало хора и бил много тихо и спокойно място.

А и всъщност не беше лъжа. Единствените гости на хотела бяха семейство Чантри, семейство Голд, Памела и Сара, генералът и две италиански двойки. Чувствителният ум на мосю Поаро обаче усети, че и в този тесен кръг вече назряваше нещо.

— А дали пък не страдам от професионална деформация? — зададе си укорително въпрос той. — Дали пък все не ми се привиждат престъпления и всъщност само си въобразявам разни работи, вследствие на лошото храносмилане?

Тревогата му обаче не секна.

Една сутрин слезе на терасата и завари мисис Голд да бродира. Тя бързо скри от погледа му една батистена кърпичка.

Очите на мисис Голд бяха сухи, но блестяха подозрително силно. Стори му се прекалено весела. Доброто ѝ настроение сякаш бе неестествено пресилено.

— Добро утро, мосю Поаро — приветства го тя с подчертано щастлив глас, сякаш за да разсее подозренията му.

Поаро реши, че тя в никакъв случай не би могла да изпита чак толкова голямо удоволствие от неговото появяване. В края на краищата, познаваше го съвсем слабо. Еркюл Поаро, макар и да имаше високо професионално самочувствие, оценяваше личната си привлекателност съвсем скромно.

— Добро утро, *madame* — отговори той на поздрава. — Денят е прекрасен, нали?

— Да, нали извадихме голям късмет с времето? Впрочем двамата с Дъглас винаги сме се радвали на хубаво време.

— Нима?

— Да. Ние по начало извадихме късмет един с друг. Знаете ли, мосю Поаро, когато човек вижда наоколо си толкова мъки и нещастия, толкова семейства, които се развеждат, и какво ли не още, не може да не бъде благодарен на съдбата за собственото си щастие.

— Приятно е да ви слуша човек, *madame*.

— Така е, с Дъглас сме много щастливи от съвместния си живот. Вече има пет години, откакто сме женени, а днес пет години никак не са малко време...

— За някои хора то е равнозначно на вечност, *madame* — отвърна сухо Поаро.

— Ако ме питате, сега сме още по-щастливи от деня, в който се оженихме. Разбрахме, че сме създадени един за друг.

— Това е най-важното в живота, разбира се.

— Затова именно съчувствам на хората, които не са щастливи.

— Имате предвид...

— А, не. Просто говоря по принцип, мосю Поаро.

— Да, да, разбирам.

Мисис Голд взе копринен конец, обърна го към слънцето, одобри го и продължи.

— Тази мисис Чантри например...

— Да?

— Според мен тя съвсем не е святна жена.

— Възможно е да сте права.

— Дори напълно съм убедена, че не е святна жена. Не мога обаче да не изпитам съжаление към нея. — Пръстите на мисис Голд трепереха и тя не успяваше да вдене иглата. — При всичките й пари и хубост и така нататък, не е от жените, които могат да задържат един мъж. Според мен е от онези, които бързо омръзват на мъжете. Не сте ли съгласен?

— Самият аз навярно не след дълго бих се уморил от разговор с нея — каза предпазливо Поаро.

— Да, да, точно това имах предвид. Тя, разбира се, притежава един своеобразен чар... — мисис Голд се поколеба, устните й се разтрепериха. Дори и човек, по-малко наблюдателен от Еркюл Поаро, нямаше да пропусне да забележи мъката й. — Мъжете са като деца! — продължи тя. — Всеки може да ги излъже...

Надвеси се над ръкоделието си. Носната кърпичка отново се мерна.

Еркюл Поаро реши, че може би няма да е зле да смени темата.

— Няма ли да се изкъпете в морето тази сутрин? Съпругът ви на плажа ли е?

Мисис Голд го погледна, примигна и едва ли не предизвикателно се опита да си даде вид, че е щастлива.

— Тази сутрин, не — отговори му тя. — Бяхме решили да разгледаме крепостната стена на стария град, но нещо се разминахме. Другите тръгнаха, без да ме дочакат.

Използваното от нея местоимение бе многозначително, но преди Поаро да успее да каже каквото и да е откъм плажа се появи генерал Барнс и се отпусна в едно кресло до тях.

— Добро утро, мисис Голд. Добро утро, Поаро. И двамата май дезертирахте тази сутрин, така ли? Много дезертъори се събрахте. Вие двамата, вашият съпруг, мисис Голд, също и мисис Чантри.

— И контраадмирал Чантри, навярно? — попита уж с безразличие Поаро.

— А, не, той е на плажа. Сега с него се занимава мис Памела. Не й е лесно — засмя се генералът. — Той е един от онези силни и мълчаливи мъже, за които пише в книгите.

— Този човек понякога ме плаши — каза Марджъри Голд с треперещ глас. — Понякога ми се вижда толкова мрачен, че ми се струва, че е способен на всичко.

— Предполагам, че е от диспепсия — отвърна бодро генералът. — Често пъти тя е единственият причинител на романтичната меланхолия или неудържимия гняв.

Марджъри Голд му отвърна с лека учтива усмивка.

— А вашият съпруг къде е? — заинтересува се генералът.

Тя му отговори без колебание с бодър и естествен глас.

— За Дъглас ли питате? О, те заедно с мисис Чантри отидоха в града. Струва ми се, че са решили да огледат останките от крепостните стени.

— Да, да, много е интересно. Това са останки от рицарските времена. Нямаше да е зле и вие да отидете да ги видите, млада госпожо.

— Боя се, че слязох твърде късно — каза мисис Голд.

След това внезапно стана, промърмори някакво извинение и се прибра в хотела.

Генерал Барнс се загледа подире ѝ със загрижено изражение на лицето.

— Много симпатична женичка — отбеляза той. — Не бих я дал за цяла дузина гримирани уличници като една, на която няма да споменавам името. Да знаете, че мъжът ѝ е глупак. Не знае какво притежава.

Поклати неодобрително глава и сетне също се прибра в хотела.

Сара Блейк, която току-що се завърна от плажа, бе чула последната част от генералското слово.

— Симпатична женичка, няма що! Мъжете уж винаги ценят високо невзрачните женици от гримираните уличници, но при раздаването на картите последните винаги печелят. Тъжно е, но е така.

— *Mademoiselle!* — отвърна Поаро сепнато. — Цялата тази работа никак не ми харесва!

— Наистина ли? И на мен не ми харесва. Впрочем, нека бъда искрена. Нищо чудно пък всъщност да ми харесва. Нали у нас винаги дреме някаква личност, която се радва на катастрофите и хорските нещастия?

— Къде е контраадмирал Чантри? — попита Поаро.

— На плажа, където сега Памела му прави дисекция. На нея ѝ доставя голямо удоволствие, но на него процедурата никак не му е приятна. Когато си тръгнах към хотела, бе заприличал на буреносен облак. Да знаете, че ни чакат бури.

— Има нещо, което не разбирам... — промърмори Поаро.

— Не е лесно да се разбере всичко — каза Сара — По-важно е обаче какво предстои.

— Права сте, *mademoiselle* — съгласи се Поаро. — Именно бъдещето е в основата на нашите безпокойства.

— Колко хубаво се изразихте! — възкликна Сара и се прибра в хотела.

На вратата насмалко не се сблъска с Дъглас Голд. Младият човек изглеждаше доволен от себе си, но същевременно и малко гузен.

— Здравейте, мосю Поаро! — каза бодро. — Показах на мисис Чантри стената на кръстоносците. Марджъри пък не пожела да дойде.

Поаро леко присви вежди, но дори и да бе пожелал да каже нещо нямаше да успее, тъй като нахълта Валънтайн Чантри.

— Дъглас! Искам един розов джин! — рече тя с напевния си глас. — Не мога без розов джин!

Дъглас Голд отиде да поръчва напитката. Валънтайн се отпусна в едно кресло до Поаро. Тази сутрин направо сияеше.

Забеляза, че съпругът ѝ и Памела се задават откъм плажа и махна весело с ръка в тяхна посока.

— Приятно ли беше морето, мили? Днес денят не е ли божествен?

Контраадмирал Чантри не ѝ отговори. Запъти се към стълбището, отмина я, без да каже дума, и изчезна в бара.

Бе притиснал ръце до хълбоците си и от това приликата му с горила стана по-силна.

Валънтайн отвори красивата си уста и лицето и придоби глупаво изражение.

— О! — произнесе с безразличен глас.

На Памела Лайъл съвсем ѝ личеше, че се наслаждава на обстановката. Опитвайки се да прикрие чувствата си, доколкото ѝ бе по силите, тя се отпусна до Валънтайн Чантри и я заговори:

— Приятно ли прекарахте сутринта?

— Направо чудесно — започна Валънтайн. Поаро не дочака продължението и спокойно се запъти към бара. Там забеляза, че лицето на младия Голд, който продължаваше да чака да приготвят розовия джин, бе поруменяло. Изглеждаше смутен и ядосан.

— Този човек е същински грубиян! — възкликна той към Поаро и кимна в посока на отдалечаващия се контраадмирал Чантри.

— Възможно е — отвърна Поаро. — Да, напълно е възможно. *Les femmes* обаче обичат грубияните. Не го забравяйте.

— Не бих се изненадал, ако я малтретира — промърмори Дъглас.

— По всяка вероятност и това ѝ е приятно.

Дъглас Голд го погледна озадачено, след което взе розовия джин и се отдалечи.

Еркюл Поаро се устрои на един стол и си поръча *sirop de cassis*. Докато отпиваше бавно от него, без да крие удоволствието си, в бара нахълта Чантри и изпи последователно няколко розови джина с голяма скорост.

— Ако Валънтайн е решила, че може да ме разкара, както е разкарала предишните глупаци, много греши — каза внезапно, обръщайки се по-скоро към света, отколкото към Поаро. — Притежавам я и ще я притежавам докрай! Никой няма да ми я отнеме, освен ако не мине през трупа ми!

Хвърли някакви пари на тезгяха, обърна се и излезе.

ГЛАВА ТРЕТА

Три дни по-късно Еркюл Поаро реши да се разходи до хълма на пророка. Бе много приятно да тръгнеш по пътя, виещ се все по-високо и по-високо сред златисто зелените ели, да усещаш как човешките същества с всичките им дребнави страсти остават нейде в низината. Колата спря пред ресторанта. Поаро излезе и тръгна на разходка из гората. Най-сетне достигна място, което действително му се стори връх на света. Нейде далеч долу, изпълненото с тъмна синева море се разстиляше под краката му.

Извисил се високо над света и далеч от всякакви грижи той най-сетне се почувства спокоен. Внимателно зашла с палтото си дънера на едно дърво и седна върху него.

„Не ще и дума, че *le bon Dieu*^[1] си знае работата. Странно е обаче, че си е позволил да сътвори някои конкретни човешки същества — рече си на ум. — *Eh bien*, поне за малко ще се откъсна от всичките им проблеми.“

Внезапно усети нечие присъствие. Към него се бе затичала дребна жена с кафяво палто и кафява пола. Бе Марджъри Голд и този път не се преструваше. Лицето ѝ бе мокро от сълзи.

Поаро нямаше как да се измъкне. Тя вече бе при него.

— Мистър Поаро, трябва да ми помогнете! Толкова съм нещастна, че просто не зная какво да правя! О, Боже, какво да правя? Какво да правя?

Погледна го с измъчено лице и го улови за ревера. Сетне, сякаш забеляза в изражението му нещо, което я разтревожи и леко отстъпи назад.

— Какво... какво има? — попита тя, заеквайки.

— Помолихте ме за съвет, *madame*? Добре ли ви разбрах?

— Да... да... — отвърна нерешително тя.

— *Eh bien*, ще ви го дам — гласът му бе неучтив, направо груб.

— Напуснете това място веднага, *преди да е станало късно*.

— Какво? — погледна го учудено тя.

— Нали ме чухте? Напуснете острова.

— Да напусна острова ли?

Очите ѝ бяха изпълнени с недоумение.

— Точно това ви казвам.

— Но, защо? Защо?

— Такъв е моят съвет. Ако цените живота си.

— Какво искате да кажете? — възкликна тя. — Та вие ме плашите. Настина ме плашите!

— Намерението ми бе точно такава — отвърна сериозно Поаро.

Тя се отпусна и прикри лицето си с ръце.

— Не мога! Той не иска да дойде! Имам предвид Дъглас. Тя не го пуска. Вече го е подчинила духом и тялом! Той не иска да чуе нищо против нея. Побъркал се е. Вярва на всичко, което му казва! Че съпругът ѝ я биел... че била невинна жертва... че никой не я разбира... Дъглас въобще не иска да ме погледне, все едно, че ме няма! Развод иска... да съм му дала свобода. Внушил си е, че тя ще се разведе с мъжа си и ще се омъжи за него. Страх ме е. Чантри няма да я отстъпи. Не е от тези мъже. Снощи показала на Дъглас някакви петна по ръката ѝ — мъжът ѝ я бил малтретирал. Дъглас побесня. Той е с рицарско възпитание... Боже мой, *страх ме е!* Какво ще стане? Кажете ми какво да сторя?

Еркул Поаро не бе отместил погледа си от хълмистите брегове на Азия, простиращи се отвъд морето.

— Вече ви казах. Напуснете острова, преди да е станало твърде късно — отговори ѝ той.

— Не мога. Не мога — поклати тя глава. — Освен ако Дъглас... Поаро въздъхна и сви рамене.

[1] Господ (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Еркюл Поаро бе седнал с Памела Лайъл на брега.

— Триъгълникът се очерта — рече му тя не без удоволствие. — Снощи и двамата бяха седнали до нея и си разменяха святкащи погледи. Чантри бе пил повече, отколкото трябва. Държа се обидно с Дъглас Голд. Той пък бе на ниво, запази самообладание. Онази жена, Валънтайн, не криеше, че ѝ е много приятно. През цялото време мъркаше като тигър-людоед. Какво ще стане според вас?

— Боя се... много се боя... — поклати глава Поаро.

— Всичките се боим — каза лицемерно мис Лайъл и добави: — Тази история май е по вашата част. Или пък би могла да стане. Не можете ли да направите нещо?

— Направих всичко, което ми бе по силите.

Мис Лайъл се оживи и попита възбудено:

— Така ли? Значи сте направили нещо? И какво е то?

— Посъветвах мисис Голд да напусне острова, преди да е станало късно.

— О! Значи според вас... — не довърши мисълта си.

— Да, *mademoiselle*?

— Значи, смятате, че ще се случи — каза бавно Памела. — Но той не би могъл... Никога не би направил такова нещо... Той е наистина толкова мил. Само тази жена е виновна. Той... — спря за миг и тихо продължи: — Убийство? Тази ли дума се върти в главата ви?

— Съвсем определено се върти в нечия глава, *mademoiselle*. Това мога да ви кажа.

Памела внезапно изтръпна.

— Не вярвам — заяви тя.

ГЛАВА ПЕТА

Последователността на събитията в нощта на двадесет и девети октомври бе напълно ясна.

Като начало избухна кавга между двамата мъже — Голд и Чантри. Чантри говореше все по-високо, а четирима души чули последните му думи — касиерът, управителят на хотела, генерал Барнс и Памела Лайъл.

— Чуй ме добре, мръсна свиньо, ако си мислите заедно с жена ми, че можете да ми излезете с този номер, много грешите! Валънтайн ще остане моя съпруга, докато съм жив!

След тези думи напуснал хотела с изкривено лице.

Това се случило преди вечеря. После се сдобрили, макар и да не се разбра как точно е станало. Валънтайн покани Марджъри Голд да се поразходят на лунна светлина. Памела и Сара ги придружиха. Голд и Чантри играха заедно билиард. Сетне се присъединиха към Еркюл Поаро и генерал Барнс в бара на хотела.

За пръв път на лицето на Чантри бе изписана усмивка.

— Интересна ли беше играта? — попита генералът.

— Този приятел е прекалено силен за мен — призна контраадмиралът. — Изпревари ме с четиридесет и шест точки.

Дъглас Голд показва скромност.

— Чист късмет, уверявам ви. Какво ще пиете? Ще отида да поръчам напитките.

— Розов джин, ако обичате.

— Разбрах. Вие, генерале?

— Благодаря. За мен едно уиски със сода.

— И аз ще пия същото. А вие, мосю Поаро?

— Много сте любезен. Бих предпочел *sirup de cassis*.

— Сироп... какъв беше точно?

— Сироп от касис. От френско грозде.

— А, да, разбрах. Ликьор. А дали го имат тук? Никога не бях чувал за него.

— Имат го, но не е ликьор.

Дъглас Голд се засмя.

— Малко странен ми се вижда вкуса ви, но всеки сам си избира отровата. Ей сега ще отида да направя поръчката.

Контраадмирал Чантри седна при тях. Макар и да не бе по природа общителен или разговорлив човек, постара се да бъде приятен събеседник.

— Странно как човек свиква да живее и без новини — отбеляза той.

— Не бих казал, че „Континентал дейли мейл“ с четири дена закъснение много ме устройва — изръмжа генералът. — Разбира се, бих могъл да уредя да получавам „Таймс“ и „Пънч“ всяка седмица, но пристигат с прекалено голямо закъснение.

— Тази палестинска история дали няма да предизвика избори?

— Нещата с Палестина бяха страшно занемарени — заяви генералът тъкмо когато се появи Дъглас Голд, последван от келнер с поднос с напитки.

Генералът разправи епизод от военната си кариера в Индия през 1905 година. Двата мъже го изслушаха учтиво, но не с голям интерес. През това време Еркюл Поаро отпиваше от своя *sirop de cassis*.

Генералът приключи разказа си и всички подобаващо се засмяха.

Точно в този момент на входа на бара се появиха жените. И четирите изглеждаха в чудесно настроение, разговаряха оживено и се смееха.

— Тони, мили, разходката беше божествена! — извика Валънтайн, докато се отпусна в един стол до този на мъжа си. — Как се радвам, че на мисис Голд ѝ дойде на ум тази идея! Всичките трябва да дойдете!

— Ще пиеш ли нещо? — попита я съпругът ѝ. Даде да се разбере с поглед, че въпросът му се отнася и до другите дами.

— За мен розов джин, мили — каза Валънтайн.

— За мен джин и лимонада — каза Памела.

— За мен коктейл — рече Сара.

— Добре — Чантри се изправи. Подаде собствения си недокоснат розов джин на съпругата си. — Ти вземи този, а аз ще поръчам друг за себе си. А вие какво ще пиете, мисис Голд?

Мисис Голд тъкмо сваляше връхната си дреха с помощта на съпруга си. Усмихна се.

— Може ли една оранжада, ако обичате?

Чантри се отпрати към вратата. Мисис Голд се усмихна на съпруга си.

— Разходката бе толкова приятна, Дъглас. Жалко, че не дойде.

— И аз съжалявам. Нищо, ще се разходим заедно друг път.

И двамата се усмихнаха един на друг.

Валънтайн Чантри взе чашата си с розов джин и я изпи на един дъх.

— Ох! Много добре ми дойде! — каза тя.

Дъглас Голд взе палтото на Марджъри и го окачи на закачалката.

— Хей, какво ви става? — попита с рязък глас, когато се запъти към останалите.

Валънтайн Чантри се бе отпуснала в креслото си. Устните ѝ бяха посинели и бе притиснала ръка на сърцето си.

— Нещо... нещо ми е...

Беше се задъхала. Въздухът не ѝ стигаше.

Чантри, който бе влязъл в стаята, ускори крачка.

— Вал! Какво ти е?

— Не знам... това питие... имаше странен вкус...

— Кое? Розовият джин?

Чантри рязко се изви и улови Дъглас Голд за рамото.

— Голд, питието беше за мен? Какво, по дяволите, сложи в него?

Дъглас Голд бе втренчил поглед в изкривеното лице на жената в креслото, побелял като платно.

— Аз... аз никога...

Валънтайн Чантри се свлече в креслото.

— Извикайте доктор! Веднага! — извика генерал Барнс.

Пет минути по-късно Валънтайн Чантри умря.

ГЛАВА ШЕСТА

На другата сутрин никой не отиде на плаж.

Памела Лайъл, с пребледняло лице, облечена в тъмна рокля, улови в хола Еркюл Поаро за ръката и го отведе в малката странична приемна.

— Това е ужасно! — рече тя. — Ужасно! Самият вие го казахте. Предвидихте убийството!

Той мрачно сведе поглед.

Памела тропна с крак.

— Трябваше да го предотвратите! Можеше и да не се случи!

— Как? — попита Еркюл Поаро.

Отговорът му някак си я успокои.

— Не можахте ли да отидете някъде... в полицията например?

— И какво щях да кажа на полицията? Какво можеше да й кажа преди престъплението? Че някой таи убийство в сърцето си? Ще ви кажа, *mon enfant*^[1], ако едно човешко същество е решило да убие друго човешко същество...

— Можеше да предупредите жертвата — настоя Памела.

— Понякога предупрежденията са безполезни — каза Еркюл Поаро.

— Могли сте в такъв случай да предупредите убиеца — рече бавно Памела. — Да му дадете да разбере, че знаете какво възнамерява да прави...

Поаро кимна с разбиране.

— Да, звучи малко по-убедително. И в този случай обаче не трябва да изпускате от погледа си основния порок на един престъпник.

— Кой е този порок?

— Самонадеяността.

— Но това е нелепо! Направо глупаво! — извика Памела. — Убийството бе извършено съвсем детински. Полицията арестува Дъглас Голд още снощи.

— Така е — съгласи се той и замислено добави: — Дъглас Голд е наистина един много глупав млад човек.

— Невероятен глупак! Чух, че открили и останалата част от отровата, как ѝ беше името?

— Вид строфантин. Действа на сърцето.

— Разбрахте ли, че са открили остатъка от този строфантин в джоба на самото му?

— Разбрах.

— Невероятен глупак! — повтори Памела. — Може би е искал да се отърве от отровата, но да е бил парализиран от шока, предизвикан от това, че не е отровил, когото трябва. Получава се съвсем като в театър. Любовникът поставя строфантина в чашата на съпруга, а сетне, тъкмо когато отсъства, вместо него я изпива съпругата... Представете си как се е почувствал Дъглас Голд в момента, когато си е дал сметка, че е убил възлюбената си... — след тези думи тя потрепери. — Вашият триъгълник! Вечният триъгълник! Кой би могъл да си представи, че всичко ще свърши така?

— Допусках тази възможност — промърмори Поаро.

Памела се обърна към него.

— Вие нали нея предупредихте? Мисис Голд? Защо тогава не предупредихте и него?

— Него? Имате предвид Дъглас Голд?

— Не, имам предвид контраадмирал Чантри. Могъл сте да го предупредите, че е бил в опасност. В крайна сметка той е бил истинското препятствие. Сигурна съм, че Дъглас Голд се е надявал, че ще успее да накара жена си да му даде развод. От една такава мекушава и малодушна женица, при това влюбена до уши в него, това би могло да се очаква. Чантри обаче не е от тези, които могат да бъдат лесно пречупени. Личеше му, че в никакъв случай нямаше да даде на Валънтайн свобода.

Поаро сви рамене.

— И да бях поговорил с Чантри, нямаше да има никаква полза — рече той.

— Може би сте прав — съгласи се Памела. — Сигурно щеше да ви каже, че може сам да се грижи за себе си, и да ви изпрати по дяволите. Все ми се струва обаче, че нещо е могло да се направи.

— По едно време се замислих дали не си струва да се опитам да убедя Валънтайн Чантри да напусне острова — каза бавно Поаро. — Тя обаче нямаше да ми повярва. Бе прекалено глупава жена, за да повярва в истината. *Pauvre femme*^[2], стана жертва на глупостта си.

— И да беше напуснала острова, не вярвам, че щеше да е от полза — каза Памела. — Той просто щеше да я последва.

— Кой „той“?

— Дъглас Голд, разбира се.

— Смятате, че Дъглас Голд е щял да я последва? О, не, *mademoiselle*, тук грешите. Напълно грешите. Виждам, че още не сте прозряла какво действително се случи. Ако Валънтайн Чантри бе решила да напусне острова, мъжът ѝ щеше да я придружи.

Памела го изгледа озадачено.

— Естествено, че щеше да я придружи.

— И в този случай престъплението просто щеше да бъде извършено другаде.

— Не ви разбирам.

— Казвам ви, че същото това престъпление щеше да бъде извършено другаде. Съпругът на Валънтайн Чантри щеше да я убие другаде.

Памела го зяпна удивено.

— Да не би да искате да ми кажете, че Валънтайн е била убита от контраадмирал Чантри? От Тони Чантри?

— Точно това искам да кажа и вие станяхте свидетел на убийството. Дъглас Голд му поднесе неговото питие. Той, както бе седнал, го държеше пред себе си. Когато влязоха жените всички отпразнихме поглед към тях. Точно в този момент Чантри, предварително подготвен, е изсипал строфантин в чашата с розов джин. После любезно го предложи на съпругата си и тя го изпи.

— Строфантинът обаче бе открит в джоба на Дъглас Голд!

— Никак не е било трудно да бъде пуснат там в момента, когато всички се суетяхме около умиращата жена.

Памела успя да реагира едва след около две минути.

— Все още нищичко не разбирам. Та нали триъгълникът... та нали вие сам казахте...

Поаро енергично поклати глава.

— Така е, казах, че има триъгълник. Не този обаче, за който вие си помислихте. Позволихте да бъдете заблудена от едно добре изиграно театрално представление. Вие си помислихте, както и се целеше да ви се внуши, че Тони Чантри и Дъглас Голд са едновременно влюбени във Валънтайн Чантри. Повярвахте, както и се очакваше от вас, че Дъглас Голд, влюбен във Валънтайн Чантри, чийто съпруг отказва да ѝ даде развод, е предприел отчаяна стъпка, решава да отрови съпруга и поради фатална грешка убива съпругата. Всичко това е вятър и мъгла. Чантри от доста време е смятал да се отърве от жена си. Забелязах, че безкрайно му е омръзнала. Оженил се е за нея заради парите ѝ. Сетне пожелава да се ожени за друга жена и естествено, решава да се отърве от Валънтайн, но да задържи парите ѝ. Решението е едно, убийство.

— За друга жена?

— Да. За малката Марджъри Голд — каза бавно Поаро. — Права сте, и този път беше налице вечния триъгълник. Само дето вие не успяхте да го съзрете такъв, какъвто е. Нито един от тези двама мъже не се интересуваше и най-малко от Валънтайн Чантри. Погрешното впечатление за противното бе създадено от нейната суета и от изключително умелата режисура на Марджъри Голд. Не мога да ѝ отрека, че се справи блестящо с ролята си на порядъчна и свита женица. Познавах други четири престъпнички от същия род. Първата бе мисис Адамс, от която бе снето обвинението, че е убила мъжа си, но всички знаеха, че е така. Мери Паркър отпрати на оня свят леля си, приятеля си и двамата си братя, преди да прояви непредпазливост и да я арестуват. Мисис Роудън не успя да отърве въжето. Мисис Лекрей се размина с него на косъм. Мисис Голд принадлежи точно към този тип жени. Разбрах го още когато я зърнах. Те се стремят към престъплението както патиците към водата. И отново ще кажа, не мога да ѝ отрека, че бе планирала всичко много точно. Кажете ми, вие какви доказателства имате, че Дъглас Голд е влюбен във Валънтайн Чантри? И ако малко се замислите, веднага ще съобразите, че към този извод ни тикаха единствено „откровенията“ на мисис Голд и разиграните от Чантри изблици на ревност. Не е ли така?

— Звучи ужасно — каза Памела.

— Хитра двойка се оказаха — добави Поаро с безпристрастен професионален тон. — Решили „случайно“ да се срещнат тук, за да

извършат престъплението си. Тази Марджъри Голд наистина е хладнокръвен демон. Беше готова, без каквото и угризение да изпрати на бесилото онзи клет глупак, невинния си съпруг.

— Но него полицията нали го арестува и го отведе още снощи? — едва не проплака Памела.

— Да, полицаите го отведоха, но после размених няколко думи с тях. Вярно е, че не видях как Чантри слага строфантина в чашата. И аз, както и всички останали, отправих поглед към вратата, когато се появиха дамите. Още в момента обаче, когато разбрах, че Валънтайн Чантри е отровена, не снех поглед от съпруга ѝ. Накратко, успях да видя как Чантри пхна пакетчето строфантин в джоба на Дъглас Голд. Добър свидетел съм — добави след малко той с мрачно изражение на лицето. — Името ми е добре известно. Веднага след като ме изслуша, полицията реши, че трябва да продължи следствието, но от друг аспект.

— И какво стана? — попита Памела едва ли не в унес.

— *Eh bien*, полицаите повикаха контраадмирал Чантри и му зададоха няколко въпроса. В началото се опита да отрече, но тъй като не е особено умен, скоро се издаде и си призна.

— Значи, Дъглас Голд са го пуснали?

— Да.

— А Марджъри Голд?

Лицето на Поаро отново придоби строго изражение.

— Аз я предупредих — каза той. — Предупредих я още когато се видяхме на върха на Хълма на пророка. Това бе единствената възможност да се предотврати престъплението. Предупредих я така, ме да ѝ стане ясно, че я подозирам, и тя ме разбра. Сметна се обаче за прекалено хитра. Казах ѝ да напусне острова, ако цени живота си. Тя обаче предпочете да остане...

[1] Дете мое (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Клетата жена — (фр.). — Бел.прев. ↑

Издание:

Агата Кристи. Невероятната кражба и други разкази

Английска. Първо издание

ИК „Абагар“, София, 1995

Редактор: Боряна Гечева

Компютърен набор: „Абанос“ ЕООД, София

Печат: ДФ „Полипринт“, Враца

ISBN: 954-584-120-6

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.